

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 3 (1250) 1974 SAUSIO -- JANUARY 17

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Tauta ir žemė

Pradedant šia tema kalbėti, seniau buvo įprasta tarti: "Lietuva — žemės ūkio kraštas..." Bet ne apie tai čia norima rašyti. Čia norima žvilgtelti į žemę kaip į tautos plotą bei jos erdvę. Tai daryti skatina dviejų Lietuvos polių sukaktys — Klaipėdos krašto ir Vilniaus. Pernai suėjo 50 metų nuo Klaipėdos įjungimo Lietuvon, o nuo Vilniaus sostinės įsteigimo — 650 metų. Nors sukaktys praėjo, tačiau jų primintos problemos nepaėjo. Be to, sausio 15-toji kasmet primena Klaipėdą, o spalio mėnuo susijęs su Vilniumi. Tai du Lietuvos žemių poliai, simboliškai kalba apie mūsų tautos likimą. Sakoma, žmogus esąs likimo kalvis. Netaip yra su tauta, ypač lietuvių tauta. Jos likimą praeityje daug kas lėmė, bet daugiausia — geopolitinė padėtis. Mūsų senoliai kažin kodėl pasirinko labai nesaugų žemės plotą — ant tautų tilto. Gal ir jie neturėjo pasirinkimo — gal tuometinės sąlygos taip diktavo. Faktas betgi lieka faktu, kad lietuvių tauta liko suspausta tarp didelių kaimynų — slavų ir germanų. Ir kiekvieną kartą, kai kyla karas tarp rytų ir vakarų, per Lietuvą žygiuoja didžiųjų galybių armijos. Tuo keliu žygiavo Napoleonas, vokiečių kaizeriai bei fuhleriai, rusų carai ir raudonieji diktatoriai. Puldinėjo bei grasino mums lenkai, o vienu metu buvo teritorinių susikirtimų net su latviais. Taigi, lietuvių užimtoji erdvė labai daug lėmė visą tautos istoriją. Ji taipgi lemia dabartį, matyt, lems ir ateitį.

Jei atsirastų valstybinio masto svajotojas, galbūt drįstų sudaryti planą ne emigracinei Dausuvai — antrajai Lietuvai, bet visai naujai teritorijai, kur galėtų kurtis iš savo gimtosios žemės ir saugesnę vietą perkelti lietuviai. Tokio fantastinio plano motyvas būtų — geriau kurti naują tėvynę, negu išnykti senojoje. Fizinė prasme toks tautos perkėlimas galbūt ir būtų įmanomas, kaip jis buvo įmanomas žymiai daliai kitų tautų II D. karo metu ir po jo. Vis dėlto tokio pobūdžio planas, nors būtų ir patrauklus, ir saugus, tačiau nerealus. Pirmiausia, niekas tokio plano nesiimtų vykdyti (nė viena didžioji galybė), antra, patys lietuviai nenorėtų. Šiaip ar taip tauta per ilgus šimtmečius suaugo su ta žeme — ji tapo lyg ir tautos dalimi. Ji yra kovotojų krauju aplaistyta, darbu pašvesta, literatūroje bei mene įamžinta, lietuviu sielon įaugusi. Lietuva tapo neįsivaizduojama be Pabaltijo plotu. Yra kažkoks mistinis ryšys tautos su savo žeme, kuris išlieka gyvas ir jos netekus. Gyva to reiškinio liudijimą matome Palestinoje — Izraelyje. Žydai net ir po 2000 metų negali atsisądėti senųjų plotų, kurie derlingumu nepasizymi. Jie kovoja už juos, lieja kraują, siunčia kapitalą ir siekia atstatyti senąją tėvynę moderniaisiais laikais. Juk panašų plotą, daug saugesnį, žydai būtų galėję rasti kitur ir pradėti organizuoti visai naują tėvynę. Jie to nepadarė, nes mistinis ryšys su senąja tėvyne, kurioje savo tėvynę buvo įkūrę ir arabai, pažadino naujai kovai ir aukai. Tai liudija, kad sena, tradicijų kupina tėvynė negali būti atkurta naujuose plotuose.

Lietuviams tad kitos išeities nėra — reikia išlikti senojoje tėvynėje, atlaikyti visus pavojus ir tikėtis normalesnės ateities. Besikeičiant tautų gyvenimui, ir vėl gali atsirasti naujos galimybės. Juk buvo laikai, kai lietuviai buvo valdovai labai plačiuose slavų plotuose, buvo laikai, kai lietuviai tikėtis vergavo, buvo laikai, kai jie nepriklausomai gyveno. Šiuo metu lietuvių tauta vėl vergljoj. Kaip neamžini buvo anie etapai, taip neamžinas bus ir šitas. Keitėsi Lietuvos teritorija praeityje, keisis ir ateityje. Jos sienos niekad nebuvo amžinos. Daugiatautė Didžiojoje Lietuvoje Kunigaikštystėje jos buvo labai plačios, tautinėje Lietuvos valstybėje — siauros, per daug jau siauros. Vis dėlto lietuviai kaip tauta yra gana pastoviai apgyvenę plotus, kuriuos reikia išlaikyti visokių sąlygose. Etnografiniai plotai bus ateities valstybės pagrindas. Dėlto dabar svarbu yra skieisti pasaulyje tokius žemėlapius, kurie rodo etnografinius lietuvių plotus, žinoma, neignoruoiant ir valstybinių. Šalia to, reikalinga atitinkama dokumentacija, rodanti lietuviškas žemes, prievartai apgyvendintas okupacinių galybių. Tokiose žemėlapiuose ir tokioje dokumentacijoje atsiskleis lietuvių potencialas, jų istorinis gajumas ir kartu teisė į nepriklausomą ateities valstybę. Istoriniuose žemėlapiuose atsiskleidžia valdovinė Lietuva nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Bet tai nėra etnografinė Lietuva. Mums svarbios ne kitų tautų, o lietuvių etnografinės žemės, sudarancios pagrindą ateities Lietuvai. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

PATVIRTINO RAŠYTOJO FAKTUS

A. Solženicino "Gulago salyne" paskelbtus faktus patvirtino pasikalbėjime su "The Toronto Star" korespondentu ukrainietis N. Prychodko, 1938-41 m. kalintas Kievo kalėjime ir Sibiro koncentracinėse stovyklose, Toronte parašęs ir išleidęs net keliomis kalbomis atsiminimų knygą "Vienas iš penkiolikos milijonų". Pokalbyje su žurnalistu G. MacKenzie jis atskleidžia Kievo kalėjime enkavę praktikuoat žiaurų kankinimo metodą, su kuriuo teko susipažinti jo kameros draugams. Kaliniui būdavo įsakoma atsigulti ant nugaros, o tardytojas nuo stalo šokdavo ant jo krūtinės ir sulaužydavo šonkaulius. N. Prychodko nuomone, A. Solženicinas yra permažai atskleidęs koncentracinėse stovyklose praktikuoat žiaurumą. "The Toronto Star" dienraštis, paskelbęs "Gulago salyno" ištraukas, susilaukė Miltono Acorn laiško, A. Solženiciną apšaukusio melagiu. Šis sovietinio komunizmo naivus garbintojas drįsta teigti, kad A. Solženicino aprašytos koncentracinės stovyklos tegalėjo būti Trečiajame Reiche. Sovietinės stovyklas M. Acorn vadina darbo stovyklomis, A. Solženiciną išgelbėjusiomis nuo vėžio ligos rūpestingą medicininę

priežiūrą. A. Solženicinas esąs samokslininkas, priklausantis socializmo Sovietų Sąjungoje norinčiam sunaikinti samokslui. Toks kvailas laiškas patvirtina "The Toronto Sun" dienraščio red. P. Worthingtono vedamąjį, priminusių skaitytojams, kad Kanadoje yra milijonas kanadiečių, gerai susipažinusių su sovietinio komunizmo žiaurumais, bet jais nenori tikėti kiti kanadiečiai, negalėdami net įsivaizduoti Sovietų Sąjungoje praktikuoat žiaurumą.

Federaciniame parlamente įvyko retas susikirtimas tarp jo narių ir senatorių dėl įstatymo, leidžiančio policijai sekti telefoninių pasikalbėjimus ir naudoti kitas elektronines priemones. Tokiais atvejais policija visada turi gauti teismo sutikimą. Federacinio parlamento priimtus įstatymus tvirtinantis senatas nubraukė vieną naujojo įstatymo paragrafą, pagal kurį policija buvo įpareigota pranešti sekamam asmeniui, kad buvo klausomasi jo pokalbių. Tai turi būti padaryta per tris mėnesius, užbaigus sekimą. Senatas įstatymą su šia pataisa gražino parlamentui, kur 114:94 balsų santykiu vėl buvo patvirtinta jo pirminė versija. Šia proga parlamento nariai taipgi priėmė nu-

Lietuvos krantus skalaujanti Baltijos jūra laisvės ir nelaisvės metais atneša gintaro gabalus, kurie atitinkamai apdirbami vietinėse imonėse. Iš jų tas Lietuvos auksas pasiekia ir tolimuosius kraštus

Griežtėja linija okupuotoje Lietuvoje

1973 m. lapkričio gale Vilniuje posėdžiavo CK pilnatis, kurioje pagrindinę kalbą pasakė antrasis partijos sekretorius rusas V. Charazovas. Paprastai jis žarįjas žarsto Sniečkaus ir kitų lietuviškos kilmės dignitorių rankomis ir tik retais atvejais pats išeina į priekinį planą. Šį kartą Charazovas pareiškė, kad šiuo metu Lietuvos kompartijai priklauso daugiau kaip 135.000 žmonių, tačiau jo nuomone apie juos nebuvo pati geriausia. "Vis dar pastaiko faktų" — sakė jis, — "kai į partiją priimami žmonės, kurie neverti komunisto vardo, kenkia partijai, teršia jos eiles, mažina jos autoritetą ir kovingumą".

Miescionėjimas

Bet ne dėl šitų "mirusių sielų" Charazovas šį kartą jaudinosi. Savo kalboje jis reikalavo geriau vadovauti pirminės partijos organizacijoms ir padidinti jų vaidmenį. Kitais žodžiais, jo nepasitenkinimą sukėlė tie 5.297 pirminių organizacijų sekretoriai, kurie šiuo metu sudaro kompartijos aparatą Lietuvoje. Charazovas nepatenkintas jų "darbo lygiu". Jis pažymėjo, kad beveik visi sekretoriai (94%) yra baigę augstąjį ar vidurinį mokslą, lygiai pusė jų yra ūkio šakų specialistai. Nors ir nevertodamas to termino, jis jiems prikišo perdidelį miescionėjimą. Charazovas kalbėjo:

Pagrįsta nerimą kelia kai kurių vadovų tarpe pasireiškęs siekimas praturtėti. Noras turėti asmeninį ūkį, įsigyti mašiną, pasikeisti butą verčia kai kuriuos draugus piktnau-

tarimą atimti iš senato veto teisės energijos išteklių tiekimo sprendimuose, nes kaifurie senatoriai priklauso naftos bendrovių direktorių taryboms. Susikirtimas dar kartą išryškino senato reformos reikala. Federacinio parlamento narius renka visa Kanada, o senatorius skiria valdanti partija. Ir vis dėlto jie turi teisę atvesti parlamento įstatymus, nors ja labai retai tepasinaudoja. Jau daug kartų buvo kelta mintis, kad senatą reikiama panaikinti, arba ir jo narius rinkti visai Kanadai. Tačiau senatą galima būtų padaryti augstaisiais Kanados parlamento rūmiais JAV pavyzdžiu.

Premjeras P. E. Trudeau vasario mėnesį lankysis Europoje ekonominiais reikalais. Briuselis (Nukelta į 7-tą psl.)

džiauti savo tarnybine padėtimi... atskiri tarybinių ūkių direktoriai ir kolūkių pirmininkai statosi nuosavus namus pernelyg toli nuo savo darbotvietės, arčiau kurortinės zonos, panaudodami šiems tikslams nemokamą kolūkiečių ir darbininkų darbą, statybinės medžiagos ir visuomeninį transportą lengvatinėmis kainomis.

Ruošiamasi valymui?

Tokius vadovus jis reikalavo "kuo griežčiau bausiti". Miescionėja ne tik kadrai, bet ir visa partija, kurios eilėse vis mažiau ir mažiau darbininkų ir žemdirbių. Išreiškęs susirūpinimą dėl partijos socialinės sudėties, mažėjant darbininkų ir kolūkiečių lyginamajam svoriui, Charazovas sakė:

Partijos rajonų ir miestų komitetai, pirminės partinės organizacijos turi padaryti reikiamas išvadas iš susidariusios padėties.

Konkretesnių priemonių jis nenurodė. Kadangi nei miesto, nei juo labiau kaimo darbininkams partija nėra patraukli, tai jų lyginamasis svoris partijoje galėtų tik tada padidėti, jeigu joje būtų sumažintas kitų socialinių grupių skaičius. Galimas dalykas, kad tokią priemonę Charazovas ir turėjo galvoje. Vyktantis dokumentų keitimas tokiame partijos valymui labai patogi proga. Aštri kritika partinio aparato adresu gali būti, jeigu ne ženklas, tai bent aiškus įspėjimas, kokia linkme pasuks valymas.

Kad Maskvos akys ir ausys Lietuvoje yra nepatenkintos aparato darbu, rodo ir tokios Charazovo kalbos vietos:

Dar esama nemažų vadovų, kurie nepakankamai vertina marksistinio-lenininio mokymo svarbą, įvairiomis dingstimis jo vengia... partiniai komitetai kartais neįsisigilina į padėties kolektyvose, nenkai žino žmonių nuotaikas, pavėluotai reaguoja į vykstančius pasikeitimus, o tai galiausiai sukelia nepagaldautinų padarinių.

Nauja charakteristika

Pastarųjų metų įvykiai ir nuotaikos tautoje akivaizdžiai parodė partijos ir jos aparato atitrūkimą nuo masių. Maskva tą padėtį mato ir norėtų surasti atpirkimo ožį. Tuo atžvilgiu labai reikšmingi Charazovo žodžiai, kuriais jis taip įvertino esamą padėtį krašte:

...dar pastaiko asmenų, kurie yra politiškai atsilikę, užsėdare, sten-

giasi daugiau gauti iš visuomenės, nesąžiningai atlieka visuomenę naudingą darbą. Yra ir tokių žmonių, kurie, akiai sekdami imperialistine ar atskirų piktybiškų antitarybinių elementų iš klerikalų, buvusių išnaudotojų klasių tarpo propaganda, mėgina susilpninti tautų draugystę, atgaivinti atsilikusios gyventojų dalies nacionalistinius jausmus, sukelti nepasitenkinimą įvairių tautybių piliečių tarpe, panaudojant šioms tikslams politinę demagogiją ir visokiausius prasimanymus.

Tai gana įdomi charakteristika, į kurią labiau įsigilinti nėra čia vietos. Atkreipiame dėmesį tiksliai į vieną naują oficialaus žargono išsireiškimą, kurio ankščiau neteko pastebėti. Ką reiškia tie "piktybiški antitarybiniai elementai iš klerikalų tarpo"? Tai, be abejonės, liečia susiprėjusių katalikų teisių gynimo sąjūdį. Reikalaujamas toliau stiprinti antireliginę propagandą, Charazovas išreiškė nepasitenkinimą, kad šiame darbe pastaiko "daug minkštaširdiškumo".

Laikytis "Pravdos"

Partinės organizacijos buvo kritikuojamos už trūkumus pramonėje, ypač statyboje, transporte, žemės ūkyje ir prekyboje. Permažai komunistinio uolumo rodo lengvosios pramonės, statybos ir kaimo statybos ministerijos. Kļuivo ir rašytojams, kurie "neturi teisės taikstyti su kai kurių savo kolegų apolitiškumo ir idėjinio nukrypimų pasireiškimais".

Kaikurie Charazovo reikalavimai buvo tiesiog grotestiški. Pagal jį spauda, radijas ir televizija "turi labiau sekti centrinių partijos organu — "Pravdos" laikraščiu". Kas bent retkarčiais pasklaido liesąją dvilapę "Tiesa", gerai žino, kad šitas reikalavimas seniai 100% išpildomas ir galimybės išsėstoms.

Pagal nerašytą sovietinį įstatymą, antrojo partijos sekretoriaus vieta tautinėse respublikose priklauso rusui. Tai reiškia, kad Maskva nepasitiki vietiniais komunistais. Charazovo nepasitenkinimas Lietuvos partine organizacija šiuo atžvilgiu nereikia nieko naujo, nes tokia jo tiesioginė pareiga, kurią jis uoliai vykdo. Vis dėlto jo kalba, kurios toną pastebėjo ir užsienio spauda, meta nelabą šešėlį prasidėjusioms miestų ir rajonų konferencijoms, apspindi pastarųjų metu pastebimai sugriežtintos politikos liniją. J. G.

Pasaulio įvykiai

NAFTA IMPORTUOJANČIŲ DIDŽIŲŲ PRAMONĖS KRAŠTŲ KONFERENCIJA vasario 11 d. Vašingtone rengia prez. R. Niksonas energijos krizės problemoms aptarti. Konferencijon jis pakvietė Kanados, Japonijos, Britanijos, Prancūzijos, V. Vokietijos, Italijos, Olandijos ir Norvegijos užsienio reikalų ministerius. Konferencija padiktavo naftos krizės sprendimas pasauliniu mastu, atsisakant paskirų valstybių tiesioginių sutarčių su arabų valstybėmis. Tokią sutartį jau nori pasirašyti Prancūzija su Saudi Arabija dvidešimčiai metų. Per tą laikotarpį Prancūzija kasmet gautų po 40 milijonų tonų nevalytos naftos už Saudi Arabijai pristatomus "Mirage" lėktuvus bei kitus sunkiuosius ginklus. Šis naftos kiekis patenkintų metinių Prancūzijos poreikių vieną trečdali. Britanija yra pasiruošusi pasiūsti į Artimuosius Rytus lordą Caringtoną, siekiantį panašaus ginklų bei pramonės gaminių iškeitimo į naftą. Prez. R. Niksonas taipgi yra numatęs ir antrąją konferenciją, kurioje susitiks naftos importo kraštai su jos eksporto kraštais stabilizuoti kylančių naftos kainų, aptarti jos tiekimo problemų. Žemėje posėdžiavę dvylikos naftą tiekiančių kraštų atstovai pažadėjo užšaldyti dabartines nevalytos naftos kainas trim mėnesiam, jeigu importo kraštai apkarps naftos bendrovių pelną ir sumažins vartotojus pasiekiančių naftos gaminių kainas. I r a n o finansų ministeris J. Amouzege pabrėžė, kad naftos bendrovės už statinę moka tik \$7, o ją parduoja už \$15, kai tuo tarpu tokiom bendrovėm pilnai užtektų \$0.50 pelno. Naftos tiekėjai taipgi siūlo ateityje jos kainas nustatyti pagal žaliavų ir pramonės gaminių kainas pasaulinėje rinkoje.

ATSISAKĖ HONORARO

Aleksandro Solženicino teises saugantis šveicarų advokatas F. Heeb pranešė pasauliui, kad "Gulago salyno" autorius atsisakė už šią ir kitas knygas jam priklausancio honoraro. Autoriui numatytoji suma bus jo paties nukreipta humanistiniams reikalams. Specialiu raštu Maskvoje išėjo ginti A. Solženicino atomo fizikas dr. A. Sacharovas, Maskvos universiteto matematikos prof. I. Safarevičius, rašytojai V. Voinovičius, A. Galičas ir V. Maksimovas. Du pastarieji jau yra pašalinti iš sovietinės Rašytojų Sąjungos. Rašto autoriai primena kompartijai, kad viena pagrindinių teisių civilizuotame pasaulyje yra rašytojų teisė kurti pagal savo sąžinę. Jie taipgi klausia, kaip Stalino laikų koncentracinių stovyklų atskleidimas gali būti laikomas krašto įžeidimu, kai šį faktą didžiule klaida yra pripažinusi pati kompartija? Niekas juk negali paneigti įvykusių masinių suėmimų, egzekucijų, priversinio darbo, nežmoniškų sąlygų, sąmoningo milijonų žmonių naikimo koncentracinėse stovyklose. Maskvos Rašytojų Sąjungos skyrius iš savo narių išbraukė Lydiją Cukovską, kuri nekartą bandė ginti dr. A. Sacharovą, kitus kompartijos persekiojamus kritikus ir rašytojus. Savo kaltinotajams ji drąsiai pareiškė, kad žinias apie vykstančius persekiojimus ji gauna iš motinų, žmonių, seserų, kad jų persekiojimų neįmanoma nematyti, nes jie vyksta jos pačios gyvenamoje aplinkoje. Jos geriausias draugas, visiškai sveikas, buvo išsiustas iš psichiatrinę ligoninę. Kai kompartijai pateikaujantis rašytojas A. M. Mednikovas stebėjosi, kodėl jis tokių įvykių nemato, 66 metų mažiau pusiaukla senutė L. Cukovskaja atkirtė: "Galbūt pats gyveni saroje ir stengiesi nieko nematyti." Prieš L. Cukovskajos pašalinimą protestavo tik V. Kornilovas, vienas pagrindinių sovietų poetų.

ATSIKABĖ HONORARO

Aleksandro Solženicino teises saugantis šveicarų advokatas F. Heeb pranešė pasauliui, kad "Gulago salyno" autorius atsisakė už šią ir kitas knygas jam priklausancio honoraro. Autoriui numatytoji suma bus jo paties nukreipta humanistiniams reikalams. Specialiu raštu Maskvoje išėjo ginti A. Solženicino atomo fizikas dr. A. Sacharovas, Maskvos universiteto matematikos prof. I. Safarevičius, rašytojai V. Voinovičius, A. Galičas ir V. Maksimovas. Du pastarieji jau yra pašalinti iš sovietinės Rašytojų Sąjungos. Rašto autoriai primena kompartijai, kad viena pagrindinių teisių civilizuotame pasaulyje yra rašytojų teisė kurti pagal savo sąžinę. Jie taipgi klausia, kaip Stalino laikų koncentracinių stovyklų atskleidimas gali būti laikomas krašto įžeidimu, kai šį faktą didžiule klaida yra pripažinusi pati kompartija? Niekas juk negali paneigti įvykusių masinių suėmimų, egzekucijų, priversinio darbo, nežmoniškų sąlygų, sąmoningo milijonų žmonių naikimo koncentracinėse stovyklose. Maskvos Rašytojų Sąjungos skyrius iš savo narių išbraukė Lydiją Cukovską, kuri nekartą bandė ginti dr. A. Sacharovą, kitus kompartijos persekiojamus kritikus ir rašytojus. Savo kaltinotajams ji drąsiai pareiškė, kad žinias apie vykstančius persekiojimus ji gauna iš motinų, žmonių, seserų, kad jų persekiojimų neįmanoma nematyti, nes jie vyksta jos pačios gyvenamoje aplinkoje. Jos geriausias draugas, visiškai sveikas, buvo išsiustas iš psichiatrinę ligoninę. Kai kompartijai pateikaujantis rašytojas A. M. Mednikovas stebėjosi, kodėl jis tokių įvykių nemato, 66 metų mažiau pusiaukla senutė L. Cukovskaja atkirtė: "Galbūt pats gyveni saroje ir stengiesi nieko nematyti." Prieš L. Cukovskajos pašalinimą protestavo tik V. Kornilovas, vienas pagrindinių sovietų poetų.

RAKETŲ PAVOJUS

Britanijos Londono aerodromą ir kaikuriuos Europos valstybių centrinius aerodromus pradėjo saugoti tankais ginkluoti kariuomenės daliniai. Ši operacija diplomatiskai buvo pavadinama manevrais, tačiau iš tikrųjų buvo nuogaustaujama, kad keleivinius lėktuvus gali bandyti numušti arabų teroristai, ginkluoti sovietinėmis nuo peties iššaukanomis "SAM-7" priešlėktuvinėmis raketomis. Vėliau betgi paaikėjo, kad reikalas liečia ne sovietines, o amerikietiškas panašaus tipo "Redeye" raketas, pavogtas iš belgų kariuomenės bazės Duerne, V. Vokietijoje. Siomis raketomis JAV buvo aprūpinusios Atlanto Sąjungos narius. Raketų vagys tebėra nesusekti. Jas galėjo pavogti arba arabų teroristai, arba sovietų žvalgybai dirbantys agentai.

GRĖSMĖ KOALICIJAI

S. Airijoje sudarytai protestantų ir katalikų koalicinei vyriausybei naują grėsmę sudaro skilimas unionistų partijos eilėse. Protestantų unionistų suvažiavime 457:374 balsų santykiu buvo priimta rezoliucija, pasisakanti prieš katalikų įsileidimą į valdžią ir Airijos tarybos sudarymą, nors ta abiejų Airijos dalių taryba rūpinsis tik socialiniais bei ekonominiais reikalais. Dėl šios rezoliucijos iš vado pareigų buvo priverstas pasitraukti B. Faulkneris, S. Airijos premjeras. Tačiau jis nutarė pasilikti premjeru, nes naujajame S. Airijos parlamente jį ir toliau sutiko remti 18 unionistų iš 20. Su ištikimais unionistais, katalikų grupėmis ir su religija ryšių neturintią sąjungininkų partiją premjeras B. Faulkneris 77 vietų parlamente kontroliuos 45 balsus. Kiti 32 protestantų atstovai yra šovinito pastoriaus Y. Paisley ir W. Craig kontrolėje. IRA teroristai pareiškė, kad jiems pavyko gauti du nedidelius lėktuvus, kurie bus panaudoti Britanijai puliti. Airijoje ruošiami 9 lakūnai, o kiti 9 — Libijoje, kur visas išlaidas padengia prezidentu pasivadinęs karinis diktatorius M. Gaddafi.

PEKINGAS PUOLA MASKVĄ

Kiniečių kompartijos oficiozas "Liaudies Dienraštis" paskelbė ilgą ir detalizuotą rašinį apie politinę priespaudą Sovietų Sąjungoje, apkaltindamas L. Brežnevą fašistinės diktatūros stiprinimu. Pagrindinis dėmesys skiriamas KGB agentų tinklui, politinių kritikų nutildymui darbo stovyklose ir psichiatrinėse ligoninėse. Laikraštis primena 1969 m. įsaką, leidžiantį K. G. B. pareigūnams suimti įtariamus sovietinės sistemos kritikus ir juos be jokio teismo ilgą laiką laikyti kalėjime. Įvairių rūšių darbo stovyklų Sovietų Sąjungoje šiuo metu turi apie 1.000 su maždaug milijonu kalinių. Psichiatrinėse ligoninėse kankina-

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$8.50, pusmetinė — \$5. Rėmėjo prenumerata \$15
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$8.50 per year, \$5 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

* N. METU DIENA Kauno ir Vilniaus kaviško vyskupo šventovėse buvo perskaitytas ganytojinis vyskupo J. Labuko, vysk. L. Pavilonio ir kancelerių ganytojinis laiškas - pamokslas apie taiką. Jame buvo išdėstyta K. Bendrijos mokymas taikos klausimu, pacituoti popiežių pareiškimai. Pabaigoje sakoma: "Mes žinome, kad žmogaus nemirtingai sielai ne užtenka taikos tarp žmonių, taikos tarp kontinentų. Žmogaus siela ilgis Kristaus taikos, kuri yra tobula taika ir visokios taikos atbaigimas. Tas mažas Dieviškasis Kidikis, kurio gimimo šventė — Kalėdas mes neseniai šventėme, atnešė žmonijai didžiąją taiką: taiką žmogaus su Dievu, taiką žmogaus su savo sąžine ir taiką žmogaus su visais žmonėmis."

* BEDIKŲBĖS KLAUSIMAMS skirtas žurnalas "Relazioni" Romoje paskutiniame 1973 m. nr. paskelbė aštuonių vyskupų, išremtų iš sovietinių kraštų, pareiškimą, kuriame sakoma: "Dieviškosios Apvaizdos pasauktai vadovauti sieloms, bet žmonių akluo sukludyti vykdyti šią dieviškąją misiją, pagal apaštalių sosto mokymą, mes, žemiau pasirašę iš komunistinių kraštų išremti vyskupai, išspėjame visus tuos, kurie klaidingai yra įsitikinę, jog K. Bendrija dabar jau nebesmerkia materialistinės ateizmo ideologijos. Ateistai ir dabar tebepersekioja sąžinės, žodžio, kultūros laisvę ir paneigia kilniausias žmogaus vertybes. Mes tvirtiname, kad ateistinės ideologijos, ypač ateistinės komunizmas, yra priešingas krikščionių bei žmoniškumui, siekia žmogų padaryti tik beveidės masės dalimi, sunaikinant jo kūno ir sielos individualumą. Mes raginame neuimirti, kad komunizmas buvo ir tebėra didžiausias religijos priešinys: kad dialogas su netikintais yra neįmanomas; kad ateistinės ideologijos, nors prisidengusios "žmoniškumo skraiste", nėra pasikeitusios. Mes kviečiame visus prisiminti maldoję tuos tūkstančius kankinių, kurie žuvo liudydami savo tikėjimą bei meilę K. Bendrijai, daryti visa, kad krikščioniškoji kultūra, tikėjimo laisvė vėl suklestėtų pasaulyje."

Pasirašę tremtinys Kinijos Nankingo arkiv. kardinolas Paul Yu Pin, vysk. V. Brizgys, V. Europoje gyvenančių ukrainiečių apaštalinis vizitatorius vysk. Ivan Bučko, Austrijalijoje gyvenančių ukrainiečių vysk. Ivan Prasko, Kinijos tremtiniai P. Ochow arkiv. Lacchio, Kirin apaštalinis vizitatorius vysk. Lemaire ir buvęs Tailandijos vyskupas Lacoste, dabar einantis apaštalinio administratoriaus pareigas Chiang Mai vyskupijoje Tailandijoje.

* K. BENDRIJOS TEISIŲ KODEKSO sudarbinimas yra puikus būdas įnešti gyvybę krikščioniškan gyvenimui — pareiškė Paulius VI grupei Bendrijos teisėjų, kurie dalyvavo atsinaujinimo kursuose Gregorijaus universitete Romoje. Esmė reikiama vengti kraštutinio juridizmo, keičiant Bendrijos kodeksą, bet jokių būdu negalima sakyti, kad Bendrijos įstatai nereikalingi ir varžė tikrąjį Dievo vaikų laisvę. K. Bendrijos paslaptis slypianti sakramentiname dvišalyje: matomame įstatyme ir nematomoje malonėje, kurie abu jungiasi į vieną nedalomą tikrovę. K. Bendrijos ganytojinė veikla todėl tapo nesėkminga, jei būtų panaikintas tvirtas ir išmintingas įstatymas. Meilė visada turinti pirmenybę, tačiau be teisingumo, kuris išreiškiamas įstatymais, tikra meilė negali egzistuoti.

* KARD. AMLETO CICOGNANI, buvęs net 25-rius metus apaštališkuo-

ju delegatu JAV-se, mirė sulaukęs 90 m. amžiaus. Jis pradėjo darbą diplomatinėje Vatikano tarnyboje prieš 63 metus. 1933 m. buvo Pijaus XI paskirtas apaštališkuoju delegatu JAV-se. Tas pareigas ėjo iki 1958 m., kai Jonas XXIII atšaukė į Vatikaną ir pakėlė kardinolu. Po 3 metų jis buvo paskirtas Vatikano valstybės sekretorium. Tas pareigas jis ėjo ir prie Pauliaus VI iki 1969 m., kai atsisakė nuolatos dėl senyvo amžiaus. Paskutiniu metu jis buvo kardinolų kolegijos dekanas.

* VIENUOLINIO GYVENIMO STIPRYBĖ glūdi ne socialinėje ar apaštalinėje veikloje, bet skaitistinėje, neturto ir paklusnybės įgyvendinime — pareiškė Paulius VI, kalbėdamas tarptautiniame vienuolių viršininkų suvažiavime. Noras supasaulinti vienuolinį gyvenimą jokių būdu, jo manymu, nesuteikia vienuoliams geresnio žmonių problemų pažinimo, o tik juos supasaulietina. Konstatuodamas didelį vienuolių mažėjimą, jis pabrėžė, kad reikia nebijoti ir pripažinti, jog tikras vienuolinis gyvenimas yra sunkus, nes jame pilnai atsisakoma kova, kurią, anot apaštalo Pauliaus, turi vesti kiekvienas krikščionis.

* RUMUNIJOS KATALIKŲ PADĖTIS nepasikeitė, nors 1973 m. Paulius VI priėmė privatoje audiencijoje komunistinės Rumunijos prezidentą Nicolas Ceausescu ir tuo reikalu tarėsi. Prieš 25-rius metus Bukarešto nunciatūroje dirbęs a. a. arkiv. Gerald P. O'Hara, Pijaus XII pavestas, slapta konsekravęs vyskupais šešis rumunus: mons. Joan Ploscaru, kun. J. Maria Duma, OFM, mons. Adalberg Boros, mons. Dragomir, mons. Julius Hirtea ir kun. Joseph Schubert. Ne vienas jų viešai ir oficialiai vyskupo pareigų eiti negalėjo, o arkiv. O'Hara 1950 m. buvo iš Rumunijos išremitas. Šiuo metu trys iš jų vyskupai dar yra gyvi ir, nors žinomi jau kaip vyskupai, bet vyskupų pareigų nė vienas viešai eiti negali. Vysk. Duma, 76 m., eina vieno karo pareigas Turguliu miestelio parapijoje, vysk. Boros, spėjama, gyvena kažkur Timisoara mieste, o vysk. Ploscaru, 62 m., nors Pauliaus VI paskirtas Lugoj vyskupijos augzliaru, negauna valdžios leidimo toms pareigoms eiti.

* UKRAINIEČIŲ KATALIKŲ Paulius VI užtikrino, kad stengiasi labai nuosirdžiai išspręsti jų problemą. Ukrainiečiai katalikai nori, kad kard. Slipij būtų padarytas patriarchu ir tokiu būdu ukrainiečiai katalikai taptų savarankiška bendruomene Katalikų Bendrijoje, galinčia šaukti savo sinodus, parinkti savo vyskopus, steigti vyskupijas ir tvarkyti visus savo vidaus reikalus. Vatikano vadovybė mano, kad ukrainiečiai nesudaro atskiro patriarchato ir kad kardinolu Slipij negalima duoti patriarcho titulo, nes jis negyvena savo vyskupijoje, kuri yra sovietų okupuotoje Ukrainoje.

* KATALIKŲ BENDRIJŲ KOMUNISTINĖ KINIJŲ esanti nušluota nuo žemės paviršiaus, anot Vatikano misijų žinių agentūros "Fides". Visos šventovės panaikintos ir naujojo kitiems tikslams, išskyrus Pekinge esančią šventovę diplomatams ir užsienio prekybininkų koplytėlę Kantone. Nei vyskupai, nei kunigai niekur viešai nesirodo, nors tarp pabėgėlių į laisvę pasitaiko vienas kitas kunigas ar seselė.

* PROTESTANTŲ IR KATALIKŲ mokyklų sąjungos Indijoje susijungė į bendrą Krikščioniškųjų Mokyklų Tarybą, kad galėtų lengviau rūpintis visų ten esančių krikščioniškųjų mokyklų gerove. KUN. J. STS.

Autorius plačiau paliečia 1936-38 m. propagandinius teismus Maskvoje. Jis taigai pastebi, kad į juos buvo įtraukti tik 8 kaltinamieji, o ne 2.000 į tuos įvykius įjeltų asmenų. Stalinas atsisakė masinio 2.000 ar bent 200 asmenų teismo vien dėl to, kad oktetui yra lengviau diriguoti, negu masiniam chorui. Kaltinamųjų prisipažinimas nestebina A. Solženicino, nes kiekvienas nori gyventi. O jeigu kuris žmogus ir praranda norą gyventi, jis stengiasi apsaugoti savo vaikus ir anūkus. Tokie teismai privalo laikytis įėjimo iš anksto padiktuotų taisyklių, kad teismas būtų naudingas socialistinei visuomenei.

Sakoma, kad tibetiečiai turėjo gerimą, silpninantį žmogaus valią, ir kad tą patį tikslą galima pasiekti hipnoze. Anuometinė NKVD laisvai galėjo naudotis šiomis priemonėmis, kadangi jos nevaržė jokie moraliniai įstatymai. Yra gerai žinoma, kad jau 1920-30 m. į GPU tarnybą buvo pašaukti geriausi hipnotizuotojai iš teatrų scenų, o vėliau NKVD netgi įsteigė specialią hipnotizuotojų mokyklą. L. Kamenovo žmona, aplankiusi suimtą savo vyrą prieš pat teismą, rado jį visiškai pasikeitusį, praradusį reakciją. Apie tai spėjo painformuoti eilę asmenų, kol pagaliau pati buvo suimta.

Naivios aukos

Iš visų teisiamųjų gudriausias buvo bolševikas revoliucioninkas N. I. Bucharinas, tačiau ir jis nepastebėjo, kad Stalinas žaidžia su juo kaip katė su pele. Kai po Kirovo nužudymo buvo teisiamas L. Kamenovas ir G. Zinovjevas, N. I. Bucharinas rėmė Staliną, pripažindamas teisiamųjų kaltę. Vėliau ir jis pats susilaukė tokio paties likimo, kurį A. Koesterlis yra įamžinęs savo knygoje "Tamsa vidurdienį". Lietuviškasis jos vertimas buvo pavadintas "Nulis ir begalybė".

N. I. Bucharino tragedija prasidėjo 1937 m. pabaigoje įvyksime kompartijos centrinio komiteto visumos posėdyje. Kaltinimų seriją N. I. Bucharinui ir A. Rykovui pažėrė Jagodos ir kavedistų atvestas G. Piatikovas. Nors jam buvo išmūšti dantys ir jis vos tegalėjo stovėti, tik vienas G. Ordžonikidzė paklausė, ar tie kaltinimai yra pateikiami savanoriškai. Ant kojų vos bėpavostintis G. Piatikovas užtikrino: "Visiškai savu noru." G. Ordžonikidzė, patikėjęs G. Piatikovo savanoriškumą, vėliau praregėjo ir savo karjerą pats užbaigė šūviu į galvą.

Po šių kaltinimų Stalinas pareiškė N. I. Bucharinui: "Nesijaudink! Niekas tavęs nepašalins iš partijos." Nespėjus nutil-

Medžioklė, tamstos, ar tai laukinių žvėrių, ar Jievos dukterų, yra didžiai rizikingas ir pavojingas sportas. Jei, sakysime, pilietis, kuris praktikuoja tą sportą šaką, šernas užkabina iltimis, tai nėra didelis vilties, kad išsaugosi gyvastis. Toji medžiotojų mėgstama žvėrių giminė didelio respekto Adomo palikuonims nėra linkusi rodyti. Va, anais metais mūsų parapijiečiai Buroki šernas grybštelėjo iltimi per palyginamai pakilių pilvelį... Tiktai per Dievo didįjį malonę ir daktarų išmintį pavyko Buroko kūne dušią užlaikyti. Dar ir dabar, kai visos ronos užgijo, Burokas visiems pasakoja:

— Brolyčiai, jokia dubeltufka šerno neima. Tai velnio kiau- lė užmušti reikia amotos!

Aš nežinau, kokiu ginklu tas sakuotas kiauless reikia šaudyti, tačiau, pagal protingų žmonių rašytas knygas, išsena, kad šernas nėra taikingo būdo, kaip, sakysime, bekonas, kurį gali auginti salone ar garaže, o paskui be didesnio pavojaus gyvasčiai ir paskersti.

Mano didelis prietelius ir nešiojantis medžiotojų sąjungos prezidento titulą Juodėnas Jievos dukterų medžiotojima laiko pavojingiausiu sportu šioje žemėje. — A, — sakė įsiai, — šerną ar mūsų sumedžioti tai juokų darbas. Prisižadai dubeltufką prie peties, pykšt iš abiejų lūftų ir tarpuragi, ir reikalas baigtas. Lupk kailį ir mėsą su kaimynais dalinkis. Bet, va, jeigu jaunystės karščio apimtas imi mirksėti kokiai mėlynakei, tai, brolyti, kone 100% amen, kad būsi suro-nytas visam amžiu.

Paprastai, kai Juodėnas įsileidžia pasakoti apie tokios medžioklės pavojus, gliliai susimas- to ir gerokai valandėlei nutyla. Dažniausiai tokiais atvejais įsiai liūdesio kupina žvilgsnis įreimia ir lubas, o kartais didžiū atminimų sukrėstas, garsiai atsidūsta.

— Aš, — po tokios meditacijos vėl pradeda pasakoti Juodėnas, — ant savo locno kailio tai esu patyręs. O tai įvyko prieš daugel metų tėvų žemėje, prie sraunojo Nevežio. Pavasariai, kai Nevežis savo krantus apjuosdavo žaliais vainikais, pasipuo- davo geltonomis purienomis ir

Paslaptingieji teismai ir kalėjimai

A. Solženicinas dokumentiniame savo veikale "Gulago salynas" atskleidžia slepiamą tikrovę

ti šiems žodžiams, N. I. Bucharini rašytų samdiniui apšaukė L. Kaganovičius ir V. Molotovas, reikalaujanti ne tik išmesti iš partijos, bet ir sušaudyti. Čia A. Solženicinas ironiškai primena kompartijai, kiek daug vertingos informacijos yra prarandama, saugant V. Molotovo garbingą ir ilgą amžių. N. I. Bucharinas buvo nuteistas ir sušaudytas 1939 m.

Pereinamieji kalėjimai

Pasak A. Solženicino, retai būtų perėjęs per 3-5 kalėjimus. Kaikurie atmintyje yra išsaugoję tuziną kalėjimų, o tikrieji Gulago stūnų jų priskaičiuoja net 50. Tačiau tie kalėjimai žėkū atmintyje yra susimaišę, nes jie visi buvo labai panašūs į vienas kitą.

Kaip liudija 1937 - 38 m. žiemą kalinti asmenys, vienas žymiausių buvo Ivanovo pereinamasis kalėjimas. Nors pastatas net ir žiemą nebuvo šildomas, viršutiniuose gučiuose kaliniai gulėdavo visiškai nuogi, išdaugę visus langų stiklus, kad galėtų apsisaugoti nuo užtroškimo grėsmės. Dvidešimčiai kalinių skirtoje kameroje nr. 21 jų buvo net 323!

Maistas buvo išduodamas ne kiekvienam kaliniui, o dešimties kalinių grupėm. Jei kurie iš dešimtuko numirdavo, jų kūnai būdavo paslepiami po gultais ir laikomi ten, nepaisant dvokimo, kad likusieji nariai galėtų gauti pilno dešimtuko maisto davinį.

Vladivostoko pereinamasis kalėjimas 1937 m. vasario mėnesį turėjo daugiau kaip 40.000 kalinių, kuriems jame tekdavo praleisti po keletą mėnesių. Gultai buvo pilni utėlių, blusų ir kitų parazitų. Kiekvienas kalinys gaudavo tik po pusę puodo vandens į dieną. Iš kaikiurių skyrų kasdien tekdavo išnešti 100 lavonų. Iki paskutinio žmogaus dizenterija išmirė visa korėječių sekcija. Sergančiųjų tame kalėjime būdavo apie 1.500. Vidaus tvarka rūpinosi prižiūrėtojai paskirti vagys, kurie iš lavonų ir kartais iš gyvų kalinių burnų replėmis išraudavo aukšinius dantis.

Vėgų rinka

Kadangi nevisada kalinių bylos turėdavo pažymėtą paskyrimo vietą, per namieji kalėjimai tapdavo vėgų rinka, kurioje labai laukiamais administracijos svečiais būdavo pirkėjai. Jie reikalaudavo leidimo apžiūrėti nuogai išrengtus kalinius, ne tik vyrus, bet ir moteris, kaip liudija tada 17 metų

amžiaus buvusi Ira Kalina. Tie pirkkliai pasirinkdavo geriausias prekes, šiuo terminu vadindami kalinius ir kalines, pigią darbo jėgą.

Baisiausiu MGB kalėjimu A. Solženicinas laiko Suchanovkos kalėjimą, buvusį vienuolyno pastatą prie Maskvos, kur visomis priemonėmis buvo stengiamasi palaužti kalinius. Perėjusių per šį kalėjimą jau nereikėdavo daugiau tardyti, nes jie būdavo arba išprotėję, arba į duobę suversti lavonai.

Naujųjų kalinių įvesdinimas prasidėdavo baudžiamojoje cėlėje. Tos vientūtos buvo tokios siauros, kad jose kalinys tegalėdavo stovėti. Kai kojos pavargdavo, jis pakibdavo ore ant sulenktų kelių, negalėdamas atsisėsti.

Ministeris ir pavaduotojas

Suchanovkos kalėjime dažniais svečiais būdavo Sovietų Sąjungos valstybės saugumo ministeris V. Abakumovas ir jo pavaduotojas M. D. Riuminas. Kad V. Abakumovas nevengė fizinio darbo su gumine lazda, liudija buvęs Sovietų Sąjungos kultūrinii ryšių su užsieniu meno sekcijos vadovas Aleksandrovas, teisingiau sakant, nuo V. Abakumovo smūgių iškreiptas jo nugarkaulis, nesulaikomai iš akių srūvančios ašaros.

Dar uoliau kankinius mėgdavo mušti M. D. Riuminas, būdinamas ne eilinių sargybinių, bet pilno pulkininko. Kadangi rašinė grindis puošė gražūs persiškas kilimas, nuo kalinių kraujo ji tekdavo apsaugoti specialiu uždangalu.

M. D. Riumino ir pulkininko siautėjimą A. Solženicinas atskleidžia, remdamasis dabar jau į JAV sugrįžusio ambasados pareigūno A. Dolgono asmenine patirtimi. Amerikietis sėkmingai atlaikė mėnesį trukusį neleidimo miegoti bandymą, išmokdamas miegoti stovėdamas ir tuo būdu apgaudamas sargus.

— Pats garbingai pakėlei nemigos bandymą, — tarė M. D. Riuminas, glostydamas pusantro colio storumo guminę lazda. — Ką gi — griebimsi lazdos! Kaliniai neatlaiko daugiau kaip du ar tris susitikimus su manim. Nustmauk kelnes ir gul ant grindų!

Pulkininkas atsisėdo ant A. Dolgono nugaros skaityti kirčių. A. Dolgonas tada dar nežinojo, kad tokie smūgiai sukrečia nervus galvoje, sukeldami nepakeliamą skausmą, dėl kurio mušamasis netgi nusilaužia nagus persiškame kilime. Ir visdėlto

A. Dolgonas nepalūždamas atlaikė ne tik pirmą, bet ir sekančius du susitikimus su M. D. Riuminu, nors nuo kirčių sutrūkinėjo jo oda. M. D. Riuminas taip įsiuto, kad gumine lazda pradėjo daužyti A. Dolgono pilvą ir pramušė raumenų plėvę, pro kurią ėmė veržtis viduriai.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems, padėjusiems suruošti išganytojo parapijos dešimties ir moterų draugijos dvidešimties metų sukaktį.

Ypatingą padėką reiškiamo mūsų kunigui A. Zilinskui, parapijos tarybos nariams — p. G. Šernui, p. O. Delkui ir p. V. Dauginiui, padėjusiems ne tik darbu, bet ir finansine pagalba susidariusius trūkumus pašalinti.

Išganytojo parapijos moterų draugija

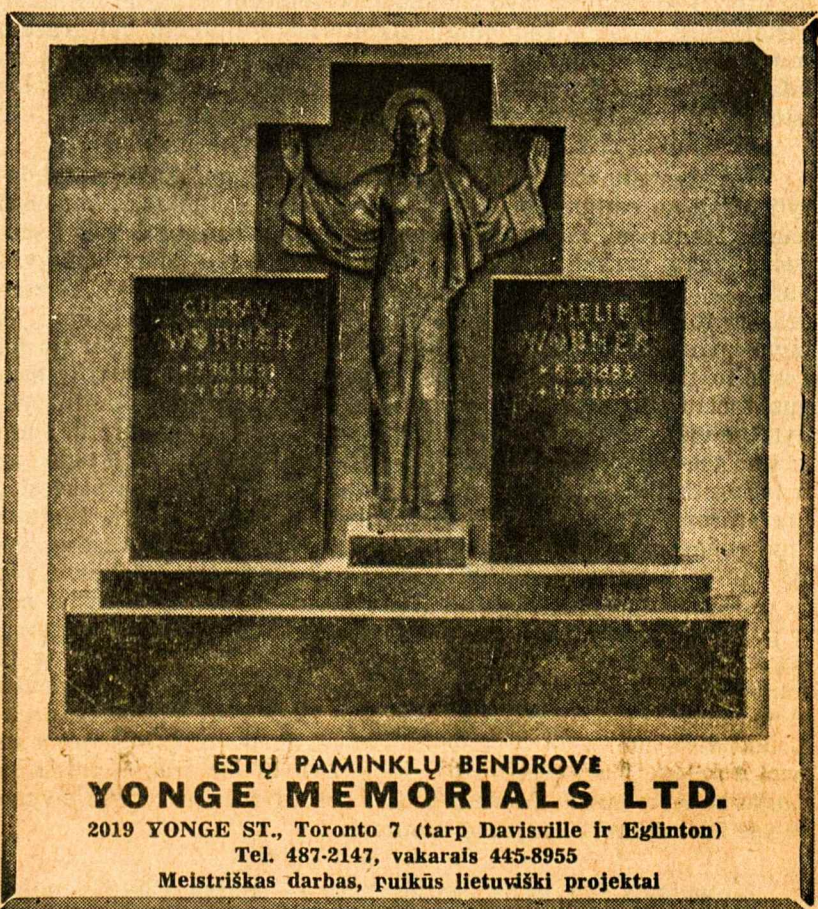

Mylimam TĖVELIUI

Suvalkų trikampyje mirus, dukterį BRONĘ PRAKAPIENĘ su šeima bei artimuosius skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

Montreal, P.Q.

J. K. Mickai

FELJETONAS Balys Arūnas

— Pirk, — sakau, — bilietą. Už 10 dolerių kone ištisą parą dangų išbūsi!

Ir labai nuodugnai tam senberniui išaiškinau, ką medžiotojai žada balius dalyviams.

— Gaila, — atsidūsta Raudonikis, — negalėsiu dalyvauti... Tegul, prieteliau, palieka tarp mūsų: esu pasiryžęs banke savo saskaitėle iki šių metų galo pakelti iki lygių penkiolikos tūkstantėlių. Pabodo jau man, kad Nastutė mane ubagu vadina ir nesileidžia prie altoriaus veda- ma. Dar gerokai iki tos sumės trūksta. O dešimties nei ant medžių auga, nei ant šaltigatvių mėtos!... Tikrai gaila, negalėsiu...

Kitą vakarą nubildėjau pas Sermukšnį. Žmogus dirba Ontariu valdžios viršūnėse, sako, su gubernatoriumi bičiuliaujasi... Sutiko jis mana gana šaltokai ir iš karto atspėjo mano intencijas:

— Tai jau aukas renki ar bi- lietus patini ir, žinoma, vis tė- vynes laubai.

— Atsiprašau, aukų nerenku, bet turiu garbę tamstas pakvies- ti į suoniausią balių...

Tuo tarpu į saloną lengvu žingsneliu įslinko ponias Sermukšniene, įsisupusi į tokį lili- javą chalatelį, kad man net gal- va ėmės svaigti ir plikė rausti.

— O kur tasai balius bus? — užrietiis kairės akies antakį paklausė Sermukšniene

— Lietuvių Namuose... — atsiduso Sermukšniene. — Tai jau aišku kokia publika ten suplausk, be muštynių neapsi- eis. Pernai tokiam baliuje vienas patriotas man ant damaski- nio šilko suknelės visą lėkštę dešrelių su kopūstais užvertė. Du šimteliai vėjais nuėjo...

Ačiū, mes jau nuo tokios publi- kos atratom. Dar vyro tarnybai gali pakenkti... Nedalyvausi- me...

Ponytėlė, — sakau, — prie- siekiu dušia, kad baliuje tvarka bus pavyzdinga. Kaip per šv. Onos atlaidus Kuršenuose. Rai- ta milicija budės. Vyrų be sur- dutų į salę neileis...

Nieko nepadėjo mano priesai- kos — Sermukšniai bilietų ne-

A. Dolguna, vis dar nepalaužta, su didokiu trūkiu teko išsiųsti Butyrkos kalėjimo ligoninėn.

Valstybės saugumo ministe- rių V. Abakumovas buvo nuo 1946 iki 1951 m. Stalinui mirus, jis ir jo pavaduotojas M. D. Ri- uminas buvo sušaudyti 1954 m. Jiedu priklauso nedidelei Stali- no kraugerio grupei, susilauku- siai atplido naujųjų Kremlius vadų įsakymu. V. Kst.

perko, nepavyko jiems išlyti.

Pagaliau nutariau laimę iš- bandyti pas artimiausią savo kaimyną Klevą. Žmogus iškilus, marškalkos pareigas mūsų pa- rapijoje eina ir, sako, net lotyniš- kai moka... Sutiko jis mane labai iškart. Bonkele pastatė ir sultingos dešrelės papjaustė.

Taip mes girksnojame baltąją, dešrelę kramtom ir apie žalios jaunystės dienas kalbame.

— Tai, — sako Klevas, — at- simeni Karolytę iš Gerviečių kaimo? O tai mergužėlė buvo! Pameni, kai Pakarklių Jonas jai žnybtelėjo... Karolytė nė ne- nemirkėjus kirtu Joneliui ant- ausį, kad tas tris nedėlias apkur- tės buvo! Nežinau, ar tai teisy- bė, ar ne, bet žmonės kalbėjo, kad Jonelis toje ausyje pilnos girdėjimo galybės nebeatgavo.

— Atsimenu, atsimenu, kur čia neatsiminsi tokio angeluko.

Pagaliau bonkelei įpusėjus paminėjau Klevui apie balių ir bilietus.

— Zinai, — sako Klevas, — man ta dešimkė tai tik naplia- vat, bet už principą tai aš galvą ant kaladės guldau!

Nedrisau Klevą paklausti, kas tai per asmenybė tasai princi- pas, bet jeigu jau dėl jo Klevas net galvą po kirvių kiša, rei- kia manyti, tai bus didelė ir svarbi asaba, gal net pralotas lotyniškai taip vadinasi!

— O žiūrėk, — tęsė toliau Kle- vas, — tie strielčiai tik nekaltus žvėrelius šaudo ir arieklą be mioseros geria. Dabar, sako, jie namus viduryje girios pasistatė, moteriškų nusivėza, esą net žmonoms pasimaino, Neiseina, brol, man jų kompanijoje mai- šytis.

Zinia, išgėrus bonkele ir kone du jardus dešrelės suvalgius, aš neturėjau drąsos priešintis Kle- vo filosofijai... O strielčių sa- jungos prezidentas, išleisdamas mane į bilietų platiniu vaju, diskrečiai buvo šnipštelėjęs į au- sį:

— Parduosi penkis, šeštas tau... Galėsi visomis balius linksmybėmis naudotis. Kaip už gryną pinigą.

Dabar ta skaisi viltis išdžiū- vo, kaip ašara gaidžio akyje. Ir aš tų balius linksmybių nepaty- riau...

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Avė. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Avė. — Tel. O X 9 - 4 4 4 4

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Nauji pasiūlymai Lietuvių Fondui

Kanados Lietuvių Fondas jau turi \$100.000 •

Reikia pradėti telkti antrą \$100.000

KLF įvykdė savo pirmąjį užsibrėžtą tikslą per pilnus vienuolika metų. KLB krašto taryba įsteigė Fondą 1962 m. rugsėjo 16 d. Otavos sesijoje. Iš sumanių investuoto kapitalo kasmet jau galima gauti apie \$7000 lietuviškiems reikalingam. Dabar ir pats abejingiausias tautietis mato, kad tai jau šis tas gana reikšmingo. KLF tampa lietuviškosios B-nės reikšmingiems projektams vykdyti piniginiu aruodu. Tik svarbu, kad mes mažiau gaistume laiko, kaip geriau paskirstyti pinigus, o daugiau galvotume, kaip geriau ir geriau padidinti pagrindinį kapitalą. Atrodo, kad ateinančius dešimtmetis dar gali būti našus kitam \$100.000. Šio rašinio tikslas ir yra pasvarstyti galimybes, kaip geriau padidinti pagrindinį jo kapitalą. Manysiu, kad ir Fondo vadovybė apie tai jau galvoja. Štai keletas pasiūlymų.

1. Užsibrėžtina, kad 1974. I. 1 — 1994. I. 1 laikotarpį reikia sutelkti kitą \$100.000.

2. Ši sudarytinio suma paskirstyti na L. B-nės apylinkėms pagal esamą apylinkių ribose tautiečių skaičių. Duomenis tektų imti iš oficialių statistikos biuro duomenų, padarant reikiamas mažas pataisas pagal apylinkių patikslinimus.

3. Kasmet visos Kanados lietuviai turėtų sukaupti po \$10.000 per išitą dešimtmetį.

4. Apylinkėse kaupimo darbą organizuoja ir vykdo Fondo vadovybės patvirtinti įgaliotiniai, kurie yra atsakingi Fondo vadovybei.

5. Įgaliotiniai, pagal reikalą, sudaro savo darbu talkos branduolius.

6. Fondo vadovybė turėtų paruošti įgaliotiniams pinigines atskaitomybės taisykles. Iki šiol įgaliotiniai dažniausiai atlikdavo tik tarpininko vaidmenį asmeniniams įnašams įrašyti. Veiklą plečiant, tikriausiai teks susidurti ir su sudėtingesniais operacijomis, kurioms būtų reikalingi nurodymai. Taip pat bus ir būtinų išlaidų, kurioms padengti reikės lėšų.

7. Fondo taryba, suaktyvindama Fondo veiklą, turėtų turėti atskiroms veiklos sritims tarybos narių vadovaujamą vienetus.

8. Štai keletas veiklų išvystyti galimybių: įvairių meniškių lietuviškų suvenyrų paskleidimas; įvairūs ženkliukai ant laiškų lipdyti ar kitokie — kitokie reikalingi; šventiniai sveikinimų atvirukai; skatinimas įsigyti individualių taupymo dežūčių visose lituanistinėse mokyklose, pratinant jaunąją kartą kaupti lėšas L. Fondui. Santaupos būtų panaudotos įrašyti tai mokyklai ir Fondo narius arba atskirų aukotojų asmeniniams įnašams sudaryti.

9. Sudarytinas L. Fonde specialaus pavadinimo UŽDARASIS įnašas, kad tuo būdu galėtų paremti Fondą tie tautiečiai, kurie sakosi negali to padaryti dėl įvairiausių priežasčių.

Tas priežastis išvardinti čia nederėtų. Esant Fonde tokiai uždarai įnašų sąskaitai, toks tautietis galėtų įnešti betkurią pinigų sumą. Jo pinigai lietuvių būdai labai dirbtų, o jo vardas tuo tarpu būtų neskelbiamas. Kai jis su savo asmeniniu įnašu nesivaržytų išeiti į viešumą, jo sukauptoji suma būtų pervedama į jo vardo įnašą ir ten įrašyta. Čia būtų atlikta tik popierinė operacija. Uždarai įnašo suma Fondo knygosose sumažėtų, bet išdygtų naujo vardo įrašymas į narius. Suprantama, Fondo apyskaitos knygosose būtų vedama uždarai įnašo operacijoms skirta sąskaita.

10. Panaudotinos taip pat lėšos Fondui iš aukų vietoj "kalėdinių sveikinimų". Kaikuriuose apylinkėse tai jau daroma, tačiau ateiviai tektų padaryti mažą pataisą. Aukos gautos vietoj "kalėdinių sveikinimų" turėtų būti Fonde užskaitomos padidinti aukotojų asmeniniams įnašui. Jos neturėtų būti panaudojamos kokiam nors bendram tos apylinkės lietuvių įnašui. Būtų gal sulaukta geresnių rezultatų.

11. Reikėtų išnaudoti galimybę, gavus vietos valdžios leidimą, suruošti viešas loterijas, kurių pelnas eity L. Fondui kokio nors prasmingo vardo įnašui sudaryti ir didinti.

12. Rengtini uždarieji B-nės narių vajai, kuriuose už tam tikrą aukos vienetą, sakysim 50 centų, būtų galima burtų keliu gauti dovaną. Tokias dovanas suaukotų Fondo reikalingas mūsų duosnėli tautiečiai. Šiuo keliu gautos vajuos pajamos būtų įnešamos į Fondo vajuos vykdytojų pasirinktam įnašui, kuris būtų priimtinas aukotojams.

13. Skatinant ir dalinis įnašas į Fondą. Daugelis tautiečių negali iš karto įnešti \$100. Fonde turėtų būti parengiamoji sąskaita, į kurią būtų įrašomi nedidukai kelių ar kelių dolerių pavienių tautiečių įnašai. Aukotojai gautų tuojau pat pakvitavimus. Kai toks tautietis, aukodamas dalimis, per tam tikrą laiką sudarytų \$100, būtų įrašytas į Fondo narius kaip padaręs jau pilną asmeninį įnašą.

14. Paminėtinos pačios Fondo vadovybės galimos, bet iki šiol nepapraktuos skatinamosios priemonės ir būdai tiems, kurie to pageidautų ir būtų verti. Reikėtų paruošti taisykles įvairiems atžymėjimams, padėkos laiškus, diplomus, suvenyrinėms dovanoms. Kaikam tai būtų tikras paskatinimas paremti Fondą. Atžymint už jau atliktą gerą darbą neužmirština ir tai, kad kaikam toks viešas jo vardo pagarsinimas ar atžymėjimas būtų dėl tam tikrų priežasčių nepriimtinas. Todėl reikia tokius asmenis atsiiklausti prieš juos atžymint.

Tad eikime visi į talką Kanados Lietuvių Fondui.

A. Vilniškis

Nesiribokime įprastiniais minėjimais

Didžiai gerbiame, Vasario 16-įjį, dar taip neseniai buvusi mūsų džiaugsmą ir pasididžiavimą išreiškianti nepriklausomybės paskelbimo šventė, šiandien yra tapusi susikauptimo, laisvės ilgesio, bet tuo pačiu ir ryžtingumo bei vilties diena. Ji mums neleidžia užmiršti lietuvių tautai padarytos skriaudos, kasmet iš naujo primena mūsų pareigas ir iš naujo paskatina dirbti Lietuvos laisvei ir tautos bei išieivijos išlikimui, todėl pro ją mes negalime praelti tylomis.

Kraštų bendruomenių ir kitų Bendruomenės funkcijas atliekančių organizacijų valdybas prašome pasirūpinti, kad ši mums taip brangi šventė būtų prideramai atšvęsta ir nepriklausomybės paskelbimo 56 sukaktis būtų prasmingai paminėta. Kviečiame nesiriboti vien tik įprastinių, saviesiems taikomų, minėjimų rengimu, bet okupuotos Lietuvos klausimą dar kartą kuo plačiau iškelti savo gyvenamų kraštų vyriausybės kabinetuose ir kuo plačiau paskleisti įtakingoje viešumoje. Esame nuomonės, kad šiuo metu daugiausia Lietuvos reikalams patarnauja tikslai, faktai, paremta, profesionališkai paruošta informacija apie ŠIANDIENINĘ padėtį okupuotame krašte, jeigu ji patenka į didžiąją pasaulio spaudą ir reikiamų įstaigų kabinetus. Į šią veiklos sritį prašo-

me jus atkreipti ISSKIRTINĄ dėmesį.

JAV LB krašto valdyba kasmet paruošia anglų kalba serijas straipsnių ir išsiuntinėja juos savo padaliniam, kurie pasirūpina juos patalpinti vietinėje spaudoje. Šiais metais PLB valdyba yra paprašiusi šią medžiagą paruošti anksčiau, kad ja galėtų pasinaudoti ir kitų kraštų bendruomenės. Norintiūs šios medžiagos, būtų prašome kreiptis į PLB valdybą.

Zinome, kad šios ar kitos rūšies Lietuvos laisvinimo darbas reikalauja ir lėšų. Vasario 16 proga kraštų valdybas kviečiame sutelkti šiam reikalui kaip galima daugiau lėšų ir dalį jų skirti PLB valdybai, kuri pasinaudos Lietuvos laisvinimo akcijai vesti tose kraštuose, kuriuose vietos bendruomenės tokio darbo finansuoti nepajėgia. Pavyzdžiui čia gali būti JAV LB krašto valdybos paruošto leidinio "Violations of Human Rights..." vertimas į kitas kalbas.

Prašome pasirūpinti, kad kuo daugiau lietuvių aukotų Lietuvos laisvinimo reikalams ir kad visur būtų sudarytos sąlygos savo auką atiduoti pagal aukotojo apsisprendimą pasirinkti institucijai ar Lietuvių Bendruomenei, tuo būdu respektuojant ir pagerbiant jo valią.

PLB VALDYBA

Toronto "Gintaro" ansamblio šokėjai prie senosios miesto rotušės demonstruoja tautinius šokius kitataučiams. Šis vienetas atliko meninę programą Hamiltone sausio 26 dieną medžiotų bei žūklautojų baliuje

Lietuviško jaunimo reikalai

Ar žydų šeimoje gimęs vaikas bus žydas?

J. VAICELIŪNAS

Gyvendami už savo tėvynės ribų, stengėmės įsikurti taip, kad atskiros lietuvių kolonijos būtų tarsi miniatiūrinės Lietuvos. Steigėm lietuviškas institucijas, kad jos mus vienytų ir mums patarnautų. Jos yra: lietuviškos bendruomenės, parapijos, mokyklos, lietuvių namai, bankai, laikraščiai ir t.t. Tas visas institucijas remia, tvarko ir išlaiko daugiausia tie lietuviai, kurie jas įsteigė. Bet laikas bėga. Greitai bus 30 metų, kai palikome savo tėvynę, neskaityt senesnės kartos lietuvių ateivius. Per tą laiką nemažai vyresniųjų lietuvių nuėjo amžinybėn. Po kitų 30-ties metų amžinybėn gali nueiti ir likusieji lietuviai, kurie savo tėvynę paliko 1944 m.

Jei palikome savo kraštą, kad galėtume kovoti prieš mūsų tėvynės okupantus, tai reikia, kad ir ateityje išieivijot būtų susipratusių lietuvių, kurie tęstų savo tėvų tautinį darbą, vadovautų lietuviškom institucijom ir jas remtų. Deja, gyvenimo patirtis rodo, kad dalis čia gimusių lietuviško jaunimo nueina nelietuviškais keliais. Lietuviško jaunimo išlaikymo klausimas diskutuojamas įvairiomis progomis, įvairiose mūsų susibūrimuose. Jei evangelijos skaitomos kasmet, tai ir mums svarbus lietuviško jaunimo klausimas turi būti gyvendamas dažniau ne tik susirinkimuose, bet ir spaudoje.

Vaikų mokymas

Čia turime galvoje vaikų mokymą lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti mūsų gyvenimo sąlygose. Vaikai, kurie lanko lietuvių šeštadienines mokyklas, tu problemų neturi. Bet yra šeima, kurios lietuviškos mokyklos arti neturi. Tokiu atveju savo vaikus lietuviškai skaityti bei rašyti tenka mokyti patiems tėvams. Gal jie ir nepanaudos tinkamų mokymo metodų, bet visai lietuviškai skaityti ir rašyti išmokys, jei tėvai turės gerų norų ir mokės vaikus į tą mokslą palenkti.

Vaikai turi būti mokomi lietuviškai skaityti iš atitinkamų vadovėlių ar bent vaikų knygių, laikraščių. Norint paskatinti vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti, reikia juos pamokyti, paraginti, pagirti, pažadėti dovanėlių ir pažadą ištesėti. Vaikams lietuviškai skaityti didelių sunkumų nebus, jeigu jie jau lanko vietos mokyklą ir skaito. Tekų juos tik supažindinti su lietuviškų raidžių tarimu.

Kai vaikas lietuviškai jau skaito, tėvas ar motina gali paraginti, kad jis garsiai paskaitytų 15-20 sakinių iš vaikiškos knygelės ar laikraščio, ir pataisyti jo daromas klaidas. Lai kūi bėgant, tokie skaitymai gali būti ilgesni ir iš įvairių lietuviškų knygų ar laikraščių. Taip pat naudinga duoti vaikui kiek iš lietuviškų knygų nurašinėti. Tokie skaitymai bei iš knygų nurašinėjimai yra labai praktiški dalykai lietuvių kalbos mokyme.

Vaikų auklėjimas

Lietuviams, gyvenantiems už Lietuvos ribų, tenka savo vaikus auklėti ne tik gerais žmoneimis, bet ir gerais lietuiviais. Yra lietuvių tėvų, kurie sako, kad šiame krašte negalima vaikų išauklėti gerais lietuiviais. Tokie tėvai klysta (čia nekalbama apie mišrias šeimas). Jei lietuviui tėvai savo vaikus išmoko lietuviškai skaityti, rašyti ir jiems idiegia tautinį susipratimą Sibiro taigoje, kur nėra jokių lietuviškų mokyklų, vadovėlių bei lietuviškos spaudos, tai daug lengviau šių dalykų vaikus išmokyti šiame krašte, kur tam mokymui yra daug palankesnės sąlygos.

Yra lietuvių tėvų, kurie ir nenori savo vaikų auklėti gerais lietuiviais. Jie patys kartais deda-

si patriotais, bet savo vaikų ir lietuvių šeštadieninę mokyklą neleidžia, nors ta mokykla yra čia pat.

Vaikus reikia mokyti lietuviškai kalbėti nuo pat kūdikystės, o skaityti ir rašyti, kai jau lanko mokyklą. Labai svarbu lietuvišką pagrindą vaikams duoti iki 10-12 metų amžiaus. Jei vaikai tokį pagrindą turės, jie ir toliau sieks lietuviškumo per lietuviškas jaunimo organizacijas, parapijas ir t.t.

Matome, kad yra lietuvių moksleivių, studentų, kurie gerai lietuviškai kalba, skaito, rašo ir dalyvauja lietuviškoje veikloje. Garbė jiems ir jų tėvams, bet ta dalėli lietuvių moksleivių bei studentų nėra visas lietuviškas jaunimas.

Sakoma, kad vaiko siela yra tarsi vaškas, į kurį galima viską įrašyti. Įrašykime tad į savo vaikų sielas savo tautos ir savo krašto meilę, kad jie, ir toli būdami nuo savo tėvynės, ją pamiltų dirbtų jos labui. Jei tėvai nekreips lietuviško žvilgsnio į savo mažus vaikus, tai suaugusių vaikų jie nematys nei lietuviškose pamaldose, nei pobūviuose, nei organizacijose, nei pagaliau lietuviškose šeimose. Tiesa, yra ir lietuvių tėvų, atvykusių iš Lietuvos, kurie nebelanko lietuviškų pamaldų bei kitokių lietuviškų renginių. Ko galima tikėtis iš jų vaikų?

Bausmės

Ar vaikų auklėjime-mokyme tinka naudoti fizinės bausmės? Pedagogikos mokslas nurodo, kad vaikų auklėjime būtų vengti fizinio bausmių. Bet kartais tokios bausmės yra naudingos. Gyvenimo patirtis rodo, kad buvo garsių pedagogų, kurie nesugebėjo tinkamai išauklėti savo vienintelio vaiko, kai bemoksliai kaimiečiai gerai žmoneimis išauklėjo savo 5-7 vaikus. Tai rodo, kad kaimiečių "pedagogika" kartai yra vertingesnė už didžiųjų pedagogų mokslus.

Blogai daro tos motinos, kurių, būdamos temperamentingos, dažnai ranka muša vaiką. Normalus žmogus ir gyvulio be reikalo nemuša. Vaikas nėra gyvuliukas. "Bet jis daugiau blogiųjų padaro, negu gyvuliukas" — kartą pareiškė tokia motina. Taip, jei yra svarbus reikalas,

AR ATLIEKAME SAVO PAREIGAS?

Z. GIRDAUSKAS

Kiekvienas žmogus ar tautos laimėjimas yra lydimas sunkumų. Juo daugiau nugalima kliūtį, juo daugiau pasiekiamas. Lietuva savo nepriklausomybės kovų pradžioje buvo apsupta iš visų pusių gausių priešų, bet mūsų narsūs savanoriai, menkai ginkluoti, atsilaukę, nes tvirtai tikėjo Lietuvos laisve. Tokiu pat tikėjimu gyvena ir paverstas tėvynės broliai bei seserys. Tai matyti iš jų gausių pasipriešinimų prieš okupantą.

Mes, kurie gyvename laisvuose Vakarų kraštuose sotų gyvenimą, persilpnai tikime į mūsų tautos išlaisvinimą ir Lietuvos valstybės atstatymą. Mes dažnai permaži įvertiname mūsų pavergtų tautiečių laisvės troškimą. Dar mažiau įvertiname mūsų tautos pastangas atgauti prarastą laisvę. Mes kartais pradedame abejoti dėl mūsų vaikų išlikimo lietuviams ir tai be jokio rimto pagrindo. Mūsų vaikai jau tvirtai įsijunge į Lietuvos išlaisvinimo darbą, o jaunesnieji tam darbui kruopščiai ruošiasi lietuviškose mokyklose ir organizacijose. Mūsų jaunimas visame pasaulyje puikiai atsto- vauja mūsų tautai. Kai buvo reikalas pareikšti protestus prieš komunistų daromas skriaudas

atitinkamo amžiaus vaikas gali būti baudžiamas ir fizine bausme, bet žalinga vaiką mušti nuolat. Dažnai mušami vaikai prie to pripranta ir į tai nekreipia dėmesio. Tokie tėvai iš savo vaikų pagarbos nesusilauks.

Grynai lietuviškame auklėjime fizinės bausmės gal ir netiktų, nors ir šiuo atveju jos kartais duoda neblogų vaisių. Kartą lietuviukas grįžo iš pradžios mokyklos ir pasisakė motinai esąs anglas. Motina jam gerokai įkrito į sėdimąjį ir išmetė pro duris, sakydama: "Jei tu esi anglas, tai ir eik pas anglos. Man tavęs nereikia." Vaikas pradėjo verksti. Suprato, kad padarė klaidą. Atsiprašė ir grįžo į vidų. Dabar jis jau yra baigęs universitetą ir yra susipratęs lietuvis.

Orientuoti mokinius

Kartą pradžios mokyklos lietuviukas pasisakė esąs kanadietis, o ne lietuvis, nes gimęs Kanadoje. Jo suaugęs giminaitis tarė: "Jei višta padėtų kiaušinėlius būdoje, ar iš to kiaušinio atsirastų viščiukas, ar šuniukas?" Taip ir žmogaus gyvenime: svarbu ne gimimo vieta, o kilmė.

Vienas Kanados lietuviukas buvo paklaustas: žydų šeimoje gimęs vaikas bus žydukas ar kanadietis? Atsakė: žydukas. Tai galima pasakyti ir apie vaikus, gimusį Kanados lietuvių šeimoje. Jis bus tik lietuvis, nors ir Kanados pilietis.

Mokyklinio amžiaus lietuviukai, patekę į anglišką mokyklą, aplinką, dažnai pasijunta anglais, kanadiečiais ar amerikiečiais. Tuos vaikus abejojimus turi atsverti tėvai bei lietuvių jaunimo organizacijos. Jei neišūrint didelių pastangų vaikai nueina nelietuviškais keliais — ką padarysi. Tokie tėvai nors savo sąžinei neturės atsakomybės.

Mums, lietuviams, reikia sekėti atspairių tautų pavyzdžiams, o ne guosti, kad ir kitų tautų vaikai nueina antitautiniais keliais. Didelėm tautom nuobioris nėra taip pavojingos, kaip mažoms tautom. Jei kasdieninis gyvenimas visur reikalauja pastangų, tai jų reikia ir lietuviškame vaikų auklėjime. Auklėjime lietuvišką jaunimą ir duokime jam lietuvišką pavyzdį, kad ateityje neliktų tuščių mūsų mokyklos, bažnyčios, lietuvių namai ir kitos lietuviškos institucijos.

AR ATLIEKAME SAVO PAREIGAS?

Z. GIRDAUSKAS

Mūsų pavergtai tėvynėi ar jos pavieniams asmenims, kaip Simokaičiui, Simui Kudirkai, Brazinskams, Kalantai..., mūsų jaunimas tose demonstracijose sudarė daugumą.

Tik mums, vyresniems, trūksta tokio tvirto tikėjimo, kurį turėjo mūsų tautos laisvės pranašai, knygnešiai, savanoriai ir miško broliai-partizanai. Nėgana to, mes daromės irzlūs, vienas kito idėjas dažnai pavyduliškai kritikuojame, nerandame bendros kalbos su savo artimu broliu.

Kai, sakysim, dar mūsų nesutrintas idealistas veikėjas paprašo iš mūsų pinigų labai svarbioms organizacijoms, tautiniams reikalams, kaip reaguojame? Mes labai nustebe ilgai žiūrime jam į akis, galvodami, kaip jis toks ir toks galėjo prašyti mano pinigų! Nėgieriau jaučiames, kai kuris nors drąsiai mus mėgina prašyti įeiti į vieną ar kitą valdybą, kur bus sugaišta laika be jokios asmeninės naudos.

Esame Dievo apdovanoti įvairiais gabumais, sugebėjome gerai šiuose kraštuose įsikurti, dažnai net pralenkėme vietinius gyventojus savo turtais ir moks-

NETEKOM ENERGINGO VEIKĖJO

A.a. S. Kairys paskendo Atlante • Palaidotas liet. kapinėse

M. NORKUS

1973 m. Kalėdos Delhi apylinkėse lietuviams bus prisimintinos. Šventės artėjo, kaip ir kitais metais, su sniegu ant žemės, spalvotomis lempomis ant namų ir gatvės, kalėdinė muzika krautuvėse. Žmonės ruošėsi šventės švėsti kaip kas išmanydami. Paslankesnieji sugalvojo pavažiuoti į pietus — į šiltąją Floridą ir ten saulės spinduliuose bei sūriame vandenį atgaivinti savo po vasaros darbų pavargusių kūną. Tarp tokių buvo ir a.a. Stasio Kairio šeima. Pas juos rūpesčių niekada netrūko, sveikatos irgi negalėjo pasigirti, bet mėgo išsiblaškyti. Tad ir nutarė su draugu šeima išvažiuoti į Floridą porai savaitių. Tik niekas nežinojo, kad Stasys ten išvažiuo baidos nelaimės sutikti. Antrą Kalėdų dieną jis su kaimynu išėjo pasimaudyti. Kažin kokia stipri srovė jį pagriebė ir nunešė į jūrą. Jo lavonas buvo surastas tik kitą rytą. Jis buvo parvežtas į Delhi apylinkę, iš kur šeima ir draugai palydėjo jį į paskutinę šios žemės kelionę — į lietuvių kapines Anapilyje.

Stasys buvo šeduviškis. Dar gimnazijoje jam bebūnant, užplūdo Lietuvai rusai, prasidėjo karas ir galų galė reikėjo palikti savo kraštą — iškelti į platų pasaulį. Karo metu atsidūrė Belgijoje ir ten ėmė studijuoti Liuvono universitete. Studijų metais susitiko Eleną Radauskaitę ir ją vedė.

Kai 1947 m. pabaigoj atvažiavau į Toronto, čia jau radau keletą "dypukų", jų tarpe ir ana, simpatiška pora — Kairius. Toronto kolonija greitai augo, kartu augo ir Kairių pažįstamų bei draugų būrys, nes jie abu buvo tinkami "prie tancius ir prie rožančių". Abu turėjo gražius balsus. Stasys buvo net dainavimo studiją lankęs. Todėl visur, kur jie dalyvavo, dainoms nebuvo galo. Už tai jie buvo visur kviečiami. Netrukus Kairiai išsikėlė į Delhi apylinkę išmėginti laimės tabako ūkuose. Kai aš 1952 m. atvažiavau į tabakyną, radau Kairius jau įsitvirtinusių. Stasys buvo pilnai įsijungęs į Lietuvių Bendruomenės veiklą. Nuo to laiko per sekančius 20 metų Stasys nepadarė pertraukos lietuviškoje veikloje. Jo visur buvo pilna — ir Bendruomenėje, ir parapijoje. Jis buvo sutelkęs lietuviško jaunimo futbolo komandą, kurioje ir pats kartais turėjo žaisti. Plačioj apylinkėj,

ypač angliškaj, buvo žinomas kaip geras šachmatininkas. Dalyvavo taikliųjų šaudytojų grupėje. Galima sakyti, abu Kairiai buvo pagrindas parapijos choro. Dar paskutinius dvejus metus buvo Lietuvių Bendruomenės Delhi apylinkės pirmininku ir tik prieš Kalėdas perdavė pareigas kitam.

Stasys mokėjo prie kiekvieno prieiti ir pakalbinti — su humoru ir rimtai. Už tai visur, kur pasisuko, paliko gerą atsiminimą. Stebėdamas jį mačiau, kad buvo pilnas neramios kūrybinės dvasios. Ne jam buvo užsirdyti kasdieniniuose darbuose. Jis nerimo —ėjo, važiuo, judino visus.

Deja, ta nerami dvasia staiga užgeso, palikdama tuštumą. Nebebus brangaus vyro, tėvo ir draugo šeimoje. Nebeskambės jo gražus balas chore ir kituose suejimuose. Nebebus judintojo lietuviškoje visuomenėje. Giminės nebetrūs brangaus giminaičio, o šimtai tautiečių — malonaus draugo. Gyvenimo ir laiko srovė tekės kaip tekėjus. Stasio žmona Elena viena tęs šio gyvenimo kelionę, neturėdama reikale į ką atsiremti, nei skausme kam pasiskųsti. Du sūnūs augo ir bus savarankiški vyrai. Laiko ir žemės dulks uždengs bei sunaikins Stasio kūną. Viena tik liks — tai išpaustos pėdos lietuviškos išieivijos veikloje ir gražūs draugų prisiminimai. Jos liks kaip gražus paminklas, jo paties pasistatytas, kol ši lietuvių generacija išnyks.

Mes palydėjome Stasį į amžino poilsio vietą liūdni, nes jo netekome, bet ir dėkingi, kad jis per daugelį metų mūsų dienas praskaidrino savo linksniu būdu.

A. a. Stasys Kairys

A.A. STASIUI KAIRIUI vietoį gėlių

Buvai pilnas humoro, energijos.

Ir nesidrovėjai išsireikšti atvirai.

Troškai aplankyti kraštą, prisišliejusį prie Baltijos, bet nenumatėi, kad ties Taviimi telkiasi debesy, tamsūs kaip aitvarai.

Iškeliavai, kad niekad nesugrįžtum.

Zmonai. Sūnams. Draugams.

O mes, lyg apstulbę, kurie Tave pažįstam — netikim, kad iškeliavai visiems laikams.

Ilgėjaisi saulės. Akims naujų vaizdų.

Tavo žvilgsnioi skriejo plačiai.

Troško jūros ošimo, šėlstančių bangų.

Norėjai iširti jas akivaizdžiai.

Ir ištyrei! Baigta! Tai likimas Tavo.

Manei pasitinkąs lašą, ten nuo Baltijos,

lyg vardu pašauktas vis gilyn keliavai,

kol tapai priglaustas Tu šaltos bangos.

Vytautas Paulionis

Tragiškai žuvusiam

A.A. STASIUI KAIRIUI,

didžio skausmo valandoj ponią ELENA, sūnus LINĄ ir VIDĄ nuosirdžiai užjaučiame ir kartu jungiamės skausmo liūdesy —

Stasys Lokusevičius

Algima ir Leonas Dautartai

Krikščionių demokratų nutarimai

Lietuvių Krikščionių Demokr

kratų Sąjungos konferencija,

įvykusi 1973 m. Čikagoje, pri-

ėmė eilę nutarimų. Pirmiausia

ji pareiškė susirūpinimą dėl

JAV-bių politikos Sov. Sąjungos

atžvilgiu, dėl teikiamos pagal-

bos maistui, nes tokia laikysena

įgalina sovietus skieisti komu-

nistines idėjas laisvajame pa-

saulyje ir skirti didesnes sumas

lėšų agresinių ginklų gamybai.

Konferencija ragino JAV prezi-

dentą stiprinti paramą kovai su

imperialistiniu komunizmu ra-

dijo bangomis. Ji sveikino VLI-

Ką, ALTA ir diplomatine tarny-

ba, sujungtomis įėjomis dirban-

čius Lietuvos laisvinimo darbą,

ir nutarė "reikalauti, kad ir Lie-

tuvių Bendruomenė tokiu pat

solidarumu ir be gincų talkintų

Lietuvos laisvinimo darbuose."

Konferencija skatino PLB rū-

pintis jaunimo morale ir užuot

"vedus beprasmišką kovą su

tuvių kultūros ugdymą ir į reika-

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LAI DOTUVES VILNIUJE

Kūčių dieną Vilniaus Antakalnio kapinėse buvo palaidotos gruodžio 16 d. Volokolamsko rajone nukritusio "TU-124" keleivinio lėktuvo trys aukos — Vilniaus universiteto vaikų ligų katedros vadovė prof. dr. Liudmila Suravinaitė-Steponaitienė, docentai Petras Baublys ir Raimondas Lučinskas. Jie skrido iš Vilniaus į Maskvą dalyvauti visasąjunginiame peditrų draugijos suvažiavime. Vėlioniu palaikai iš Vilniaus universiteto atėjo salės buvo palydėti į Antakalnio kapines, kur atsisveikinimo žodį tarė rektorius J. Kubilius, augštojo ir specialiojo vidurinio mokslo "ministeris" H. Zabulis, universiteto vaikų ligų katedros docentas P. Simulis ir medicinos fakulteto VI kuro studentė peditrė D. Levickaitė. Apie lėktuvą nelaimę trumpą pranešimą paskelbė "Tiesa" ir "Komjaunimo Tiesa" 1973 m. gruodžio 19 d. laidojė: "Lietuvos civilinės aviacijos valdybos pranešimu, lėktuvas TU-124, skridęs reisui 2022 Vilniaus—Maskvos maršrutu, 1973 metų gruodžio 16 d. išliko avarija Volokolamsko rajone. Keleiviai ir įgula žuvo. Priežastis tiria TSRS Valstybinės aviacijos priežiūros inspekcijos komisija." Tai, trūksta ne tik keleivių sąrašo, bet ir žuvusiųjų skaičiaus. Atrodą, kad žuvo ir daugiau lietuvių, nes H. Zabulis Antakalnio kapinėse pabrėžė: "Skaudi žinia apie lėktuvo avariją prisilgė visą respubliką. Šiandieną mes liūdiame visų žuvusiųjų, reikiama užuojauta jų šeimoms, artimiesiems." Čikagos "Draugas" 1973 m. gruodžio 28 d. laidojo teigimą, kad taip pat žuvo sveikatos apsaugos ministerijos vyriausioji peditrė Ona Surplienė, prie jos prijungdamas "civilinės aviacijos darbuotojų", matyt, lėktuvo įgulos narius — Steponą Boiką, Eugenijų Karnylą, Ivaną Zinovjevą, Juozą Čiasą, Juno Samajevą, Mariją Krikovą ir Aleksandrą Krestjaninovą. Iš jo, atrodą, tik Juozas Čiasas yra lietuvis.

NEKIEKA PARTIZANUS

Istorijos mokslų kandidatas Antanas Augustas "Tiesos" 1973 m. 266 nr. paskelbė ilgą rašinį "Kruvinos pėdos", kuri jis vadina antausiu melagiams, t. y. išeivijai lietuviams, garbinantiems pokario metų partizanus. Autorius stengiasi suniekinėti ne tik paskirus partizanus, bet ir juos jungusią Lietuvos Laisvės Armiją. Jos steigėja K. Vievorskij įsijungė į partizanų sąskaitojamas kaip vokiečių žvalgybininką, trečiąją vadą gen. M. Pečiūnionį — kaip JAV žvalgybos bendradarbį, kurio kelios organizacijos dirbo amerikiečiams. A. Augustas partizanų vadina banditais, teikusiams užsienio žvalgyboms žinias apie sovietų kariuomenę, gyventojų nuotaikas ir netgi sovietų atominę energiją. Jis taipgi partizanų bando suplikti su hitlerininkais ir parama griūvančiam Trečiajam Reichui, nes jie buvę ginkluoti vokiškais ginklais, remiami pačių vokiečių. Pvz. 1944 m. po kautynių su partizanais buvę raštieji apie 150 jų eilėse žuvusių vokiečių karininkų ir karių. Operuodamas sumytų partizanų pareikšimais, A. Augustas praranda partinį budrumą ir turbūt per neapsižiūrėjimą atskleidžia tikruosius partizanų siekius Eržvilko vlsč. suimto P. Trijono žodžiais: "Gauja, kurios dalyviu buvau, kovojo prieš Tarybų valdžią, tikėdamasi, kad Tarybų Lietuva bus atskirta nuo Tarybų Sąjungos ir, atstaičius buržuazinę tvarką, bus priklausoma nuo amerikiečių." Tai, partizanai nebuvo ciliniai banditai, bet laisvės kovotojai, siekę Lietuvos atskirimo nuo Sovietų Sąjungos ir jos nepriklausomybės JAV globoje. A. Augustas duomenimis, nuo partizanų rankos žuvo 13.000 žmonių, kurie buvo naujakuriai, kolchozininkai, partijos ir valdžios darbuotojai, savaime suprantama, rėmę sovietų okupacinį režimą ir priverstinį Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą. Ir šie duomenys dar kartą liudija ne cilinį banditizmą, bet aiškius partizanų laisvės siekius gimtąjam kraštui. Savo rašinyje Augustas mini su partizanais veikusių Jonavos rajono Gegužinės parapijos kleboną kun. S. Rudzionį, suimtus partizanus: Silalės apylinkėse — P. Matutį, Tauragės apskrityje — R. Gedvilą, Raseinių — P. Laurinaitį, iš užsienio atvykusį K. Sirvį. Partizanų sąrašą papildė užuominos apie Zemaitysių būrį vadą J. Semašką, Marijampolės apskrityje veikusius partizanus P. Kučinską, K. Kižį, P. Asmoną.

NURODYMAI IS MASKVOS

Okupuota Lietuva, kaip ir kitos sovietinės respublikos, turi "Zinijos" draugiją kompartijos propagandai skleistai, bet įsakymai bei nurodymai jai ateina iš centrinės "Zinijos" Maskvoje. Vilniškė "Zinija" tokius nurodymus svarstė 1973 m. gruodžio 14 d. posėdyje Vilniuje. "Komjaunimo Tiesa" skelbia: "Šiandien įvyko "Zinijos" draugijos valdybos plenumas. Jame apsparstyti uždaviniai, vykdanči visąsąjungines "Zinijos" draugijos valdybos prezidiumo nutarimą "Apie Lietuvos TSR "Zinijos" draugijos valdybos darbą, gerinant partijos užsienio politikos propagandos kokybę ir teminį kryptingumą". Pranešimą skaitė draugijos valdybos pirm. V. Niunka. Plenumo dalyviai dalyviai taip pat išklausė draugijos valdybos pirmininko pirmojo pavaduotojo S. Nekrašius pranešimą apie tai, kaip draugija padeda formuoti darbo žmonių mokslinei pasaukležiui... " Propagandos kokybės ir teminio kryptingumo nutarimai, kaip matome, padaryti Maskvoje, o Vilniuje tik svarstomi tokių nutarimų privalomi uždaviniai.

VILNIUS—PARYŽIUS

1973 m. gruodžio 12 d. "Tiesa" ir "Komjaunimo Tiesa" paskelbė trumpą pranešimą, kad Vilniaus pirmosios antitransporto įmonės vairuotojas Aleksandras Apanavičius ir jo kelionės draugai išvyksta į Paryžių. Dviem čekoslovakų "Skodos" sunkvežimiais—šaldytuvais jie veža Prancūzijos sostinėje Vilniaus ir Kauno mėšos kombinatų gaminius. Šia proga pabrėžiama, kad tai bus jau trečioji minėtos antitransporto įmonės tarptautinių pervežimų linija. Nuo 1972 m. vilniečiai vairuotojai savo sunkvežimiais krovinius pastoviai veža į Austriją ir V. Vokietiją.

V. Kst.

LONDON, ONTARIO

KALEDŲ SENELIS "iš Lietuvos" Londone apsilankė gruodžio 23. Šiluvos Marijos parapijos salėn jis atvyko 5 v. p. p., kur jo laukė gausus būrys vaikųčių iš Londono ir Rodney apylinkių. Vaizdėliu "Kalėdų senelis iš Lietuvos" jis buvo visų linksmam sutiktas. Buvo eilė deklamacijų, šokių, pianino ir akordeono muzikos, skaitymų. Visi vaikučiai stengėsi kaip galima gražiau ir linksmiau Kalėdų senelį priimti. Vaizdėlio "Kas girelėj?" kiškiai—artistai ypatingai linksmo Kalėdų senelį ir tėvelius. Londono lituanistinės mokyklos mokiniai gražiai pašoko trejetą tautinių šokių, darniai pagiedojo 4 kalėdines giesmes. Kalėdų senelis duosniai dalino gardumynus ir lieviskas knygas, neaplenkdamas nė vieno vaikučio. Po to džiaugtasi kalėdinėm dovanom, vaišintasi skanoniom vaisėm. Ta proga buvo platinama Londono mokyklos laikraštėlis "Tėvynės ateitis". Daug geros nuotaikos teikė Rodney svečių dalyva-

St. Catharines, Ont.

BENDROS KŪČIOS šiemet nustebino savo dideliu dalyvių skaičiumi, vargiai daugiau besustilptų. Malonu buvo matyti mūsų mielus kaimynus welandiskius bei niagariečius. Buvo net keletas bufaliečių su savo svečiais iš Čikagos. Tai, rengėjams šiemet labai pasisekė visais atžvilgiais. Stalai atrodė gražiai, skoningai. Kūčių vakariene malda ir atitinkamu žodžiu pradėjo kun. Juvenalis Liauba, OFM. Visi įdėmiai sekė skautų sceninį vaizdelį, gražiai paruoštą pačių skautų. Po vaidinimo bei giesmių visi dalinosi plotkelėmis. Greitai praėjo jauki vakariene. Egėle liko tik rengėjai ir jų padėjėjai, kurie sutvarkė salę ir ją vėl paruošė pamaldoms. Kairiuose lietuvių kasmet į šį renginį įveda daug širdies. Ypač daug aukojasi pati svarbiausia Kūčių rengėja Marija Gverdienė. Jos dukra Nijolė, studijuojanti Londone, buvo jos dešinioji ranka. Jų dėka ir šiemet mūsų bendruomenė bendrom Kūčiom vėl sušvito pavyzdžiu, kaip reikia mylėti savo tautą ir gyventi jos gražiom tradicijom. Kor.

DELHI, ONT.

SESTADIENINĖ MOKYKLA, vadovaujama A. Ratavičienės, sausio 6 d. surengė kalėdinę eglutę su programa. Mokiniai suvaidino scenos vaizdelį "Susitikimas mėnulyje". Veikalėlis vaizduoja Marso gyventojų ir žemės astronautų lietuvių netikėtą susitikimą mėnulyje, kur dviejų planetų žmonės, užmezgę pirmąjį kontaktą, tuoj pradėjo mokytis lietuvių kalbos ir bemažiai pradėjo švesti Kalėdas su lietuviškom giesmėm, eglute ir Kalėdų seneliu. Astronautų vaizdavau Algis Ratavičius, Audronė Beržinytė ir Nijolė Vytaite, o marseičius — Ramutė Jauneikaitė, Rimas Jakubickas ir Pranas Beržinis. Pastarasis be repetiicijos turėjo pavaduoti toliau išvykusį Rimą Norkų. Kalėdų senelio vaidmenį puikiai atliko Silvestras Jokubilius. Dalyviai, ypač mokiniai tėveliai, labai džiaugėsi vaikučių sugebėjimais ir mokytojos A. Ratavičienės pastangomis. Kor.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į mūsų ruošiamą

metinį žuikių baliu

SAUSIO 26, šeštadienį, Hamiltone, Jaunimo Centro salėje

- Įvairūs gėrimai
- Taurių įteikimas pasižymėjusiems šauliams ir žvejams
- Karšta žuikiena, briediena (moose)
- Staliukų ir piniginių loterija
- Meninė programos dalį atliks Toronto tautinių šokių, dainos ir muzikos vienetas "GINTARAS"
- Šokiams gros "Continental" orkestras
- Įėjimas - \$2.50, studentams - \$1.50

Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir Medžiotojų Klubo "Giedraitis" valdyba

"Talka" pasiekė penkis milijonus

Hamiltono bankelis "Talka" 1973 m. lapkritį užbaigė \$5.007.534.75 balansu. Tai yra labai žymus padidėjimas, visu milijonu dolerių pralėkias 1972 metus. Kitos balanso pozicijos: asmeninių paskolų išduota \$567.034, nekilnojamo turto \$3.404.157, bankuose ir lygoje laikoma grynais pinigais \$478.564. Nariai turi šėrų saskaitoje \$82.000, depozitų (savings) \$1.898.388, depozitų (checking) \$885.666, terminuotų depozitų \$1.737.000. Pajamų 1973 m. turėta \$346.848, išlaidų — \$183.897. Gauta gryno pelno \$162.951.34. Bankelis dabar turi 1668 narius, kurių 508 depozitoriai ir 460 skolininkų. Per 1973 m. lapkritio mėn. kredito komitetas leido išmokėti naujų paskolų \$187.500 14-ai narių. Per tą mėnesį į bankelį įstojo 16 naujų narių.

Valdyba nutarė šaukti metinį narių susirinkimą 1974 m. vasario 23 d., 4 v. p. p., parapijos salėje, 58 Dundurn St. N. Taiptgi nutarimo šaukti už antro pusmečio šėrus ir depozitus (savings) po 7%, apskaiciuo-

jant kas metų ketvirtį, už depozitus (checking) po 6%, apskaiciuojant kas trys mėn. Terminuoti depozitai 1 m. — 8%, 3 m. — 8½%, ir 5 m. — 9%. Asmeninės paskolos bus išduodamos už 11% palūkanų ir nekilnojamo turto — 9½%.

Valdyba nutarė paskirti McMaster universiteto lietuvių studentų draugijai \$200 (ši parama paskirta 1973 m. lapkritio mėn.; narių šioje draugijoje yra arti 50), tautinių šokių grupės "Gyvatargas" išvykai į Kolumbiją \$500, "Aukuro" išvykoms į Amerikos tolimesnes vietas \$100. Valdyba, skirdama paramą įvairioms organizacijoms, pastebėjo, kad kai kuriais atvejais prašytojai-organizacijų vadovai bei jų valdybų nariai nepriklauso kooperatiniam bankeliui "Talka". Paramos prašoma, bet bankelio nariu būti ir dalyvauti jo augime nematoma reikalo. Todėl bankelio valdyba nutarė, kad atlytęje norintieji gauti paramos savo organizacijoms turi būti ir aktyvūs "Talkos" nariai. Stasys Dalius

SUDBURY, ONTARIO

AUKOJO TAUTOS FONDIU 1973 m. po \$50: J. Remeikis, P. Venckus; \$25: A. Braškys; \$20: L. Kulnys; \$18: P. Petrenas; po \$10: J. Bataitis, V. Gudriūnas, A. Kusinskis, S. Martinkutė, K. Rimas, K. Remeikis, A. Rukšys, J. Kibickas, kun. A. Sabas, K. Tutinas; po \$8: A. Lapienis, P. Gustas, A. Juozapavičius, A. Milėtas, V. Grinius, A. Gatautis, K. Poderis, P. Jutelis, V. Juška, J. Stankus; po \$6: A. Remeikis, A. Staškevičius; po \$5: J. Petrenas, P. Semežys, P. Matzaitis, S. Tolviša, J. Jasinskis; po \$3: K. Ramonas, J. Šleinius, J. Kriaučeliūnas, S. Krivickas, L. Baltutis, J. Glizickas, A. Grigutis, V. Bružas, J. Krūčias, K. Šviežikas, A. Krūčas, J. Jonikas, V. Kriaučeliūnas, P. Liutkus, P. Jutelis, V. Stepšys, P. Griškonis, E. Sakalauskas, J. Staškus, F. Albrechtas, J. Cibulskis, J. Venslovaitis, J. Paulaitis, R. Račinskis; po \$2: A. Strakauskas, J. Morozovičius, J. S., A. Mikštas; \$1: K. Balčiūnas. Iš viso surinkta \$461. Visiems nuosirdus ačiū.

KLB Sudburio apylinkės valdyba VISUOTINIUS SUSIRINKIMAS, kurį sušaukė LB Sudburio apylinkės valdyba, įvyko š.m. sausio 6 d. Christ the King parapijos didžiojoje salėje lietuviškų pamaldų. Susirinkimą pradėjo ir jam vadovavo pirm. Juozas Kručas, sekretoriavo Aleksas Kusinskis. Kadangi valdyba buvo išrinkta dvejiem metams, tai šis susirinkimas buvo tik informacinio pobūdžio. Išsamų veiklos pranešimą padarė pats pirmininkas ir sekretorius. Po įvairių diskusijų balsų daugumu nutarta pasikviesti Hamiltono "Aukurą" su vaidinimu.

A. A. ONA URNIENE-BERZINSKAITE, 72 m., mirė Tauragėje. Paliko du sūnus ir duktę. Vyriausias sūnus liko Sov. Sąjungoje, o antrasis

Advokatas EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

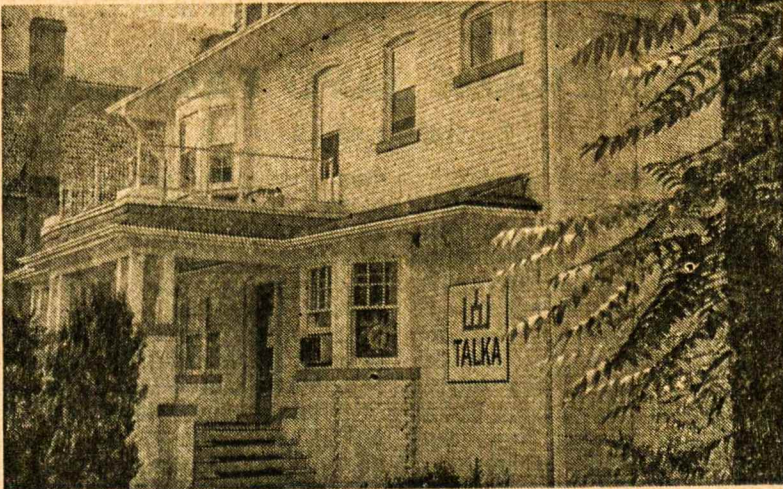
Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadienis išdyntas.

Nemokama gynybės ir asm. paskolų draudė. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$4.600.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
šėrus ir sutaupus 7%
term. dep. 1 m. 8%
3 metų 8½%
ir 5 metų 9%
DUODAME:
asmenines paskolas iš 11%
nekilnojamo turto iš 9½%

Mėšos ir purkūs dešros gaminiai

Skandėstai

kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT,
BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE,
HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

JAV LB KRASTO VALDYBA, besirūpinama Simo Kudirkos išlaisvinimu, patyrė, kad jo motina gimusi 1906 m. rugsėjo 28 d. Brooklyne, N. Y. Visuomeninių reikalų taryba dabar ragina JAV institucijas imtis naujos akcijos, nes S. Kudirka turi teisę į JAV pilietybę, nors ir yra gimęs Lietuvoje. Sprendimą S. Kudirkos pilietybei nustatyti turi padaryti Valstybės Departamentas.

MENININKŲ IR TURISTŲ GRUPE iš okupuotos Lietuvos 1973 m. gruodžio 12-30 d.d. lankėsi Niujorke, Čikagoje, Bostone, Los Angeles ir San Francisco miestuose. Grupę sudarė 24 asmenys, vadovaujami poeto Juozo Nekrošiaus, valstybinės liedyklos poligrafijos ir knygų prekybos pirmininko. Menininkų tarpe buvo Lietuvos styginių kvarteto nariai — R. Kulkauskas, J. Fledžinskas, K. Kalinauskaitė-Fledžinskienė, E. Paulauskas, Vilniaus operos sol. E. Saulėvičiūtė, Kauno muzikinio teatro sol. J. Malikonis, Kauno dramos teatro aktorė R. Stallinaitė, Vilniaus konservatorijos dėstytoja B. Vainiūnaitė, studentai — birbynininkas A. Smolskus, kanklininkė R. Burnekytė, Vilniaus radiojo ir televizijos pranešėjas V. Kybartas. "Literatūrai ir Menui" atstovavo vyr. red. V. Radaitis, "Gimtajam Kraštui" — korespondentas V. Baltrėnas. Turistų eilėse taipgi buvo Kauno medicinos instituto prof. M. Urmonas, Vilniaus dramos teatro direktorius Pr. Trelnys, prekybos valdybos viršininkas K. Kukenis, Kauno baldų kombinato direktorius S. Arceivičius, kolchozo pirmininkai P. Aleknavičius ir J. Siemaitis, Vilniaus archyvų valdybos viršininkas F. Bieliauskas, Inturisto darbuotoja ir vertėja G. Dobrovolcė, ryšininku su lietuviams draugijos referentas Pr. Sinkevičius. JAV taipgi viešėjo ir kompoz. Algis Bražinskis, atskirai atvykęs pas gimines.

"THE NEW YORK TIMES" PRANEŠIMU, Sovietų Sąjungą, pasinaudodama pagerėjusiais santykiais su JAV, vėl pradėjo reikalauti vadinaujų "karo nusikaltėlių". Tokių asmenų sovietiniame sąraše yra net 38, jų tarpe — Rumunijos vysk. V. D. Trifa, latvis Boleslovas Maikovskis, estas Karlas Linas, lietuvių Antanas Impulevičius ir kun. Longinas Jankus. Abu pastarieji jau mirė, bet šio fakto, matyt, dar nežino sovietinė žvalgyba, jiems reikalaujanti mirties baumės įvykdymo.

KOLUMBIJA VYSK. V. BRIZGYS, aplankęs Medeliną, atvyko į Bogotą. Čia jis vedė susipaikimo valandas ir teikė su tvirtinimo sakramentą. Vietinė Lietuvių Bendruomenė surengė bendrą susirinkimą ir vaišes, kurių metu svečias kalbėjo tautinėmis temomis. Be to, jis aplankė Bogotos arkivyskupą kardinolą ir nuncijų.

KUN. DR. V. MANKELIŪNAS profesorijauja valstybiniame Bogotos universitete ir kartu yra lietuvių kolonijos kapelionas. 1973 m. rugpjūčio 1 d. suėjo 20 metų jo profesoriavimui. Kapelionauja lietuviams jau 16 metų.

URUGVAJUS TAUTU MUGEJE Montevideo mieste lietuviai turėjo savo skyrių, papuosta trispalvė vėliava, tautodailę, aprūpintą įvairiais vietinių lietuvių paukotoais gaminiais, kurie buvo pardavinėjami lankytojams. Skyriui vadovavo Lietuvos atstovo P. Amerikai žmona L. Grišionienė, talkinama Vyt. Dorelio sudarytos komisijos. Mugės atidarymo dieną Montevideo televizija transliavo pasikalbėjimą su Lietuvos atstovu A. Grišonu, dalyvaujant trim tautiniais draubūžiais pasipuošusiom lietuviatėm — Marcelė Dorelytei, Ines Kamandulytei ir Olgai Grabowski, kurios parodė dalį rodiniių iš lietuviškos mugės skyriaus. Mugės programoje lietuviams atstovavo tautinių šokių grupė "Ažuolynas".

MONTEVIDEO LIETUVIAI išleido naują ilgą grojimo plokštėlę "Žiburėlis". Jon įrašytos okupuotos Lietuvos žymiausių solistų ir chorų dainos.

MAZUJŲ "RINTUKU" ANSAMB- LIS turėjo savo stovyklą Neringoje, Shangrila vasarvietėje, lietuvių atostogų namuose. Stovyklai, kurioje dalyvavo 15 vaikų, vadovavo Vyt. Dorelis, talकिनas kun. J. Giedrio ir M. Dorelytės.

ARGENTINA PRIEŠ KALĖDAS LIETUVIUS SENELIUS Pilar miesto "Santa Rita" prieglaudoje aplankė Argentinos Lietuvių Spaudos ir Organizacijų Tarybos pirm. A. Micūdas, kun. A. Steigvila, L. Ryselis ir J. Švenčionis. Seneliai gavo po bonką šampano, kalėdinio pyrago, po lietuvišką kalėdinį rodiniių iš lietuviškos mugės skyriaus. Mugės programoje lietuviams atstovavo tautinių šokių grupė "Ažuolynas".

MONTEVIDEO LIETUVIAI išleido naują ilgą grojimo plokštėlę "Žiburėlis". Jon įrašytos okupuotos Lietuvos žymiausių solistų ir chorų dainos.

MAZUJŲ "RINTUKU" ANSAMB- LIS turėjo savo stovyklą Neringoje, Shangrila vasarvietėje, lietuvių atostogų namuose. Stovyklai, kurioje dalyvavo 15 vaikų, vadovavo Vyt. Dorelis, talकिनas kun. J. Giedrio ir M. Dorelytės.

ARGENTINA PRIEŠ KALĖDAS LIETUVIUS SENELIUS Pilar miesto "Santa Rita" prieglaudoje aplankė Argentinos Lietuvių Spaudos ir Organizacijų Tarybos pirm. A. Micūdas, kun. A. Steigvila, L. Ryselis ir J. Švenčionis. Seneliai gavo po bonką šampano, kalėdinio pyrago, po lietuvišką kalėdinį rodiniių iš lietuviškos mugės skyriaus. Mugės programoje lietuviams atstovavo tautinių šokių grupė "Ažuolynas".

MONTEVIDEO LIETUVIAI išleido naują ilgą grojimo plokštėlę "Žiburėlis". Jon įrašytos okupuotos Lietuvos žymiausių solistų ir chorų dainos.

kais, vakarui vadovavo O. Jonušis. Prieš pat 12 v. visus dalyvius pasveikino ALC pirm. A. Ruplėnas. Sugiedojus "Ilgiausių metų", programa buvo užbaigta jaunimo šokiais. Birutėčių namuose atskirą 1974 m. sutikimą turėjo Igno Valentinavičiaus vadovaujamas Adrogeje ir Temperley "Aušros" choras. Čia žodį tarė Pr. Jonaitis ir S. Derenčius.

Australija

SESTADIENINĖ MOKYKLA Adelaide mokslo metus užbaigė "Meškiuko Rudnosiuo" operetės premjera Sv. Kazimiero parapijos salėje. Šią eiliiotą pasaką yra parašęs Bernardas Brazdionis, o jai muziką sukūrė kompoz. Giedra Gudauskienė. Padėkos žodį mažiesiems aktoriams, operetės paruošėjams, mokiniams ir mokytojams tarė mokyklos vedėjas kun. A. Spurgis, MIC. Mokslo mokykloje baigė Ramūnė Varnaitė, Aidas Kubilius, Audrius ir Viktoras Vitkūnai. Adelaideje gyvenantys Kauno "Aušros" berniukai ir mergaitės gimnazijų auklėtiniai geriausiems mokiniams skiria specialias premijas, skatindami jų lietuviškumą. Mokykla premijoms gavo \$50 iš aušrokių ir aušrokių grupės, vadovaujamų pirm. G. Straukienės. Premijas laimėjo: I — Algis Kubilius, II — Saulius Kubilius, III ir IV — Ramūnė Varnaitė ir Andrius Vitkūnas, surinkę po lygų taškų skaitčių.

Turkija

ANKAROS TEISMAS gruodžio 25 d. vėl svarstė Prano ir Algirdo Bražinskių bylą ir, pradėjęs neaiškumų domenuoties, ją atidėjo iki š.m. vasario 11 d.

Italija

PREL. LADAS TULABA, šv. Kazimiero kolegijos rektorius, išduktinėjo kalėdinį laišką, nušviečiantį kolegijos veiklą, dėkojantį už paramą ir skatinantį rūpintis pašaukimais. 1972 m. kunigais buvo įšventinti trys kolegijos auklėtiniai: Filadelfijos Sv. Jurgio lietuvių parapijos vikaru dirbantys kun. Pranas Jaraška, Patersono lietuvių klebonui laikinai talkinantys kun. Norbertas Vogtas ir Sv. Rašto studijas Romoj glinančias kun. Dominikas Valentis. 1973 m. kunigo šventimus gavo du kolegijos auklėtiniai — Juozas Volodga ir slovakas Tomas Badovskis. Tais pačiais metais kolegija priėmė tris klėriukus, kurių du yra italai ir vienas lietuvis — Jonas Prūsaitis iš Brocktono, Mass., studijoms nukreiptas vietinio klebono kun. Petro Sakalio. Kolegijos svečių namas kasmet susilaukia vis daugiau maldininkų bei turistų, kuriems stengiamasi padėti pamatyti Romą. Jų dar daugiau tikimasi susilaukti Sv. Metų proga. Būtų gera, kad kiekvienas iš anksto užsiregistruotų, nes gali pri-trūkti vietos. Kolegijos adresas: Collegio Litvano San Casimiro, Via Casal Monferato 20, Roma, Italy.

Belgija

KUN. J. DANAUSKAS, ilgus metus rūpinęsis lietuvių katalikų sielovada bei reikšęs kultūrinėje srityje, šių pareigų atsisakė, susilpnėjęs sveikatai. Turimomis žiniomis, Belgijos, Prancūzijos, Olandijos ir Liuksemburgo lietuviams katalikais rūpinęsis Paryžiuje gyvenantis kun. J. Petrošius. Taip esą patvarkyta vyskupo A. Deksnio. Kun. J. Danauskas yra studijavęs Liuvono universitete, ke-liolika metų dėstęs tikybą vienoje Briuselio gimnazijoje, iš dėstytojų pareigų pasitraukęs 1972 m.

Vokietija

BENDRAS KŪČIAS IR KALĖDŲ EGLUTĖ Vasario 16 gimnazija surengė gruodžio 15 d. Dovanas specialiu vėjumi sutelkė dir. V. Natkevičius, kapelionas kun. J. Dėdinas ir evangelikų tikybos dėstytojas Fr. Skėrys. Eglutė buvo kukli, skirta tik saviesiems. Svečius ir mokinius sveikino dir. V. Natkevičius, Kalėdų evangeliją modernia interpretacija skaitė kun. J. Dėdinas, Kalėdų ir advento prasmę nušvietė evangelikų garbės senjoras kun. A. Gelžinis, svečiais iš Braunschweigo. Kūčios taipgi dalyvavo Romovuo posėdį turėjusi VLB krašto valdyba, kurios pirm. kun. R. Liubinas tarė atitinkamą žodį. Eglutės žvakutes uždegė dir. V. Natkevičius, kun. Br. Liubinas, ev. kun. A. Gelžinis ir mokyt. Fr. Skėrys. Kalėdinį giesmių programėlę atliko mokytojo V. Banaičio suorganizuotas žemėsniųjų klasių mokinių choras. Eilėrašius deklamavo R. Dirgėlas, F. Retigaitė, A. Macionis, M. Benkuskas ir B. Dubickaitė. Kalėdų senelis — gimnazijos auklėtinis Algis Vitkus atvyko su dovanomis ir ryškė, bet visus plakė tik eiliuotu žodžiu, samojingais bei kandžiais linkėjimais. Dalyvių nuomone, šios satyros autorius yra kun. J. Dėdinas. Sekančią dieną gimnazijos salėje evangelikų jaunimo ratelio vadovas Fr. Skėrys surengė jau IX metinę evangelikų advento kavutę su Kalėdų eglute. Programą atliko evangelikai, bet patčioje iškilinė dalyvavo jaunimo organizacijų atstovai, gimnazijos dir. V. Natkevičius, katalikų kapelionas kun. J. Dėdinas, evangelikų kun. A. Gelžinis.

V. NATKEVICIUS, Vasario 16 gimnazijos direktorius, Kalėdų atostogų metu lankėsi Čikagoje bei kito-se JAV lietuvių kolonijose.

MAŽA garbė svetimom kalbom kalbėti, didi gėda savosios nemokėti

Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukaktis buvo paminėta Kanados sostinėje Otavoje. Jį surengė LK Mokslo Akademijos Otavos židyns. Nuotraukoje — minėjimo prėdiziumas. Iš kairės: poetas K. Bradūnas, dr. J. Jakštas, dr. M. Ramūnienė, kun. dr. V. Skilandžiūnas, dr. A. Jukus

Vilniaus universitetas lenko akimis

Dvidešimties lenkų atsiminimai • Atidaryme kalbėjo rektorius, Pilsudskis ir kun. Tumas

1972 m. Londone, Anglijoje, Lenkų Kultūros Fondas išleido knygą „Pamiętnik Wilenski“ — Vilniaus atsiminimai. Tai 20-ties lenkų išeiviu kolektyvinis leidinys. Jo autoriai sakosi kilę iš Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės bei ten dirbę, su ja labai susirišę. Norėdami, kad jų meilės jausmai jų prarastai tėvynei nedingtu, nutarė išleisti šį leidinį, kuriame kiekvienas yra parašęs po vieną skyrių, liečiantį daugiausia Lietuvą ir Vilnių. Leidinio iniciatoriūmi buvo Jozef Godlewski, Naugarduko vaivadijos senatorius.

Kas pradėjo?

Bohdan Podoski skyrė „Zarys Dziejow Uniwersytetu Wileńskiego“ aprašo Vilniaus un-to praeiti. Pasak jo, Vilniaus universiteto istorija iki jo atsteigimo 1919 m. nebuvo pakankamai ištirta. Ypač buvo neišaiškinta, kas pirmas iškėlė un-to idėją ir kas ją įvykdė. Kun. prof. Stanisław Bendarski savo veikalė, skirtame 350 metų un-to įsteigimo ir 10 metų atkūrimo sukakčiai paminėti, tą klausimą neblogai nušvietė, remdamasis istoriniais šaltiniais, kurie anksčiau nebuvo žinomi tyrinėtojų. Minimi dokumentai buvo surasti jėzuitų centriniame archyve Romoje (matyt, lenkai nesinaudojo lietuvių tyrinėjimais, Red.).

Dabar nėra abejonės, kad Vilniaus un-to pradininku buvo Vilniaus vyskupas Valerijonas Protasevičius Šuškovskis, kuris su lietuvišku užsiėpyrimu, nežūrint daugelio kliūčių, kaip iš kolegijos korespondencijos ir dokumentų matyti, siekė savo tikslo.

1556 m. perimdamas išsiplėtusią Vilniaus vyskupiją, vyskupas Protasevičius rado ją blogoje būklėje. Lietuvos žmonės, nors buvo krikščitį jau daugiau kaip 200 metų, vis dar laikėsi savo pagonišku papročiu. Parapijų buvo nedaug. Moralinis ir intelektualinis dvasiškios lygis buvo žemas. Vykto reformacija ir reikišė kalvinizmas, kuriam vadovavo kunigaikštis Mykolas Radvila, vadinamas „Juodoju“. Matydamas tokia būklė, vyskupas ryžosi įsteigti gerą mokyklą jaunimo auklėjimui, dvasiškų intelektualiam išsilavinimui pagilinti. Mokyklą vyskupas ketino pavesti jėzuitams, kuriuos planavo pasikviesti į Vilnių. Bet tai nebuvo galutinis jo veiklos tikslas — jis svajojo įsteigti universitetą, kuris taptų Vakarų pasaulio krikščioniškosios kultūros židiniu.

Vilnius — barbarų miestas?

Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos sostinėje vyskupas Protasevičius 1569 m. išdėstė savo planus. Jie buvo realizuoti 1570 m. Buvo dvi priežastys, sukilusios pavėluotą kolegijos atidarymą. Pirmiausia — trūkumas dėstytojų, nes jėzuitų ordinas buvo jaunas — įsteigtas 1540 m. Antra, buvo paplitusi klaidinga nuomonė Vakaruose, kad Vilnius yra barbariškas, nekultūringas miestas. Tą nuomonę atitaisė jėzuitų provincijolas kun. Maggio, savo laisrė, rašytame jėzuitų ordino generalui 1570 m. liepos 7 d.:

... pagaliau, su Dievo pagalba, liepos 4 diena atvykome į Vilnių, visos Lietuvos sostinė, didelė miestas, kuriame radome ne tik lietuvių, bet ir lenkus, vokiečius, rusėnus, graikų tikybai priklausančius, nemažai skaičių totorių, kurie tik visokiems mahometoniškais burtais ir gyvena daugiausia priemiesčiuose. Kraštas nėra barbariškas, neiviliuotas, kaip daugelis mano. Visur esame sutinkami taip kultūringai, kaip nežadai tai galima matyti Italijoje. Ir juo daugiau pažįstu šį kraštą, juo mažiau mane traukia itališki skanėstai.

Reikia atsiminti, kad tuos žodžius rašė augstos kultūros žmogus, kuris pažinojo bemaž visą Europą.

Vyskupas Protasevičius savo žodį išlaikė. Kolegija duosnios finansinės paramos dėka vystėsi ir plėtėsi. Jėzuitai iš savo pusės stengėsi kolegiją išlaikyti augstante lygyje ir paruošti kelią universitetui.

STEPAS VARANKA

Tarp dėstytojų Vilniaus kolegijoje 1573 m. buvo garsusis papi mokslininkas Jokūbas Vujek (Wujek), Sv. Rašto ir lenkų kalbą vertėjas. Jo geras vertimas per 300 metų buvo privalomas Lenkijoje. Po antrojo pasaulinio karo Jogailaičių bibliotekoje rastos jo Sv. Rašto vertimas iš graikų kalbos buvo daug tikslėsnis, negu privalomas, verstas iš lotynų kalbos.

Karaliaus vaidmuo

Nemažinant vyskupo nuopelnų, reikia pripažinti, kad Vilniaus universiteto įsteigėjo vardas priklauso karaliui Steponui Batorui. Karalius, 1578 m. lankydamsis Vilniuje, aptarė visus formalumus ir tų pačių metų liepos 7 d. Lvovo mieste pasiskelbė atitinkamą privilegiją Vilniaus akademijai ir universitetui Jėzaus Draugijos vardu.

Popiežius Gregorius XIII savo bule 1579 m. spalio 29 d. patvirtino karaliaus privilegiją. Vyskupas Protasevičius tuo būdu sulaukė savo pastangų ir svajonių išsipildymo.

Universitetas pradėjo turėti tik tris fakultetus — humanitarinių mokslų, filosofijos, teologijos ir kanonų teisės. 1641 m. karalius Vladislavas IV davė leidimą įsteigti pilną civilinę bei kanonines teisės ir medicinos fakultetą, bet tik 1645 m. buvo įsteigtas teisės fakultetas, kuris egzistavo tik 10 metų. Medicinos fakultetas, valdant jėzuitams, nebuvo įsteigtas. Mat, jėzuitai nepalankiai žūrėjo į karaliaus privilegiją ir nesistengė ją pasinaudoti.

Pirmuoju rektoriumi dar nepatvirtinto universiteto buvo kun. Jokūbas Vujek, o patvirtinto — kun. Petras Skarga, kuris rektoriatu 4 metus — iki 1548 m.

Kad universitetas buvo reikalingas ir populiarius, rodo studentų skaičius. Jau antraisiais metais, t. y. 1579, jų buvo 600. Pirmaisiais studentais buvo žinomi didikų sūnūs, kaip pvz. vėliau tapęs lietuvių etmonu Jonas Karolis Chodkevičius, pargarsėjęs Kircholmo mūšyje, kur nugalėjo švedus 1605 m.

Iš 1604 m. sąrašo matyti, kad Vilniaus universitete studijavo daug žinomų užsieniečių iš visos Europos.

Antrasis Vilniaus universiteto šimtmetis mokslo atžvilgiu buvo smukęs. Jį perėmė edukacinė komisija ir perorganizavo. 1781 m. jis buvo pavadintas Vyriausia Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos Mokykla. Mokyklos rektoriumi buvo astronomas kun. Martynas Pačebutas (1780 — 1799).

Žlungant Rzeczpospolitai, vyriausia mokykla pakeitė savo lietuvišką pavadinimą į Vilniaus universitetą, gavo naują statusą su plačiomis autonominėmis teisėmis ir buvo pavadinta Imperatoriškuoju Vilniaus Universitetu, priklausančiu dvigubai kontrolei.

Jei Vilniaus šviesos išblėstu... Yra žinomas Stanislovo Stašico posakis: „Jei Vilniaus universiteto šviesos išblėstu, jos užgesu visose Lenkijoje“.

Vilniaus universitetas yra išleides daug garsių auklėtinių, kaip Adomas Mickevičius, Julius Slovackis, Juozas Ignatas Kraševskis, kun. Maksimilijonas Rylo, kuris vėliau įsteigė Beirute katalikų universitetą, ir kt.

Dar kartą pertvarkius, Vilniaus universitetas jau turėjo keturis fakultetus: fizikos-matematikos, medicinos-veterinarijos, teisės-teologijos ir literatūros-dailės. Po lapkričio sukilimo caras Mikalojus I 1832 m. gegužės 1 d. universitetą uždarė. Išliko tik du fakultetai: medicinos, kuris buvo pavadintas Medicinos-Chirurgijos Akademija, ir teisės-teologijos, perorganizuotas į Dvasinę Akademiją. Abi akademijos išsilaikė 10 metų — iki 1842 m.

1919 m. balandžio 19 d. Vilnius atgavo laisvę (taip rašo lenkų autorius) ir po pusės metų, spalio 11 d., įvyko iškilmingas Vilniaus universiteto atidary-

mas, kurį J. Pilsudskis pavadino Stepono Batoro vardu. Iškilmingame atidaryme dalyvavo garsūs Lenkijos žmonės. Buvo pasakytos tik dviejų pareigūnų kalbos: rektorius Mykolas Sedleckio ir Pilsudskio, kaip vyriausio kariuomenės vado. Atidarymo akta pirmas pasirašė J. Pilsudskis, po jo — daugelis kitų. Jų tarpe yra ir Vilniaus vyskupas Jurgis Matulevičius. Lietuvių Mokslo Draugijos vardu lietuviškai ir lenkiškai kalbą pasakė kun. Tumas. Lietuvių kalba buvo entuziastiškai sutikta, nors vėliau, kaip Sedleckis savo atsiminimuose rašo, kunigo Tumo kalboje buvo daug karčių pastabų.

Vilniaus universitetas buvo atsteigtas sunkiose sąlygose lenkų-bolševikų karo metu. Jame 1938-1939 m. studijavo, be lenkų, 417 žydų, 212 rusų, 94 gudai, 85 lietuviai, 28 ukrainiečiai, 13 vokiečių — iš viso 949 nelenkai, t. y. 27%. Nuo 1919 m. Vilniaus universitetas įteikė 778 diplomus daktarams, 4619 magistrus; turėjo 12 rektorių. Paskutiniu rektoriumi II D. karo metu buvo Stefan Ehrenkreutz, Lenkijos-Lietuvos istorijos profesorius; 1945 m. bolševikų suimtas mirė kėlėjime.

Lenkų autorius rašo, kad Vilniaus universitetas ir po to nemirė. Po jo uždarymo 1939 m. paskaitos 1941-1944 m. buvo skaitytos slapta. Vėliau, išeivijoje, veikė Vilniaus universiteto tęsinys, o nuo 1947 m. vėliau Londone, Anglijoje, kur dėstė žymūs lenkų profesoriai. Universitetas tuo būdu esą skleidžia dvasinę stiprybę, kurią išreiškia aukštesnės raidės išskirti astronomijos bokšte žodžiai: „Hinitur ad astra“ (iš čia kyla ir žvaigždės).

Minėto leidinio skyriaus autorius yra Vilniaus universiteto auklėtinis, teisės mokslų magistras, lenkų seimo vicemarsšalas, apeliacinio teismo teisėjas, politinis sovietų kalinys, autorius keliolikos mokslinių veikalų.

Kaip ir daugelis kitų lenkų, autorius objektyvumu nepasizymi. Apie dabartinį Vilniaus universitetą jis nieko nerašo, rašydamas apie lenkiškąją Vilniaus okupaciją, sako kad 1919 m. balandžio 19 d. Vilnius atgavo laisvę. Juk autorius turėtų žinoti, kad Vilnius tada buvo lenkų kariuomenės jėga okupuotas. Jei-gu Vilnius nebūtų buvęs iš Lietuvos atimtas, jo universitetas galbūt būtų buvęs greičiau atsteigtas negu po šešių mėnesių. Kaune reikėjo iš nieko pradėti steigti universitetą. Nežūrint visų sunkumų, ten universitetas buvo įsteigtas 1922 m. vasario 16 d. Jis gavo 1918 m. Lietuvos Tarybos Vilniuje priimtą statutą ir vėliau Vytauto Didžiojo vardą.

Atsiųsta paminėti

Tėvas Kazimieras Žvirblis, OP, Tėvas BONAVENTURA PAULIUKAS, OP, Lietuvos dominikonų Angelo Sargo provincijos atnaujintojas ir pirmasis jos provincijolas. Biografija. Tėvų dominikonų 1973 m. leidinys Vašingtone. Kalbą tikrino Vladas Kulbokas, spaustuvės išlaidos apmokėtos a.a. Vinco Žemaičio lėšomis. G. B. Pauliaus, OP, priedas — „Behind the Iron Curtain“. Knyga turi 128 psl., išleista 700 egz. tiražu. Kaina ir leidėjo adresas nepažymėti. Spausdinto 1973 m. Tėvų pranciškonų spaustuvė Brooklyn, N.Y.

Sėja 1973 m. nr. 3. Tautinės demokratinės minties laikraštis, iš tikrųjų žurnalas, redaguojamas Liudviko Smulksčio, leidžiamas Varpininkų Leidinių Fondo, administruojamas Juozo Urbelio, 1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160, USA.

Filatelistų Draugijos „Lietuva“ žurnalas 1973 m. nr. 2-3, skirtas Vilniaus 650 metų sukakčiai. Šio nr. kaina — \$2, metinė numeruota — \$5. Gaunamas pas administratorių Kazį Rožanską, 6941 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

Krivulė 1973 m. nr. 3, spalis. V. Europos lietuvių sielovados biuletenis, gaunamas pas techninį red. kun. R. Krasauską, Via Antonello da Messina 36, 00147 Roma, Italy.

Istorikas ir poetas apie Vilnių

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Otavos židyns paminėjo Vilniaus 650 metų sukaktį

OTTAWA, ONT. Dažnai manoma, kad prasminga lietuviška kultūrinė veikla įmanoma tik ten, kur yra dideli ar didesni lietuvių telkiniai. Otavos patirtis parodo, kad kamerninio pobūdžio kultūriniai įvykiai mažesni lietuvių telkiniai teikia labai imlią aplinką. Tas faktas vėl akivaizdžiai buvo pademonstruotas 1973 m. gruodžio 9 d. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Otavos židyns surengė Vilniaus miesto 650 metų sukakties paminėjimą. Šiuo atžvilgiu Otavos židyns tikriausiai yra veikiausias LKMA padalinys, praėjusių kelių metų eigoje suorganizavęs eilę augsto lygio pasikaitų ir akademijų, skirtų žymiesiems lietuvių kultūros įvykiams paminėti bei universaliai žmogaus sampratai nagrinėti.

Vilniaus 650 metų minėjimas įvyko deramoje akademinėje aplinkoje — Otavos universiteto pedagogikos fakulteto profesūros svetainėje. Židinio pirm. dr. Marija Ramūnienė pradėjo minėjimą ir prėdiziuman pakvietė dr. Juozą Jakštą, Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetų istorijos profesorių, poetą Kazį Bradūną, Otavos židinio vicepirm. kun. dr. V. Skilandžiūną ir sekr. dr. A. Jukų, Vilniaus miestas buvo pagerbtas istoriko J. Jakšto ir poeto K. Bradūno dialogu. Su dr. Jakštu supažindino buvusi jo mokinė, vėliau univer-

siteto studentė — Liuda Daunienė. Paskaitoje „Vilnius — lietuvių tautos ir valstybės branduolys“ J. Jakštas analizavo Vilniaus reikšmę lietuvių tautos ir valstybės formavimui. Jo paskaitoje buvo iškelta kelias įdomių faktų. Paskaitininko žodžiais, „Vilniaus universitete prasidėję pirmieji lietuvių tautinio atgimimo daigai. Jei universitetas 1832 m. nebūtų buvęs uždarytas ir rusų priespauda nebūtų užgulusi po sukilimų, užsimezges jame lietuvių sąjūdis nebūtų turėjęs priežasties nutrūkti. Jei su universitetu lietuviams dar būtų išlikusi ir spauda, lietuviybė Vilniuje ir apylinkėje tikrai būtų emusi gaivintis ir lenkėjimas būtų buvęs sustabdytas ar net stumiamas atgal.“

Dr. Algis Jukus supažindino su poetu Kaziu Bradūnu, kuris, prieš pradėdamas skaityti savo naująją eilėraščių rinkinį „Pokalbiai su katalium“, paaiškino šio ciklo kūrybinę genezę. „Pokalbiai su katalium“ yra jautraus ir maščiančio poeto atsiliepimas ir prieš 600 metų rašytus Gedimino laiškus. Jame poetas iš istorinės perspektyvos, su neužlėkto skausmu, apmąsto ir pergyvena lietuvių tautos patirtį. Po minėjimo akademijos visi dalyviai buvo pakviesti vaišėms pas A. M. Ramūnų.

G. Pr.

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Specialus mūsų bendradarbio pranešimas

Pirmą kartą istorijoj Kanados Lietuvių Diena įvyks **Winnipeg** š. m. **birželio 29—30 dienomis**. Tai ilgas Dominijos Dienos savaitgalis (liepos 1 — nedirbo diena).

„TZ“ savo vedamuosiuose pabrėžia, kad reikia išeivijos lietuvių sukurtas vertybes kleisti plačiau, neužsidaryti vien savo kieme. Diena ir yra gera progą tokiam uždavinui, nes jos programai paprastai sutelkiamos geriausios meno ir kitokios pajėgos. Winnipege jau sudarytas XX Kanados Lietuvių Dienai Rengti Komitetas, kurio pirminku yra Vincas Januška, vicepirminkais — kun. J. Bertušius, Margarita Januškienė ir Birutė Eimantienė. Kitų komiteto narių šį kartą neminiu, nes jie buvo skelbti spaudoje jau anksčiau. Komitetas yra atlikęs visą eilę paruošiamųjų darbų. Iš pirm. V. Januškos pranešimo paaiškėjo, kad KLB meninėje programoje sutiko dalyvauti šie vienietai: Toronto „Gintaro“ ansamblis, Londono „Baltijos“ ansamblis ir Hamiltono mergaičių choras „Aidas“. Jau užsakyta Marlborough Hotel Skyview Ballroom didžiulė salė, talpinanti iki 2000 asmenų. Joje numatytas didysis susipažinimo balis birželio 29, šeštadienį. Be to, tame viešbutyje lietuviams rezervuota 150 kambarių KLD savaitgaliai. Vienameto kambarių bus įrengtas informacijos

biuras su telefonu. Viešbučio adresas: 331 Smith St., Winnipeg, Man. Tel. 942-6411. Automobilams ten yra didelis kiemas.

Didysis KLD koncertas bus birželio 30, sekmadienį, Playhouse teatro salėje.

Norima, kad XX KLD praeitų sėkmingai, juoba, kad ji rengiamas ryšius su Winnipego miesto šimtmečio sukaktimi. KLD įrašyta į oficialią miesto šimtmečio programą. Miesto valdyba yra pažadėjusi visus ansamblių narius vieną dieną pavaišinti pusryčiais.

Sios šventės proga norima vieną gatvę pavadinti „Lithuania“ vardu, bet iki šiol tas projektas nėra aptartas su burmistru ir kitais savivaldybės pareigūnais. KLD rengėjams ypač rūpi lėšos. Mažai Winnipego lietuvių kolonijai teks jų prašyti iš savų tautiečių ir kitų šaltinių. Jau pasiūstas prašymas „The Carling Community Arts Foundation“ iš lietuvių pirmasis savo auką \$10 atsiuntė Kęstutis Dubauskas, gyvenęs Kalgaryje. Laukiama ir daugiau aukų. Jas prašoma siųsti: Mr. V. Januška, 527 Balmoral St. Jo — komiteto pirminko telefonas: 204-943-6235.

Rengėjai uoliai dirba ir tikisi ne tik Kanados ir JAV tautiečių finansinės paramos, bet ir gausaus dalyvavimo. B. B.

Zymusis tenoras Stasys Baras. Š. m. vasario 2 d. jis koncertuos sukaustuviame Kanados Lietuvių Fondo haliuje, kuris rengiamas Toronto Lietuvių Namuose. Tuo būdu bus atžymėtas \$100.000 sutelkimas

JAU ATSPAUSDINTA

inž. Petro Lelio atsiminimų knyga „LIETUVOS KELIU 1910-1973 m.“

Šioje 270 psl. gausiai iliustruotoje knygoje yra 90 straipsnių, suskirstytų į šešis skyrius: I. Caro valdžioje, II. Pirmasis pasaulinis karas, III. Laisvės kovos, IV. Nepriklausomybės metai, V. Antrasis pasaulinis karas, VI. Emigracija. Dalis šių atsiminimų buvo spausdinta 1970-72 m. „Nepriklausomos Lietuvos“ savaitraštyje antrašte „Prieš 50 metų“.

Knyga bus parduodama kioskuose, bet gaunama ir pas autorių: **32 Weatherell St., Toronto 9, Ont. Canada.** Knygos kaina \$6.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VAIZGANTO KULTŪROS KLB. BAS sausio 20, sekmadienį, 4 v.p.p., Kultūros židinyje Brooklyn, N. Y., rengia vėlonios poeto Fausto Kiršos pagerbimą. Aktorius Henrikas Kačinskas skaitys jo eilėraščius ir ištraukas iš pomirtinės knygos „Palikimas“, kurią suredavo Stasys Santvaras.

BRITU SAVAITRASTIS „Manchester Weekly“ paskelbė „Le Monde“ atstovo Louis Marcelles paruoštą pasikalbėjimą su Jonu Meku, maistą Hollywood paskelbusiu pagrindinių filmų kūrėju, įsteigusiu žurnalą „Film Culture“ ir sujungusiu tokius filmuotojus ir kooperacinę draugiją. Pokalbis daugiausia liečia J. Meko dienoraščio pobūdžio filmą „Kelionės į Lietuvą prisiminimai“, ypač jo paskutinę dalį sovietų okupuotoje Lietuvoje, susitikimą su motina ir broliais, apsilankymą gimtinėje po 27 metų. Vilniaus studija buvo pasiūliusi profesiniam filmuotojus, bet J. Mekas jų atsisakė, likdamas ištikimas savo technikai, kuri sudaro aparato laikymas rankose, perstiprus ar peršelnus filmo apšvietimas su tarpiniais perėjimais, vaizdą išryškinantis ar jo ryškumą sumenkintantis atstumo nustatymas. Per 27 metus pasikeitusi gamtovietės aplinka J. Meką vertė minėtoms priemonėms išręskinti dabarties susikirtimą su praetimi. Kadangi filmas yra asmeninis dienoraštis, profesinių filmuotojų pagalba būtų pažeidusi natūralumą ir jautrią realybę. Šia proga tenka konstatuoti, kad J. Meko filmas „Kelionės į Lietuvą prisiminimai“ yra susilaukęs nemažų populiarumo. V. Vokietijos televizija jį jau rodė net du kartus, labai teigiamai filmą įvertino savaitraštinis „Die Zeit“ ir savaitinis žurnalas „Der Stern“.

VIRGILIUS NOREIKA turėjo sėkmingą debiutą Hamburgo operos teatre 1973 m. lapkričio 24 d. Tai buvo pirmasis jo pasirodymas V. Vokietijoje, susilaukęs nemažos dėmesio „Hamburger Abendblatt“ dienraščio puslapiuose. R. Šilerio pranešimu „Europos Lietuvoje“, laikraštis plačiai supažindino skaitytojus su V. Noreikos laimėjimais, jo nuolatinio dainavimu Vilniaus operoje, gastrolemis Maskvoje, R. Berlyne, Bukareste, Milano „La Scala“ teatre, Kanadoje ir Japonijoje. Hercogo vaidmens atlikimą G. Verdi „Rigoletto“ operoje Humberge minėtasis dienraštis įvertino šiais žodžiais: „Patvirkus suvedžiojoto vaidmenį sveikatos atliko ne senoviško šablono, bet natūraliai ir su vyriška elegancija. Jo skaidrus tenoras kiekvienoje skalėje yra deginantis stiprus, o forte pasiekia trompetinio aiškumo.“ Recenzentas taipgi žavėjosi V. Noreikos aiškia deklamacija rečitatyvinėse vietose, švelnia lyrika ir nemeluotų nuosirdumų ariose. Trumpa, bet kondensuota recenzija, nutilinti kitus spektaklio dalyvius, buvo papuosta V. Noreikos nuotrauka.

VASARIO 16 PROGA Lietuvių Bendruomenės Niujorko apygardos valdyba, vadovaujama pirm. A. Vakselio, rengia penktąją lietuvių dailininkų darbų parodą vasario 9-19 d. Lietuvių Kultūros židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Kviečiami dalyvauti visi JAV ir Kanados lietuviai dailininkai su nedaugiau kaip 4 darbais, kuriuos parodai atrinks specialioji komisija — trys dailininkai ir vienas LB Niujorko apygardos valdybos atstovas. Laukiama tik tokių kūrinių, kurie dar nebuvę rodomi šiose tradicinėse parodose Brooklynje. Dėl ribotos vietos komisija gali sumažinti priimamų kūrinių skaičių. Visi jie turi būti įreminėti, paruošti pakabinti. Rengėjai nesima jokios piniginės atsakomybės. Dailininkai kūrinius turi pristatyti ir atsiimti savo lėšomis. Kūrinių parodai laukiama vasario 1 d. 6-9 v. v., vasario 2 d. nuo 9 v. r. iki 9 v. v. Lietuvių Kultūros židinyje. Vėliau pristatytieji nepateks į parodos katalogą ir gali būti nepriimti. Dailės darbai atsiimami vasario 17 d., 8 v. v., po parodos uždarymo. JAV Lietuvių Fondas ir LB Niujorko apygardos valdyba yra parūpinusi premijas geriausiems tapybos, skulptūros ir grafikos darbams. Vertintųjų komisiją, vadovaujamą LB Niujorko apygardos valdybos pirm. A. Vakselio, sudaro keturi dailininkai, atstovaujantys Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungai, Lietuvių Dailės Institutui, Niujorko Dailininkų Sąjungai ir LB Niujorko apygardos valdybai. Parodos registracijos mokeskis nebus imamas. Už paroduotus kūrinius rengėjai pasilaikys 10% parodos išlaidom padengti. Visais šios parodos reikalais prašoma kreiptis į LB Niujorko apygardos valdybos pirm. A. Vakselį, 84-20 112th St., Richmond Hill, N.Y. 11418, USA. Vakarais galima skambinti tel. 212-846-3246.

AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBAS sausio 19, šeštadienį, 7 v. v., rengia supažindinimą su kartografo J. Andriaus užbaigtu Lietuvos žemėlapiu Kalifornijoje, Santa Monica mieste, Pancake House patalpose, 3201 Wiltshire Blvd. Klubo nariai ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

JAV LB SVIETIMO TARYBA Cikagoje išleido J. Mielingos eilėraščių vaikams rinkinį „Kiško pyragai“, kuriu spalvom iliustruota dail. V. Alekniešės.

VILNIAUS KONSERVATORIJOS liaudies instrumentų ansamblio „Sutartinė“, lig šiol grojęs išibolintais lietuvių liaudies instrumentais, vilniečiams surengė dviejų dalių koncertą, kurio pirmoji dalis buvo etnografinė, atliekama senaisiais instrumentais, papildyta dainininkais. Ansamblio vadovas Pranas Tamošaitis instrumentines liaudies melodijas parinko iš tautosakos archyvų. Jas atliko: senoviškomis kanklėmis — Z. Steplienė, B. Tamošaitienė, J. Slipkuvienė, diatoninėmis birbynėmis — R. Apanavičius, V. Tetenskis, lūmzeliais — R. Apanavičius ir P. Kurapka. Džiūkiškų liaudies dainų padainavo solistai J. Chrapavičiūtė ir V. Cipliauskas. Pastarasis ypač vykusiai atskleidė džiūkų liaudžių būdingą ornamentinį dainų melodikos stilių dainose „Vaikščiotoj tėvulis parbėmė“ ir „Tu paukštuke melynėnė“. J. Chrapavičiūtė, E. Bajoraitienė ir R. Petraitienė koncerto dalyvių nukėlė į šiaurinę Augštaitiją trejine atitarine „Kas tar taką par dvarėlį“, dviem homofoninė dalnom „Užgudė mani močiutė“, „Išlaidau ožką riestaunt“. Aktorius T. Vaisieta pirmąją dalį pajavirino džiūkų liaudies pasaka su dainuojamais intarpais. Antroje dalyje ansamblio vėl grįžo prie išibolintų liaudies instrumentų ir lietuvių kompozitorių kūrinių. Kanklininkė L. Juodytė atliko techniška sudėtingos J. Juozapaičio „Sonatos“ III dalį, birbyninių kvintetas — A. Bražinsko „Scherzo“. Šioje koncerto dalyje taipgi dalyvavo M. Glinkos konkurso laureatė Regina Maciūtė, vyrų duetas — E. Kuodis ir J. Girijotas. Koncerto recenzentė Laima Burksaitienė pritaria R. Maciūties pakvietimui, bet pataria ansambliui nesidangstyti E. Kuodžio ir J. Girijoto populiarumu, nes jie programon įnešė bereikalingų estradinų nuotaikų. Ji taipgi pastebi, kad etnografinė koncerto dalis netiko atliekų dėjimi stilizuoti tautiniai drabužiai.

KULTŪROS PAMINKLŲ APSAUGOS

mokslinės metodinės tarybos posėdyje Vilniuje pagrindinis dėmesys buvo skirtas seniesiems liaudies mados architektūros paminklams. Tarp natūralioje aplinkoje išlikusių daugiau kaip 900 tokių kūrinių išskirtinė vieta tenka liaudies menininko V. Svirskio darbams. Apie kruopščiai bei individualiai vietose išsaugotinų paminklų atranką, jų konservavimą, kopijas, paminklų telkiamą muzėjuose kalbėjo dailininkai ir dailėtyrininkai — P. Aleksandravičius, P. Gudynas, J. Kėdainsis, I. Korskaitė, J. Umbrasas, paminklų apsaugos darbuotojai — J. Glemža, S. Pinkus, Z. Zemaitytė.

KAUNIEČIŲ DAILININKŲ

Siauliuose surengtoje parodoje ypač gausius buvo kilimų skyrius, kuriame lankytojus žavėjo Z. Dargienės gobelenas „Inkaras“, G. Kuprytės — „Eglė“, „Jūra“, L. Tulytės kilimas „Gintaro pilis“, V. Lagunevičiaus batika „Karai“ ir „Vaidila“. Keramiškai atstovavo V. Vasiliauskienės, B. Purienės, N. Liutukaitės, D. Eidukaitės, R. Klemkaitės, P. Kirvačio formų paprastumu ir saikingu puošnumu pasižymėję darbai. Metalu dirbinį skyriuje didžiausio dėmesio sulaukė R. Rinkevičienės „Žvejai“. Medžio darbus parodoje buvo išstatę P. Pociūnaitis ir V. Juzėnas, odo — R. Kupčiūnaitė, A. Pociūtė ir A. Slapiakas.

G. VERDI „TRAVIATA“ Vilniaus operoje susilaukė naujo Alfredo ir naujos Violetos — Eduardo Gutauskio ir Elvyros Kornejevos. E. Gutauskas, prieš trejus metus baigęs Vilniaus konservatoriją, tobulinosi Gruzijoje, Tbilisio konservatorijoje, pas žymjų gruzinių dainininką N. Andguladze. Ten jis paruošė Alfredo vaidmenį ir jį pirmą kartą atliko Gruzijos Paliashvilio operos ir baleto teatre. Vilniaus konservatorijoje E. Gutauskas mokėsi pas einantį profesorius pareigas Z. Paulauską, studentų spektakliuose dainavo Faustą to paties pavadinimo Ch. Gounod operoje ir Princa A. Dvoržako „Undinėje“. Jo repertuare, be Alfredo ir Fausto, yra Liutauras J. Karnevičiaus „Gražinoje“, Rudolfas G. Pucini „Bohemoje“ ir daug antralių vaidmenų. E. Kornejeva „Traviatą“ bando pakeisti mirusią talentingą šio vaidmens atlikėją Elena Čiudakovą.

LATVIJOS TELEVIZIJA vieną savo laidą paskyrė J. Miltinio vadovaujamam Parnavežio dramos teatrui. B.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

ISLINGTON — NORSEMAN ST. Gražus trijų miegamųjų kambarių vienaaukis. Pilnai įrengtas rūšys. Garažas su privačiu įvažiavimu. Namas arti mokyklų ir susisiekimo. Įmokėti apie \$12-\$15,000 ir viena atvira skola išimokėjimui.

JANE — ANNETTE ST. 7 kambariai, mūrinis, 4 kambariai pirmame aukšte. Dvi modernios virtuvės, 2 prausyklos. Garažas su šoniniu įvažiavimu. Didelis kiemas. Įmokėti apie \$15,000.

KEELE ST. — HUMBERSIDE. Netoli parko ir susisiekimo, 8 kambarių mūrinis atskiras namas. Dvi virtuvės, 2 prausyklos. Garažas su geru įvažiavimu. Namas be skolų. Prašo apie \$10-\$15,000 įmokėjimo.

RONCESVALLES — WESTMINSTER AVE. Geras mūrinis pastatas — krautuvė ir du butai. Ideali verslui vieta, europiečių apgyventas rajonas. Namas be skolų. Savininkas prašo galimai didesnio įmokėjimo.

BLOOR — INDIAN RD. Didelis 15 kambarių, 3-jų butų namas. Du ištaigingai įrengti kambariai rūšyje. Naujas vandeniu-alyva šildymas, 2 mūriniai garažai. Platus privatus įvažiavimas. Sklypas 50 x 150 pėdų. Namas labai gerame stovyje. Įmokėti \$40,000. Viena atvira skola 10-čiai metų išimokėjimui.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

AKTYVAI — VIRS 6 MILIJONŲ DOLERIŲ

Kasos valandos:

Pirmad.10-3

Antradi.10-3

Trečiadi. uždaryta

Ketvirtadi.10-7

Penktadi.10-8

Šeštadi.9-12

Sekmadi.9-30-1

MOKA:

už terminuotą lėšų —

dvejų metų8½%

vienerių metų8%

už taupomąsias (savings) s-tas 7¼%

už depozitų-čekių sąskaitas6%

DUODA PASKOLAS:

asmenines iki \$10,0008%

asmenines — naujas8½%

nekiln. turto iki \$50,0008%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Priimame mokėjimus už nekiln. turta, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Žinūs tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.

Skambinti — J. GUDAS

863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Saugesniai žiemos sezono važinėjimui patikrinkite

savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS ST. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.

(tarp Dundas ir College)

Atliekame visus autovežimį mechaninius pataisymus — priekinių ratų

išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame

MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas

ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

NUO LOŠENOS IKI DANGORA 12101

VERSLO IR PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS

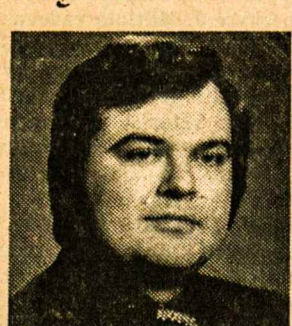
IRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius ląkstus
 - invalidumo pajamas
 - nuosavybių draudą
 - šeimos apsaugą
- studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life

2 Carton St., suite 714

Raštinė: 363-1468

Namai: 766-5857

John E. Soosaar, C.A.

DIPLOMUOTAS BUHALTERIS

Suite 402, 725 Don Mills Rd. • (chartered accountant)

Don Mills, Ontario • Telefonai: 781-3593, 429-4944

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Visuotiniame susirinkime sausio 13 d. išrinkta nauja valdyba: pirm. Sigitas Krašauskas, išd. Leonas Radzevičius, sekr. Ramūnė Underlytė. Gana gausus susirinkimas, į kurį atsilankė ir keli jaunieji sportininkai, taip pat išklaušė valdybos ir revizijos komisijos narių pranešimus apie praėjusių metų veiklą. I revizijos komisiją išrinkti: Stasys Dargis, Vytautas Stočkus ir Antanas Klimas. Už sportinę veiklą ir nuopelnus klubui Praną Bernecką ir Joną Neškaitį susirinkimas pakėlė ir garbės narius. Susirinkimas išreiškė padėką buvusiai valdybai už sėkmingą veiklą ir palinkėjo naujai daug sėkmės. Susirinkimui sklandžiai pirmininkavo Juozas Balsys, sekretoriaus Linas Saplys.

Stalo teniso atviros pirmenybės Toronte pasižymėjo dalyvių gausumu. Dalyvavo 129 iš Ontarijo, Kvebeko ir JAV. V. Neškaitytė šiam turnyre moterų vienetė ir mišriame dviejų laimėjo pirmąsias vietas. Moterų dvejetė su seserimi Flora laimėjo II v. Grijorja Neškaitytė mergaičių iki 15 m. grupėje laimėjo II v. Šioms pirmenybėms vadovavo Jonas Neškaitis, kuris yra Vidurio Ontarijo rajono pirmininkas.

Violeta Neškaitytė vasario 13 d. vėl išvyks į Europą ir dalyvaus stalo teniso turnyruose Anglijoje, V. Vokietijoje ir kitose Europos valstybėse. Vincas Didžbalis ir toliau sėkmingai žaidžia krepšinį Bloor mokykloje. Jo komanda nugalėjo C. Commerce mokyklą 65:57. Vincas įmetė beveik pusę visų taškų — 27.

Naujais nariais į klubą įstojo: Rasa Balūnaitė, Vida Jasinevičiūtė, Audronė Bilkytė, Ina Balseytė, Bernardeta Abramaitytė, Andrius Bilkys, Vilija Gataveckaitė, Jūratė Lukošytė, Edvardas Lukošius, Pranas Karpis, Aldona Sendžikaitė, Gintautas Sendžikas ir Tomas Rimkus. Visi žaidžia stalo tenisu.

Mūsų rėmėjams L. Radzevičiui, J. Balsiui, A. Klimui ir J. Budriui nuodėkiai dėkojame.

ŠIRDŽIAI DĖKOJAME. A. S.

Mergaičių komanda (iki 16 m.) CYO pirmenybėse turi 4 laimėjimus ir vieną pralaimėjimą. Žaidė: S. Ažulaitė 4, R. Gustaitytė 8, R. Kulnytė, R. Matulaitytė 34, C. Stočkutė 21, S. Underlytė 47, V. Vingilytė, W. Yurkaitė 15, G. Žukauskaitė 12, L. Žukauskaitė 1. A. St.

HAMILTONO KOVAS

Mergaičių tinklinio komanda CYO lygoje laimėjo prieš St. Patrick's B 15:6, 14:16, 15:11. Žaidė: L. Zubaitė, V. Riekutė, R. Vaitonytė, A. Lukošytė, D. Grajauskaitė, N. ir J. Kisiūnaitės, D. ir B. Beržaitės. Komandai vadovauja Z. Rickienė.

Jauniai B ir C nesunkiai įveikė St. Francis Xavier parapijos krepšinio komandą 50:6. Žaidė: J. Rickus 19, R. Kalvaitis 8, R. Dūdonis 8, M. Stungevičius 6, L. Žilvitis 5, R. Antanaitis 4.

Jauniai D, laimėjo prieš St. Ants mokyklą 30:3, ir prieš St. Columba 28:10, įkopė į I v. CYO lygoje. Abiejose rungtynėse žaidė: Liškauskas 22, Kalvaitis 18, Trumpickas 10, Juodelis 2, Dūdonis 2, A. Stanaitis 4, Stosius, Jokūblynas, L. ir T. Stanaičiai.

Ed. Tirilis Ontarijo 8 gimnazijų turnyre buvo pripažintas geriausiu žaidėju ir gavo tam tikslui skirtą taure.

Gaila, kad pagal Hamiltono CYO taisykles gimnazijų komandose žaidžia krepšininkai negali žaisti CYO lygoje. Dėlto prarandame geriausias žaidėjas. A. G.

AUSROS ŽINIOS

Išrinkta nauja valdyba sausio 8 d. metiniame susirinkime: A. Nausėda, L. Baziliauskas, A. Grigonis, A. Kaknevičius, V. Radžinas, V. Stukys, A. Žilinskas.

Mergaičių A komandos krepšinio treniruotės vyksta ketvirtadieniais nuo 6 v.v. parapijos salėje. Naujų šios komandos trenerių sutiko būti Ramūnas Tamulionis. Kviečiame to amžiaus mergaites įsijungti į komandą. Berniukų ir vyrų klasių komandų treniruotės vyksta įprasta tvarka.

TORONTO

Apylinkės valdyba nuo savo kadencijos pradžios (rugpjūčio 1 d.) sausio 8 d. turėjo vienuoliktą posėdį. Aptarti Vasario 16 minėjimo reikalai. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 56 sukaktis Toronte bus minima sekmadienį, vasario 17, Central Tech gimnazijos salėje. Lietuviškoji programa prasidės 3 v. Kalbėtoja pakviesta dr. Elona Vaišnienė iš JAV. Po trumpos pertraukos bus antroji programos dalis anglų kalba. Otavoje stengiamasi gauti federacinės valdžios ministerių. Meninei programai yra pakviesti Toronto vietiniai: "Varpas", "Gintaro", "Atžalyno" tautinių šokių grupės, Stp. Kairio muzikinis vienetas.

Apyl. valdyba šiuo metu vykdo solidarumo įnašų vąjį, prašydama visus tautiečius įmokėti nuo dirbančio asmens po \$3. Vąjus vykdomas sekmadieniais per liet. parapijas, bankelius ir valdybos narius.

L. Dienos pelno dalį valdyba paskirstė: \$500 liet. šeštadieniui mokyklai, po \$200 — Toronte liet. chorui "Varpas" ir tautinių šokių grupei "Gintaras" (naujiem d r a b u ž i a m įsigyti), \$100 — Lietuvių Vaikų Namams. Valdyba yra suorganizavusi lietuvių kalbos kursus angliškai kalbantiems asmenims. Pasvarai numatyti naujos apyl. tarybos rinkimai, kurie įvyks tą pačią dieną, kaip ir krašto tarybos rinkimai.

KLB Toronto apylinkės valdyba, paskelbusi XIX Kanados Lietuvių Dienos finansinę apyskaitą, papildomai praneša, kad iš gautų pajamų, laikantis statuto, atiduota krašto valdybai \$2468.65, už 1974 m. karavaną (mokestis bei pasai) įmokėta \$1000.00, Toronto lietuvių organizacijoms bei institucijoms paskirta \$1000.00, einamosiom sąskaitom apmokėti išleista \$530; iš viso — \$4798.65. XIX LD likutis — \$138.64. Solidarumo įnašų 1973 m. surinkta \$350, kurių, pagal statutą, 40% perduota krašto valdybai.

"The Financial Post" sausio 12 laidoje išspausdino ilgą straipsnį apie "Carling O'Keefe Ltd." bendrovę, gaminančią alų. Joje dirba ir keliolika lietuvių. Straipsnyje informuojama apie naują linkmę darbavimų-darbininkų santykiuose. Jos įvedime daug įtakos turėjo naujasis bendrovės prezidentas W. Tennyson ir vietinės darbininkų unijos pirm. K. Kaknevičius. Dabar "Carling" alaus darbininkai, kur dirba 5000 darbininkų, pastarieji yra tapę įmonės dalimi — šerinkais ir aplamai bendrų įmonės bei darbininkų interesų vykdytojais. Išnyko konfliktai ir streikai. Visi gincytini reikalai sprendžiami bendrų diskusijų būdu. Alaus pardavimas padidėjo. Tikimasi, kad tuo keliu pasuks ir kitos įmonės.

"T2" spaudos ballaus loterijai jau gauti šie laimikiai: didžiaiai loterijai: spalvotos televizijos priimtuvai "Zenith" firmos (20 inčų, iš p. Pilypaičio "Knight TV" su didele nuolaida); magnetofonas "Nord Mende" firmos (J. Tumoso dovana); paveikslai dailininkų — A. Labokienės, A. Mončio, A. Petrikonio, M. B. Stankūnienės, A. Tamošaitienės, A. Tamošaitio, H. Zmuidzinienės; skulptūros — dail. J. Bakio, dail. Pr. Baluonio. Mažajai loterijai (su jėjom bilietais) gauta: meniškų kūrinių iš jūrų kriauklių (A. Stukys); visa eilė muzikos plokštelių (dovana — J. R. Simanavičiū, E. Jasūnienės, sol. E. Kardelienės ir kt.); vestuvinis albumas (J. Daunys); vyriška liniginė (Margio vaistinė), gintaro segės ir dėžutės pašto ženklams (M. Dikčius). Tikimasi ir daugiau laimikų. Jie bus paskelbti vėliau.

Kvartetas "Aušra" Windsore atsiuntė laišką "T2", kuriame rašo: "Pilnu tempu ruošiamės "T2" koncertui. Vasario 9 d. atvažiuosime su nauja programa." Sis kvartetas pastaruoju metu koncertavo įvairiose JAV lietuvių kolonijose, turėjo progos dalyvauti televizijos ir radijo programose. PLB valdyba, turimomis žiniomis, planuoja jį pasiųsti į P. Ameriką aplankyti su koncertais lietuvių kolonijose.

Lietuvių kalbos kursai suaugusiems, kalbantiems angliškai, KLB apylinkės valdybos rūpesčiu, suorganizuoti Toronto L. Namuose ir veikia ketvirtadieniais 7 — 9 v.v. Juos jau lanko apie 10 asmenų, daugiausia mišrių šeimų narių. Kviečiami įsijungti visi suinteresuoti. Jei susidarys didesnis skaičius asmenų, bus galima gauti valdžios paramą. Kreiptis į kursų dėstytoją Jūratę Čeponkutę vakarais tel. 766-8870.

Kanados Lietuvių Fondo taryba vasario 2, šeštadienį, 10 v.r., Toronte Lietuvių Namuose, šaukia specialų visuotinį narių susirinkimą statutui pakeisti. Tarp visos eilės numatytų pakeitimų numatytas ir 37 sekcijos pirmojo paragrafo pakeitimas. Iki šiol Fondo nariai turėjo vieną balsą nuo kiekvienos įmokėtos šimtinės. Dabar siūloma tai panaikinti ir visiems palikti po vieną balsą, kartu duodant teisę Fondo tarybai savo nuožiūra duoti daugiau balsų kokiuriem nariam už nuopelnus Fondui, įmokėjus po \$1 už kiekvieną papildomą balsą. Tai siūlymas, visą galią atiduodas tarybai, kuri galės savo nuožiūra spręsti apie narių nuopelnus ir pagal tai skirstyti balsus. Tokio kontroversinio pobūdžio siūlymas turėtų atkreipti ypatingą narių dėmesį. — Eilinis Lietuvių Fondo narių metinis susirinkimas šaukiamas vasario 2, šeštadienį, 11 v.r., L. Namuose. Vakar e rengiamas koncertas (žūr. skelbimą).

Ateitininkų žinios

Jaunučių susirinkimai įvyks sausio 20, sekmadienį, 2 v.p.p., L. Vaikų Namuose.

Vyr. moksleivių susirinkimas — sausio 20, sekmadienį, 4.30 v. ateitininkų kambaryje. Programoje, tarp einamųjų kuopos reikalų, Rasa Mažeikaitė pasidalins įspūdžiais apie viešnagę Vilniaus universitete. Visi moksleiviai ir studentai, kuriems įdomu, prašomi atvykti.

Ekskursija į psichiatrinę ligoninę Orillijoje įvyks šį šeštadienį. Bus važiuojama autobusu. Visi, kurie norėtų vykti, prašomi paskambinti Nijolei Čižkaitel tel. 537-3051.

"Ateities" prenumeratą prašome siųsti tiesiog "Ateities" administracijai, kuri yra Chicagoje.

Studentų sąjungos pirmininku išrinktas Linas Sidrys, gyvenęs Chicagoje.

Toronto studentų draugovei vadovauja Romas Puteris ir Ramūnė Ulbaitė.

Sendraugių kuopai Toronte jau eilę metų vadovauja Vyt. Aušrotas.

Ročesterio moksleivių ateitininkų vakaras ir metinė šventė rengiama sausio 19-20 d.d. Sausio 19, šeštadienį, 8 v.v. Sv. Jurgio par. salėje, 545 Hudson Ave., bus vakaras, kuriame bus vaidinama Anatolijaus Kairio drama "Palikimas". Režisuoja Andrius Clemenis. Valdina moksleiviai ir studentai. Po vaidinimo bus pasilinksminimas ir šokiai. Visi kviečiami dalyvauti. Sekmadienį, sausio 20, 11 v. r. bus Mišios. Po jų parapijos salėje bus moksleivių įžodis, stud. Kęstutis Šeštojo paskaita ir trumpa meninė programa. Visuomenė yra kviečiama dalyvauti.

Skautų veikla

• Už vadovavimą dr-vei ir kitokią skautišką veiklą s.v.v.sl. Gediminas Kalinauskas LSS tarybos pirmijos nutarimu pakeltas į paskautininko laipsnį. Sveikiname.

• Sekmadienį, sausio 20 d., 12 v., skautų būkle šaukiamas "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu vadovų-vjų posėdis. Kviečiami visi.

• Sausio 27 d., 12 v., skautų būkle bus bendra sk. vųčių ir vyr. skaučių sueiga. Dalyvavimas būtinas.

• Sausio 21, pirmadienį, 7 v.v., Mindaugo dr-vės sueiga L. Namuose. Sausio 27 d. — draugovės žiemos iškyla.

• Atsiliepdami į kalėdinius sveikinimus, s. A. Venckus iš Venckus ir "Jūratės" dr-vė iš V. Vokietijos atsiuntė "Dainos" dr-vei per draug. t. n. I. Seškutę geriausias linkėjimus.

• Šeštadienį, sausio 19 d., 1 v.p.p., L. Namuose šaukiama skaučių "Aušrinės" dr-vės sueiga. Č. S.

ČESNAKAS - SVEIKA TAU

Kaip puikus, natūralus prieskonis, česnakas šimtmečiais buvo vartojamas tūkstančiuose valgių. Europiečiai vartojo česnaką daugelį metų kaip maistą, turintį natūralios maisto savybių. ADAMS GARLIC PEARLES turi savybę gyvatę česnaką alyvą.

ADAMS GARLIC PEARLES buvo parduodami per 35 metus ir patenkinami tūkstančių vartotojų. Dar šiandien nupirkti ADAMS GARLIC PEARLES ir pamatyti, kaip šis puikus, natūralus produktas tau patiks.

Kapsulės pavidale neturi nei kvapo nei skonio!

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APSILYJIMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

PARDUODAME LIETUVISKUS

sūrus, estiška duona. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE Co. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

ATLIEKU GRINDŲ

atnaujinimo (sanding) poliravimą ir blizginimo darbus Toronte. ALFONSAS SODONIS Telefonas LE6-2805

Toronto universitetas įsteigė naują kolegiją "College X", kurioje galės studijuoti bei siekti akademinių laipsnių dirbantieji įvairiose vietovėse. Tai praplėtimas vakarinių kursų, kuriuos lankantieji iki šiol negalėjo gauti akademinių laipsnių. Naujosios kolegijos direktoriumi paskirtas ekonomikos profesorius Arthur M. Kruger, 41 m., dėstęs Toronte un-to politinės ekonomijos skyriuje. Si kolegija yra ypač pritaikyta imigrantams, kurie, negalėdami studijuoti unte reguliaraus kurso, dabar galės tęsti studijas nenutrukdami tarnybos ir pasiekti akademinių laipsnių. Ir lietuvių eilėse yra nemažai asmenų, kurie dėl ekonominų sąlygų turėjo nutraukti studijas ir rūpintis duona sau bei šeimai. Šio pobūdžio kolegija galės ne vienam patarnauti. Tuo reikalu kreiptis pas dr. Krugerį, 45 Wilcocks St., Toronto, Ont.

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

BLOOR — RUNNYMEDE, 10 kambarių atskiras šurkščių plytų namas; 4 kambariai pirmame aukšte; vandeniu-alyva šildomas; geras įvažiavimas, erdvus sklypas. Arti požeiminio. Prašoma kaina \$65,900. Galima greitai užimti.

SWANSEA, \$10,000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, garažas su šoniniu įvažiavimu. Prašoma \$45,000. Arti Bloor gatvės.

BLOOR — ALHAMBRA, 3 butų atskiras mūrinis namas su atskirais įėjimais, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniu-alyva šildomas, 2 atskiri sklypai, dvigubas garažas, apie \$25,000 įmokėti ir viena atvira skola; visai netoli Lietuvių Namų.

JANE — BLOOR, 12 kambarių, 3 miegamųjų, dvibutis (duplex), 4 užbaigti kambariai rūšyje, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, arti Bloor; galima greitai užimti. Apie \$20,000 įmokėti.

AL. GARBENIS

Namų tel. HU 9-1543

Pr. KERBERIS

Namų tel. LE 5-1584

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

6% už depozitus

7¼% už taupymo s-tas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

lyje jis turės pokalbį su Europos Bendrosios Rinkos atstovais. Su šia organizacija Kanada nori sudaryti specialią prekybos sutartį, atsakydama visoms valstybės skirtos bendrinės sutarties. Austrijos Salzburge P. E. Trudeau dalyvaus dvi dienas trukusiančiuose teoriniuose pasitarimuose pasaulio maisto išteklų klausimu. Tuos pasitarimus organizuoja Romos Klubas, studijuojantis didėjančius maisto poreikius pasaulyje.

Ontario provincijoje darba pradėjo trečiasis Kanados televizijos tinklas — "Global TV", turintis šešis siųstuvus, kurių laidos pasiekia Ontario gyventojus nuo Otavos iki Windsoro. Visi siųstuvai transliuos tą pačią programą, sumažindami naujojo televizijos tinklo išlaidas. Leidimą davusi Radijo ir Televizijos Taryba reikalauja daugiau kanadišką programą, kurių "Global TV" vadovybė yra pažadėjusi nemaža skaičių. Tokie pažadai paprastai būna vykdomi pigiausiomis priemonėmis — pasikalbėjimais, išplėtomis vietinėmis žiniomis, menko lygio pramoginėmis programomis. Pagrindinį Kanados televizijos tinklą sudaro CBC valdinė bendrovė, kurios visas išlaidas padengia valstybės išdardžius mokesčių mokesčių pinigais. Todėl nenustatė, kad CBC bendrovė smaugia įsigalėjus biurokratizmas — perdidelis brangiai apmokamų tarnautojų skaičius, stoka išradimų, gerų programų. Antarsis CTV tinklas yra privati bendrovė su mažesniu kapitalu, vis dėlto kartais sugebanči pralenkti CBC. Radijo ir Televizijos Taryba taipgi duoda leidimus ir privačioms televizijos stotims, kurios kartais nepateisina vilčių. Pvz. Toronte leidimą yra gavusi 79-to kanalo CITY TV stotis, lig šiol tesugebėjusi pasižymėti pornografinių filmų transliacijomis penktadienio naktį. Kanados įstatymai tokių transliacijų nebuvo numatę ir jų neapima. Nepaisant gausių protestų, šiai stotiai vis dar leidžiama veikti, nors Radijo ir Televizijos Taryba lengvai galėtų atšaukti leidimą iš nešvankiomis priemonėmis užsimanusių pasiūlyti asmenų.

ŠYPSENOS

Tik vienas

Bernardą Shaw kartą paklausė, kokioje epochoje jis norėtų gyventi, jei negyventų dabar.

— Prancūzijoje, Napoleono Bonaparto epochoje, — atsakė Shaw.

— Kodėl? — nusistebėjo klausiantysis.

— Todėl, kad tada tik vienas žmogus laikė save Napoleonu.

Geriau lotyniškai

Gydytojas sako pacientui: — Jūs liga yra tingėjimas, gerbiama.

— Daktare, viršininkui taip pasakyti negaliu. Kaip ji vadinsis lotyniškai?

Lenktynėse

Buvęs dviračių čempionas dalyvauja lenktynėse ir, žymiai prasiveržęs pirmyn, artėja prie baigsmės. Staiga užgirdo, kad kažkas prie jo artėja. Jis spaudžia, veržiasi pirmyn, kiek tik jėgos leidžia, bet ima jausti, kad nieko negelbės, nes ji besiveja. Jo konkurentas ramiau balso paklausia: — Kaip manai, ar suskubsim pasiekti degtinės krautuvę prieš uždarant? Parinko Pr. Als.

SKAITYTOJAI PASISAKO

VLIKO REFORMOS

Kaip "TŽ" skaitytojas noriu atsiiepti juos liečiančiu reikalu. Mat, bevertydamas prieškalėdine spauda, radau 1973 m. gruodžio 21 "Naujie-nose" P. Stravinsko straipsnį, pasisakantį prieš "TŽ" rašinį apie VLIKą. P. Stravinskas tuo klausimu jau ne kartą yra rašęs. Jis jau seniai įrodinėja, kad VLIKas turi būti politinių partijų monopolis. Jei to nebūna, tai VLIKas neturės teisinės galios veikti bei kalbėti tautos vardu. Normaliose sąlygose gal ir taip, bet iš-eivijoj teorijos nevisuomet galimos pritaikyti. Kitos tautinės grupės, kurios neturi mūsiško VLIKo struktūros, lygiai kalba savo pavergtų tautų vardu ir tai nemažesniu sėkmingu-mu ir pripažinimu. P. Stravinskas sako: jei VLIKą sudaro politinės grupės, tai jis yra Lietuvos valstybės tautos atstovybė; jei VLIKas bū-tų padarytas iš dalies arba visai ne-politinai, esą nustotų teisinės galios Lietuvai atstovauti. Taip būtų pvz., jeigu įeitų PLB atstovai. Mat, jie "nepolitiniai". Kas gi gali tuo pa-tikėti? Lietuvį Bendruomenę, kuri visuose kraštuose (gal mažiau JAV-se) dirba Lietuvos laisvinimo darba, atlieka nemažai politinį darbą, kaip politinės grupės, kurių žymiai dalis tik popieriuje egzistuoja. Mūsų iš-eivijant iš esmės yra politinė, neiš-kiriant nė L. Bendruomenės. Jeigu juo-gi nėra partinės veiklos, nereikšia, kad nėra iš viso politinės veiklos. Pastaroji nėra vien partijų monopo-lis. Jeigu politinė tautos valią išreiš-kia politinių partijų telkinys, juo labiau ją išreiškia visa išeivija, ne-stokojanti politinio pobūdžio, ryšio su tautos kamieniu ir susitelkusi į PLB.

"TŽ" pozityviai įvertino dabarti-nio VLIKo pastangas įieškoti arti-mesnių ryšių su plačiąja visuomene. Taip, bet tie ryšiai per partijas yra labai silpni ir nelgaiti trukus visai sunyks. Jau dabar VLIKo seimą Ka-nadoje rengė KLB valdyba, nes čia partijų veiklos nebėra. Ir kas gi su-darys VLIKą, kai partijų išeivijoje nebebus?

Perskaitę P. Stravinsko rašinį ir "TŽ" vedamąjį, radau, kad P. S. netiksliai formulavo savo tezes. "T. Ž." straipsnyje niekur nepasakyta, kad "VLIKas negeras". Jame tik gi-riamos jo pastangos suartėti su vi-suomene ir sakoma, kad tas suartė-jimas būtų dar sėkmingesnis sude-rinus partinį ir bendruomeninį pra-dą. P. Stravinskas taip pat netiksliai formulavo "TŽ" mintį apie Bendruo-menės atstovų įsileitimą VLIKo sei-man. Tai siūlymas ne "TŽ", o vieno atstovo PLB seime Vašingtone. Tai pasakyta "TŽ" vedamajame.

Baigdamas savo pastabas, P. Stravinskas kitaip galvojančius vadina "masės žmonelais", "tamsuoliais", "siaurapročiais". Taip, o kai reikia VLIKui aukų, tai mes tada pasidarome ir šviesuoliai, ir patriotai, ir išmintingai. Noderėtų tokiame žy-miam teisininkui praveržti kitą kiti galvojančius. J. Klevas

TESTAMENTAI ORGANIZACIJOM

Norėčiau sužinoti adresus ir ofi-cialius pavadinimus organizacijų — Tautos Fondo, Vasario 16 gimnazijos, BALFO, lietuvių gimnazijos Punske ir kt. Manau, kad sudarant testa-

mentą reikia žinoti tikslų ir oficia-lų pavadinimą bei jų adresus.

Skaitytojas, St. Paul. Alberta
Red. atsakymas. Pateikiame kai-kurių organizacijų pavadinimus.

1. Tautos Fondas: Lithuanian Na-tional Fund, 64-14 56th Rd., Mas-peth, N.Y. 11378, USA.

2. Vasario 16 gimnazija: Litau-isches Gymnasium, 684 Lampertheim-Huettenfeld, Schloss Rennhof, W. Germany.

3. BALFas: United Lithuanian Re-lief Fund of America, Inc., 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

4. Kanados Lietuvių Bendruome-nė: The Lithuanian Canadian Com-munity, 1011 College St., Toronto 4, Ont.

5. Kanados Lietuvių Fondas: Li-thuanian Canadian Foundation, 140 Glendale Ave., Toronto, Ont. M6R 2T2.

6. "Tėviškės Žiburiai": Lithuanian Canadian R. C. Cultural Society "Ži-buriai", Inc., 941 Dundas St. W., To-ronto, Ont. M6J 1W4.

Apie galimybę užrašyti palikimus Punsko lietuvių gimnazijai neturime žinių.

"T. Žiburiams" aukojo

\$100: A. Felisko Gikio testamen-to vykdytojai; \$50: Alfonsas Smigels-kis; \$30: Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje; \$25: Vincas Baliūnas; \$23: Jonė ir Doma Kaunaitės; \$10: Marija Petravičienė, dr. Ona Mironaitė, Jonas Revas, P. Vytė, D. D. S.

Rėmėjo prenumeratas po \$15 at-siuntė: Kazys Mileris, Petras Juden-tis, Liudas Kulnys, Ona Urnavičienė, Eug. Stungursis, Jurgis Astrauskas, P. Jokšas, Jonas Linkūnaitis, Rai-mondas Namikas, A. Bartininkaitis, Jonė ir Doma Kaunaitės, Jonas Ado-maitis, Zenonas Tumosa, Viktoras Streitas, Stasys Telšinskas, Birutė Strazdienė, Gedas Smolskis, Alg. Ka-zilis; \$5: Jonas Mikšys, Jonas Lin-kūnaitis, P. Jarašiūnas; \$4.50: Al-fonsas Bilda, J. Pikšilingis, Helen Drabutinė; \$3.50: J. Belieka, M. Masiulis, Vl. Kriauciūnas, P. Bru-žienė, A. Wilkeliene; \$3: Ant. Ras-lanas, Gert. Repšienė, Mrs. B. Jed-rich, Juozas Kakevičius, Birutė Strazdienė, V. Gudaitis; \$2.50: E. Mi-gievičius, Vincas Januška; \$2: Ona Vingevičienė; \$1.50: dr. O. Vaitas, B. Balaišis, V. Vašiliauskas, St. Pilipavičius, J. Pikelis, Ant. Čižikas, I. Jurcienė, St. Dalius, Jul. Masiokas, Silv. Bončkus, P. Paškauskas, Vanda Slapšienė, Pr. Bastys, Mrs. Anelė Al-lis, Mrs. R. Prociw, P. Stosius, V. Dailidė, Irena Samal, M. Zalatorie-nė, V. Kėcorius, Ig. Serapinas, dr. Ant. Barkauskas, Jonas Mickeliūnas, Pr. Paliulionis, Z. Jakubonis, S. Za-torskienė, A. Stankaitis, A. Dronsata-vičius, St. Jankauskas, M. Mielkai-tienė, Pov. Vysnia, O. Radzevičienė, Aug. Juzeliūnas, K. Majauskas, J. Kupronis, T. J. Anderson, kun. A. Treška, Ant. Pažemėnas, P. Muraus-kas, Mart. Jankus, Alb. Statulevičius, L. Raškevičienė, Ona Virbūnienė, J. Olšauskas, Ant. Pušinskas, Ant. Sa-ladzius, Ant. Rugys, M. Zemaitienė, Pr. Šutas, Alf. Rudokas, V. Plata-kis, E. Dubininkienė, Z. Dobilas, V. Karnilavičius, P. Ožalas, Ed. Galinis, A. Čepaitis, St. Gaidelis, J. Jakaitis, Alf. Biveinis, P. Devenis, T. Buro-kas.

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gntaro išdirbinių pasirinkimas.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario. Tel. 535-1258

- Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami
- Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai
- Sildės ir rūkyta žuvis • Švieži ir kepti paršūnai
- Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena
- Importuoti maisto gaminiai

Taip pat priimame užsakymus ("Catering") vestuvėms ir mažesniems pobūviams. Susitarus pristatome į namus bei salę šiltą arba šaltą maistą su aptarnavimu ar be jo.

- — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU —
- — NEMOKAMAS PRISTATYMAS —

V Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W., Visais kelionių reikalais
TORONTO, ONTARIO betkur pasaulyje skambinti
M6R 1X6 tel. 533-3531

WINDSOR, ONT.

SV. KAZIMIERO PARAPIJOS klebonas kun. D. Lengvinas prieš Ka-lėdas turėjo atsigulti ligoninė. Po sėkmingos trūkio operacijos grįžo ir sveiksta namuose, besidarbuodamas savo parapijiečių tarpe.

LIETUVIAI STUDENTAI IR MOKSLIVIAI padarė savo tautie-čiams malonią staigmeną, aplanky-dami prieš Kalėdas su kalėdinėmis giesmėmis. Labai gražu, kai teiti-ninkai ir skautai gražiai bendradar-biauja. Lankančiųjų būrelį sudarė Paulius Kuras, Aldona ir Laima Tautkevičiūtės, Dana ir Vida Gied-rūnaitės, Rūta Čerškutė, R. Jusiūtė.

A. A. KAZIMIERAS GARBUZAS, 70 m., mirė 1973 m. gruodžio 23 d. Palaidotas iš Sv. Kazimiero šventovės Heavenly Rest katalikų kapinės šalia savo žmonos Sofijos. Laidotuvė-se dalyvavo daugumas Windsoro gy-venančių tautiečių — tikintieji ir ateistai, pastarieji yra daugiausia se-niosios kartos ateiviai. Kun. D. Len-gvinas laidotuvių pamokslė teisingai paminėjo, kad a. a. Kazimieras ne-pasidavė bedievių Lietuvos priešų villonėms, kaip kad daugelis senosios kartos ateivių. Velionis buvo i-gamietis Fordo fabriko darbininkas, priklausė L. Bendruomenėi, uolus ir duosnus Sv. Kazimiero parapijos na-rys. Paliko tris sūnus ir porą vaikai-čių.

"CHRISTMAS IN OTHER LANDS" televizijos programoje gruodžio 23 d. per Detroito CBS II kanalą kalėdi-nės giesmės giedojio šios tautybės: lietuvių, lenkų, kroatų ir ukrainie-čių. Lietuvių kalėdinės giesmės atli-ko Windsoro lietuvių kvartetas "Aušra" ir jaunosios Detroito kank-lininkės, kurioms vadovauja Dana Petronienė. "Aušra" televizijoje giedojų labai darniai. Tautiniai dra-bužiai ir jaunystė visus žavėjo. Ne-veltui "Aušros" kvartetas buvo per-duotas pirmoje vietoje. Giesmės ir kanklių muzika truko 8 minutes: "Aušros" kvarteto pasisekimas ir populiarumas priklauso nuo labai darbdarbių, sumanios ir energingos vadovės — Valės Tautkevičienės. Kvartetė dainuoja: mokyti. Dana Kozulytė, Nijolė Giedrūnaitė, stud. Aldona Tautkevičiūtė ir Rūta Čerš-kutė. "Aušra" turi labai daug kvie-timų, kaip Kanadoje, taip ir JAV, bet dėl laiko stokos vargiai begalės visus patenkinti. 1973 m. gruodžio pradžioje "Aušra" radijo progra-mos "Margučio" Čikagoje pakvies-ta, įdainavo keliolika populiarių dainelių ir plokštelių. Vasario 9 d. "Aušra" pakviesta atlikti programą "Tėviškės Žiburių" spaudos baliu-je Toronte.

APYLINKĖS VALDYBA, kurią sudaro pirm. dr. C. Kuras, sekr. S. Naikauskas ir ižd. R. Dumčius, su šeimomis praleido Kalėdų ir N. Metų šventes Floridoje.

VISUOTINAME APYLINKĖS SU-SIRINKIMAS 1973 m. gruodžio 2 d. nutarta užsakyti naujai miesto bi-bliotekai "Encyclopedia Lituanica" ir, įdainavo keliolika populiarių dainelių ir plokštelių. Vasario 9 d. "Aušra" pakviesta atlikti programą "Tėviškės Žiburių" spaudos baliu-je Toronte.

BUVO SUNEGALAVĘ V. Čerškūnė ir Pr. Dumčius. Po sėkmingų operacijų sveiksta namuose. V. Čerškūnė keliom savaitėm išvyko į Floridą.

EILĖ METŲ VARGONINKAVĖS Juozas Sinkus apsigyveno 20 mylių už Detroito. Susisiekiomo sąlygom pasunkėjus turėjo atsikasyti vargo-nininko pareigų. Jo pareigas per-ėmė jauna ir gabi pianistė Aldona Tautkevičiūtė. Parapijiečiai, įver-tindami jos pastangas ir sugebėjimus, šventių progą įteikė pinigine dovaną.

KLB WINDSORO APYLINKĖS VALDYBA pakvietė Hamiltono vai-dintojų grupę "Aukuras" suvaidinti Windsore Andersono "Sniego Karalienę" vasario 3 d., 3 v. p. p., ukrainiečių "Prosvita" salėje, 2585 Seminole gt. Detroito jaunimas ir tėvai kviečiami tą sekmadienį pra-leisti drauge su windsorietėmis ir hamiltonietėmis. Kor.

AR ATLIEKAME...

(Atkelta iš 3 psl.)

lais. Nejučiuojamas kyla klausimas, ar čia atvykome "duone-liauti"? Ar esame politiniai pa-bėgėliai, pasiryžę testai dar Lie-tuvoje pradėtą kovą prieš oku-pantą už tautos laisvę ir savos valstybės atstatymą? Ar jau pra-dedame bijoti savo senatvės ir dėlto liekame pasyvūs? Jeigu jau sukame į baimės kelią, tai yra dar 6 baimės, kurias surink-sime pakelėse, būtent, neturto, kritikos, blogos sveikatos, pra-rastos meilės, prarastos laisvės ir mirties. Surinkę šias septy-nias baimes, mes tapsime turtin-gais, bet beverčiais sau, savo tautai ir žmonijai.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

14 NAUJŲ MOKYTOJŲ

Pedagoginį Lituanistikos Institutą baigę 14 jaunų absolventų, baigusii ir gavusių lituanistinių mokyklų mokytojų teises. Dvejų metų programą išėjo ir gavo pradinės lituanistinės mokyklos mokytojų teises: K. Braz-džionytė, L. Rimkus, N. Spurgytė ir D. Saulys. Visą (3 metų) instituto programą išėjo, parash pasirinktojo dalyko diplominius darbus ir gavo augštesniosios lit. mokyklos mokyto-jo teises: A. Aukštuolytė, V. Bilaišytė, K. Bukaveckaitė, D. Grauzinytė, L. Jauniūtė, D. Petersonaitė, D. Pet-keikytė, I. Seibutyte, I. Stravinskytė ir M. Serepkaitė. Jauniesiems ab-solventams diplomus įteikė rektorius prof. dr. P. Jonikas, direktorius A. Dundulis ir sekr. S. Petersonienė. Lietuvių Tautinio Akademinio Sam-būrio atstovas K. Kasakaitis institu-tui vėl įteikė \$1,000 auką. Idomu, kad tas gyvas sambūris Institutui iki 1973 m. gruodžio 8 d. iš viso jau bu-vo surinkęs \$5,750. Instituto absol-ventai atliko literatūrinę užskandą "Vilnius lyrikoje". Užskandą, pa-ruošta mokyti. S. Petersonienės, toli gražu nepasiekė to meninio lygio, kokių pasižymėdavo a. a. mokytojo D. Veličkos ruošiamos akademijos Daukai, Mažvydai ir kitiems mūsų rašto žmonėms paminėti. Ekranė ro-dant Čiurlonio kūrinių skaidres ir kairukas vietas palydint muzikiniai įtarpam, iš jaunų absolventų lūpų skambėjo mūsų poetų posmai, para-šyti Vilniaus garbei. Kairurie pa-rinkti eilėraščiai buvo tikrai geri. Galia tik, kad užskandą sudaryto-jai nesugebėjo viso to įreminėti ir tik-rai įspūdingas meninis rūmus. Gal šį kartą reikalavimas ir nebūtų toks kietas, jei ne tie išlikę prisiminimai iš mokytojo D. Veličkos ruošų aka-demijų. Įspūdinga buvo pabaiga, kai instituto absolventai Vilniaus verba apdovanojo instituto direktorių vil-nietį Aleksandrą Dundulį.

DVEJŲ METŲ SUKAKTIS

1973 m. gruodžio 23 d. dvejų metų sukakties susilaukė Jaunimo Centro leidžiamas lietuviškas biule-tenis "Mūsų Zinios". Jis savo forma, iliustracijomis ir turiniu daugiau pa-našus į žurnalą, negu į biuletinį. Kun. A. Kezys, D. Vakarės ir dar vieno kito praeinančio fotografo iliustracijomis biuletinyje įamžina-visa lietuviška veikla, vykstanti Jaunimo Centre. Salia fotografijų, spausdinami ir žodiniai tekstai, daugiausia rašomi tų pačių žmonių, to-dėl gal kiek ir nuobodūs. Bet visa ta medžiaga, kur neprasilenkama su faktine tiesa, bus nepaprastai nau-dinga ateities mūsų kultūros tyrinė-tojams ir būsimai nepriklausomai Lietuvai. Apsilamai "Mūsų Zinios" per dvejus metus atliko nemažą užda-vinį. Vyriausia jų galva yra red. kun. A. Kezys. Biuletinį redaguoja Danu-tė Vakarė, o daugiausia rašo Gedi-minas Vakaris. Idomu ir sveikinti.

Pajieškojimas

Jieškomas Stasys Andriuskevičius, gimęs 1897 m. Vilkaviškio apskr., Serdukų kaime. Kanadon išvyko 1928 m. Jieškomasis arba apie jį žinantieji prašomi atsiliepti "T. Ži-burių" adresu: 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prie Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

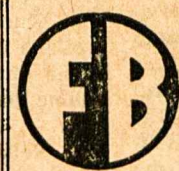
INSURANCE

W. G. Dresher Insurance ir

Frank Barauskas Insurance Agency Ltd.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DRESHERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. — (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

Frank Barauskas Ltd.

REALTOR

3828 Bloor Street West,

Islington, Ontario

231-6226 — 231-2661

Mūsų specialybė — užmiesčio žemės ir ūkiai, nuo Lake Ontario iki Lake Simcoe ir Georgian Bay.

Jieškome namų ir pajamas duodančių nuosavybių vakarų Toronte.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D.

412 RONCESVALLES AVE.

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto tel. LE 1-4251.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 v. p.p.

Valėniam ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTĖS

Br. BUKOWSKA-BEJNAR, R.O.

WIKTORIA BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

MEDUS -

reikalingas

sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas

Induose ar korioose. Iš bityno:

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai

249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883

35 Landron Cres., Weston, Ontario

Balie Maskeliūno DRAUDOS ISTAIGA

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

VITALITY • NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ

3288 LAKESHORE Blvd. West • Long Branch Plaza

(5 bloki i vakarus nuo Kipling Ave.) • Tel. 259-8364

Importuoti šveicariški natūralūs vitaminai ir kosmetika, lietuviški sūriai, medus, riešutai, organinė duona ir t.t. R. STATULEVIČIUS

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)

persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilinių mechanikų pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

TORONTO

Šv. Jono Kr. parapijos ir Anapilio žinios

— Šį sekmadienį pamaldų metu 11 v. Anapilyje giedos parapijos choras, vadovaujamas muz. S. Gailevičiaus. Šv. Jono šventovėje chorą pavaduos sol. V. Verikaitis.

— Parapijos tarybą sudaro: pirm. J. Žiuraitis, vicepirm. J. Arštikaitis, sekr. K. Manglicas, parengimų vadovas S. Kazlauskas, jaunimo sekcijos vadovas E. Rovas, nariai — J. Karasiejus ir V. Balčiūnas.

— Sausio 13 d. Anapilio sodyboje įvyko steigiamasis parapijos vyrybūro susirinkimas. Į valdybą išrinkti: pirm. G. Kurpis, nariai: J. Jasinevičius, P. Ščepavičius, A. Aušinskas, L. Radzevičius. Būrelio užduotis — talkinti par. tarybą. Jau anksčiau susidariusiam Anapilio moterų būreliui pirmininkauja S. Aušrotienė. Šio būrelio pirmasis parengimas — kraitvakaris įvyks 27 d. Anapilio salėje.

— Pradėta nuomoti Anapilio sodybos salė. Iki vasario mėnesio pabaigos duodama pirmenybė lietuviškom organizacijoms. Po to neužimtos datos bus skirtos ir kitataučiams.

— Tikybos pamokos vaikams, besirengiantiems šį pavasarį priimti Sutvirtinimo sakramentą, prasidės sausio 20, sekmadienį, L. Vaikų Namuose po 10 v. pamaldų.

— Geriausi sveikinimai ir linkėjimai Vladimirui ir Alvinai Ramanaukams, švenčiantiems 25 metų vedybinę sukaktį.

— KLB Toronto apyl. valdyba vykdo solidarumo įnašų vąj. Jis vykdomas sekmadieniais ir prie bažnyčių. — Pamaldos: šį šeštadienį: 8 v.r. už a.a. Mariją Petrušaitienę, 9 v.r. už a.a. Nikodema Laurinavičių; sekmadienį: 10 v. už a.a. Oną Urnienę, 11 v. — už a.a. Kazimierą Kalinauską; Anapilyje 11 v. — už a.a. Oną Varnienę.

NAUJOS KNYGOS

SV. JONO KR. KNYGYNE
Jonas Minelga, KISKIO PYRAGAI. Eilėraščiai — \$3.50. Julija Švabaitė-Gylenė, GABRIUKO UŽRAŠAI I d. — \$3.00. V. Genytė-Smažienė, GYVENIMAS IR DARBAS. Eilėraščiai — \$3.00. Vanda Frankienė-Jukavičienė, UZBURTOS KANKLĖS. Pasakojimai apie senovę — \$4.00. M. A. ZOSIOS PASAKOS. Surinko ir paruošė A. Giedrys. \$2.00. Birutė Pilevičiūtė, DARŽŲVĖJŲ GEGUŽINĖ. Eilėuota pasaka, gausiai iliustruota. Kaina — \$1.50.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537

VIENTELE KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATURLAUS GYDYMŲ SVEIKATOS KLINIKAI. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

PAGYVENUSI NASLĖ vedybų tikslu norėtų sutikti rimtą, švelnų būdą, teisingą našlį bei vaikų, mėgstanti gamtą. Gali būti pensininkas, gyvenantis kaime ar mažame miestelyje. Atsakysiu i rimtus laiškus. Pastaruoju siųsti “T2” administracijos adresu, pažymint ant voko “perduoti Marijai L.”.

REIKALINGAS Toronte esančio mottelio vedėjas. Pageidaujamas su šeima. Tel. 233-8510.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTŲ medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mirtigius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 767-4737.

BARONESSA Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė, 2265 BLOOR ST. W., kampas Bloor-Durle gatvių Telefonas 762-4252

Ivairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Priėmamos kainos.

SPAUDOS BALIUS

• Garsusis kvartetetas “Aušra” • Didžiulė loterija • Orkestras “Muzika” • BILIAI — “T2” administracijoj

Sausio 19, šeštadienį, 7 v. vakaro, Prisikėlimo parapijos auditorijoje

MAIRONIO MOKYKLOS

TĖVŲ KOMITETO

rengiamas JUBILĖJINIS

• Programoje: trumpa komedija “Kopūstai”, mokinių choras ir tautinių šokių grupė “Atžalynas” • Veiks įvairūs bufetas • Šokiams gros orkestras “Muzika”

Visus maloniai kviečiame gausiai atsilankyti ir paremti mokyklos švietimo darbą. • Įėjimas — suaugusiems \$3, studentams \$1.50

25-rių metų

vakaras

Sausio 27, sekmadienį, 5 valandą po pietų, naujoje ANAPILIO sodybos salėje rengiamas

kraitvakaris-popietė

• TRUMPA PROGRAMA • LOTERIJA • VAISĖS

• Bilietai gaunami Anapilyje ir Šv. Jono Kr. Parapijos spaudo kioskose po pamaldų. Kaina asmeniui — \$3.00, jaunimui — \$1.50.

Rengia: Šv. Jono Kr. parapijos katalikių moterų skyrius ir Anapilio moterų būrelis

Maloniai kviečiame atsilankyti į KANADOS LIETUVIŲ FONDO

100,000 dol. vajeaus užbaigimo proga rengiamą

KONCERTĄ-AKADEMIJĄ-

vasario 2, šeštadienį, 7.30 v.v.,

TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE, 1573 Bloor St. W.

PROGRAMOJE: 1. koncertas — sol. St. BARAS, akompaniatorius J. Govėdas

2. VAKARIENĖ 3. AKADEMIJA 4. Linksmoji dalis, grojant populiariam DIMSKIO orkestrui

Bilietus bei stalus (8 asmenys) galima įsigyti: Lietuvių Namuose, “Paramoje”, pas valdybos sekretorių tel. 762-8998 ir pas visus valdybos narius. Įėjimas — \$10 asmeniui.

Kanados Lietuvių Fondo taryba

Jaunimo kavinė įsteigta Toronto Lietuvių Namuose. Jos atidarymas įvyks sausio 18, penktadienį. Pradžia — 8 v.v., pabaiga — 11.30 v.v. Programoje — liaudies dainininkas (folk singer) iš Hamiltono, “Snatch” grupės įrekoruota muzika, šokiai. Įėjimas — 25 ct. Dalyvauti kviečiamas visas lietuvių jaunimas (nuo 15 iki 25 metų amžiaus).

Toronto valdybos mėgėjų būrelis, vadovaujamas Aldonos Biškevičienės, vaidins komediją “Kopūstai”. Maironio mokyklos tėvų komiteto rengiamame vakare sausio 19, šeštadienį, 7 v. v., Prisikėlimo parapijos salėje.

Anapilio sodyboje sausio 27 d. 5 v.p.p., rengiamas kraitvakaris, kurio tikslas — sutelkti lėšų Anapilio “kraičiui” (staltiesms, užuolaidoms ir kt. reikmenims) įsigyti. Rengėjos maloniai kviečia visus su šeima atsilankyti, jaukių nuotaikoj praleisti porą valandų ir tuo prisidėti prie Anapilio paremimo. P. Valiūnė — parodos savo menišką skaidres, turėsime vertingų laimikių loteriją ir kavutę su skanumynais. Bilietai vienam asmeniui — \$3, jaunimui — \$1.50, vaikams — nemokamai.

Anapilio moterų būrelis ir Šv. Jono parapijos katalikių moterų skyrius

Pensininkų namų statybos reikalui Anapilio salėje sausio 27, sekmadienį, po 11 v. pamaldų, Anapilio tarybos iniciatyva kviečiamas vyresnio amžiaus tautiečiai pasitarimas. Iniciatoriai maloniai kviečia visus gausiai dalyvauti šio svarbaus projekto svarstyme.

Lietuvių Akademikų Draugijos jau anksčiau pakviestas A. Rukšėnas, “Day of Shame” knygos apie Simą Kudirką autorius, atvyks ir kalbės Toronte sausio 27 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo Parody salėje. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Tautinių šokių grupė “Grandis”, vadovaujama I. Smieliausienės Čikagoje, yra pakviesta į Torontą KLB Moterų Dr-jos Šv. Jono Kr. par. skyriaus iniciatyva.

Pakviestųjų grupė koncertuos balandžio 27 d. Anapilio salėje ir parodys “Lietuviškas vestuves” su šokiais, muzika, vaidyba ir visais vestuvių papročiais.

TORONTO UNIVERSITETO LIETUVIŲ STUDENTŲ KLUBAS

— TULSK rengia ŠOKIŲ

VAKARA

studentams

sausio 25, penktadienį, 8 val. vakaro, Toronto LIETUVIŲ NAMUOSE (III augšto salėje), 1573 BLOOR STREET WEST

• Šokiams gros orkestras “MUZIKA” • Įėjimas — \$1.50 klubo nariams — \$1.00

Valdyba

Mielam TĖVELIUI mirus

Suvalkų trikampyje, dukrą BRONĖ PRAKAPIENĖ ir jos šeimą skausmo bei liūdesio dienos nuoširdžiai užjaučiame —

S. V. Goldbergai ir dukros

Stambesnėmis aukomis “T. Žiburių” parėmė: a.a. Feliksas Gikis, buvęs “T2” administracijos talkininkas, testamentu palikęs \$100. Skaitytojas Viktoras Staškūnas iš Sault Ste. Marie, Ont., atsiuntė \$50. Bruno Radeckis iš Toronto įteikė \$37. Adelė ir Aleksas Dūdionai iš Hamiltono atsiuntė \$25 su priedu: “Su prasdami “T2” stambias išlaidas persikeliant į Anapilio sodybą, siunčiame \$25 auką.” Duosnėms rėmėjams nuoširdžiai dėkojame.

Lina ir Ignas Juzukonai savo vedybinę sukaktį atšventė savo namuose sausio 12 d., dalyvaujant apie 60 svečių. Sukaktuvininkai buvo pagerbti dovanojimu. “T2” stambias išlaidas persikeliant į Anapilio sodybą, siunčiame \$25 auką.” Duosnėms rėmėjams nuoširdžiai dėkojame.

Kalėdų ir N. Metų proga savo tėvus lankėsi aktorė Zivilė Šlekytė — Zhivila Roche, gyvenanti Britanijoje ir dirbanti vaidybos srityje. Jos vardas, kaip jaunos aktorės, jau gana plačiai žinomas.

MONTREAL

Sausio 26, šeštadienį, 6.30 v. vakaro, AUŠROS VARTŲ parapijos salėje rengiamas

IV JAUNŲJŲ TALENTŲ

VAKARAS

Programą atliks Montrelio jaunimas:

Irena Adamonytė, Joana Adamonytė, Julija Adamonytė, Marytė Adamonytė, Diana Dženteman, Rainer Dženteman, Diana Ladygaitė, Ina Lukoševičiūtė, Rasa Lukoševičiūtė, Ada Norkeliūnaitė, Gailiūtė Norkeliūnaitė, Rūta Stankevičiūtė, Linas Staškevičius, Regina Verbylaitė

• Šilta vakarienė, turtingas, baras, loterija, geras orkestras, šokiai. • Įėjimas suaugusiems — \$4.00, jaunimui — \$2.00

Rengia Montrelio Lietuvių Zvejotojų-Medžiotojų Klubas “NIDA”

Klaipėdos atvadavimo minėjimas — sausio 19, šeštadienį, 7 v.v., AV par. salėje. Rengia “Neringos” jūrų šauliai. Programoje, be kitų, pasirodys Ina ir Rasa Lukoševičiūtės.

KLB Montrelio apylinkės visuotinis, metinis susirinkimas šaukiamas sausio 20, sekmadienį, 12 v., AV par. salėje. Bus valdybos, komisijų, fondų pranešimai, kuriuose visi matys Montrelio lietuvių veiklą. Be to, bus svarstomi svarbūs mūsų lietuviškojo gyvenimo reikalai. Valdyba kviečia visus tautiečius dalyvauti.

Ketvirtasis jaunųjų talentų vakaras, rengiamas medžiotojų bei zvejotojų klubo “Nidos”, įvyks sausio 26, šeštadienį, 6.30 v.v., AV par. salėje. Programą atliks Montrelio jaunimas.

“N. Lietuvos” leidėjai sausio 27, sekmadienį, 12 v., Aušros Vartų par. salėje kviečia ypatingą susirinkimą savaitraščio leidimo reikalams aptarti. Anksčiau sudarytoji komisija iš dr. P. Povilaicio, L. Girinio ir V. Grudžio išstudijavo susidariusią padėtį bei ateities galimybes. Tame susirinkime komisija padarys pranešimą ir pateiks konkrečius pasiūlymus. “NL” leidėjai kviečia dalyvauti visus tautiečius. Prieš susirinkimą bus užkandis suaugusiems, o jų vaikams sėsiuli namuose bus atskiras užkandis ir spalvotas garinis filmas.

Pamaldos katalikių imigrantams Notre Dame šventovėje įvyko sausio 6 d., 3.30 v.p.p.,

TORONTO, ONT.

Alvina ir Vladas Ramanaukai sausio 12 d. Šv. Jono Kr. par. salėje atšventė 25-rių metų vedybinę sukaktį, dalyvaujant apie 150 asmenių. Kadangi abu daktariai reikišiai visuomeninėje gyvenime, susilaukė daug sveikinimų ne tik iš pavienių asmenų, bet ir organizacijų: Šv. Jono Kr. par. choro, “Varpo” choro, L. Fronto Bičiulių ir kt. Kalbas pasakė: kun. P. Ažubalis, St. Gailevičius, A. Jokūbaitis, V. Aušrotas, M. Jokūbiniėnė, A. Vitkuvienė, A. Jakimavičius, P. Bražukas, V. Ramanaukaitė ir kt. Sukaktuviniškams įteikta daug dovanų, jų tarpe didelis dail. A. Tamošaičio paveikslas. Visiems padėkojo Vl. Ramanaukas. Pobūviui vadovavo E. Miliauskas.

Vyta (Liunimaitė) ir Osvaldas Kušnėraičiai 1973 m. gruodžio 18 d. susilaukė pirmagimės dukrelės — Andros Lauros. Artimieji sveikina jaunuosius tėvus.

Medžio šaknų skulptorius Pr. Baltūnis, pagarsėjęs originaliais savo kūrinių, “T2” spaudos loterijai padovanojo skulptūrą “Gandriukai pavasarį”.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

“LITAS”

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL QUE., H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Eilnamasis s-tas	6.0%	Asmeninės	9.0%
Taupomasis s-tas	7.0%	Nekiln. turto	9.0%
Term. ind. 1 m.	7.5%	Ceklių kreditas	9.0%
Term. ind. 2 m.	8.0%		
Term. ind. 3 m.	8.5%	Investicijos nuo 9.5% iki 12%	
Duoda nemokama gyvybės apdraudimą iki \$20,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.	

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečdadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.